รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ การพัฒนาโปรแกรมต้นแบบการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น:
เนื้อหาและรูปแบบที่มีความสอดคล้องกับเพศ
อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ และคู่สื่อสารของวัยรุ่น

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อทิตยา พรชัยเกตุ โอว ยอง และคณะ

มิถุนายน 2563

สัญญาเลขที่ MRG5180245

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ การพัฒนาโปรแกรมต้นแบบการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น: เนื้อหาและรูปแบบที่มีความสอดคล้องกับเพศ อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ และคู่สื่อสารของวัยรุ่น

ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อทิตยา พรชัยเกตุ โอว ยอง คณะพยาบาลศาสตร์

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม

รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉราพร สี่หิรัญวงศ์ คณะพยาบาลศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภา ยุทธไตร คณะพยาบาลศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และ มหาวิทยาลัยมหิดล

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกอ. และ สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ: MRG5180245

ชื่อโครงการ: การพัฒนาโปรแกรมต้นแบบการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น: เนื้อหาและรูปแบบที่มีความสอดคล้องกับเพศ อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ และคู่สื่อสารของวัยรุ่น

ชื่อนักวิจัย และสถาบัน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อทิตยา พรชัยเกตุ โอว ยอง คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม ม.มหิดล
รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉราพร สี่หิรัญวงศ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภา ยุทธไตร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

อีเมล์: atittaya.auy@mahidol.ac.th

ระยะเวลาโครงการ: 2 ปี

บทคัดย่อ:

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นหญิงและชายที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวก กับเพื่อนสนิทและผู้ปกครอง และนำไปสู่การพัฒนาโปรแกรมต้นแบบการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น สำหรับวัยรุ่นและผู้ปกครอง

รูปแบบการวิจัย: เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (ระยะที่1) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (ระยะที่ 2)

วิธีดำเนินการวิจัย: ระยะที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อายุ 14–18 ปี จำนวน 840 คน (เป็นหญิงร้อยละ 70.2) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศจากข้อคำถามปลายเปิด โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา จากนั้นคำนวณจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่พูดคุยประเด็นนั้นๆ เพื่อทำการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม ส่วนระยะที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย: วัยรุ่นส่วนใหญ่พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศกับเพื่อนทุกวัน (ร้อยละ 41.8) โดยพบว่าเนื้อหาที่วัยรุ่นหญิงพูดคุยมากกว่าวัยรุ่นชายมี 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์เมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาว 2) การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง และ 3) การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ ส่วนประเด็น “ประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง”นั้นพบว่าวัยรุ่นชายพูดคุยมากกว่าหญิง ส่วนอีก 2 ประเด็นหลัก พบว่าวัยรุ่นทั้งหญิงและชาย และทั้งที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวก มีความสนใจและพูดคุยกันมาก ได้แก่ 1) พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย และ 2) สัมพันธภาพฉันคู่รักและการออกเดท ส่วนประเด็น โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกันมีการพูดคุยกันค่อนข้างน้อย

เมื่อพิจารณาในส่วนของเนื้อหาเรื่องเพศที่มีการพูดคุยกันในวัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวก พบว่าความแตกต่างไม่ได้อยู่ที่จำนวนวัยรุ่นที่คุยในเรื่องนั้นๆ แต่เป็นลักษณะของเนื้อหาที่พูดคุยกัน กล่าวคือ วัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ มีความสนใจใคร่รู้ เกี่ยวกับเรื่องสัมพันธภาพฉันคู่รัก และพฤติกรรมทางเพศในสัมพันธภาพ แต่มักไม่ค่อยกล้าแสดงออก หรือแสดงถึงการขาดทักษะหรือขาดประสบการณ์ทางเพศ ส่วนวัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก แสดงออกถึงการพูดคุยได้อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาเกี่ยวกับประสบการณ์ทางเพศ เมื่อพิจารณาการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา พบว่ามากกว่าร้อยละ 76 ของวัยรุ่นไม่เคยเป็นฝ่ายเริ่มต้นพูดคุยหรือพูดคุยน้อยมากในเรื่องเพศกับบิดามารดา เช่นกันบิดามารดาก็ไม่ค่อยได้พูดคุยเรื่องเพศกับลูกวัยรุ่น โดยวัยรุ่นสะท้อนว่าอยากให้บิดามารดาพูดคุยเรื่องเพศกับตนอย่างสบายๆเปิดเผยตรงไปตรงมา และเปิดรับฟังความคิดของวัยรุ่นด้วย สุดท้ายข้อมูลเหล่านี้ได้ถูกนำมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมต้นแบบการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น ที่มีความสอดคล้องกับเพศ อัตมโนทัศนเชิงโครงสร้างทางเพศ และคู่สนทนาของวัยรุ่นสำหรับวัยรุ่นและผู้ปกครอง

สรุปและข้อเสนอแนะ: การศึกษาพบว่าการสนับสนุนให้เกิดการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่นไม่ว่าจะกับเพื่อนหรือกับบิดามารดา จะช่วยชลอการมีเพศสัมพันธ์หรือลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นได้ การสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่นที่ดีควรพูดคุยแบบสบายๆ ตรงประเด็นในเรื่องที่วัยรุ่นสนใจ ร่วมกับการนำเสนอเนื้อหาเรื่องเพศที่สอดคล้องกับเพศ และอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ ตามโปรแกรมจะช่วยให้วัยรุ่นรับรู้ข้อมูลได้ง่ายขึ้นและนำไปสู่การแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัยและรับผิดชอบต่อไป

คำสำคัญ: อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ เนื้อหาเรื่องเพศ การสื่อสารเรื่องเพศ บิดามารดา วัยรุ่น

Abstract

Project Code : MRG5180245

Project Title : Development of communication program: Tailoring contents and modes of communication about sex to gender, sexual self-schema, and communication partners of adolescents

Investigator :

Asst. Prof. Dr. Atittaya Pornchaikate Au Yeong Faculty of Nursing, Mahidol University

Prof. Dr. Aphichat Chamratrithirong Institute for Population and Social Research, Mahidol University

Assoc. Prof. Dr. Acharaporn Seeherunwong Faculty of Nursing, Mahidol University

Asst. Prof. Dr. Prapa Yuttatri Faculty of Nursing, Mahidol University

E-mail Address : atittaya.auy@mahidol.ac.th

Project Period : 2 years

Abstract:

Purposes: To examine sex-related issues that were communicated between adolescents and their closed friends and adolescents and their parents, as well as to compare the differences of the contents communicated between males and females, and between those with negative and positive sexual self-schema (SSS); thus, communication programs about sexuality issues for adolescents and for parents were then developed

Design: Descriptive research design was used for the first phase of the study, and participatory action research was used for the second phase of the study

Methods: In the 1st phase of the study, the sample was 840 high school students (70.2% female) ages between 14-18 years old. Questionnaires were used for data collection. Content analysis was used for open ended questions about sexuality contents. Then, frequencies and percentages of the responses of males and females were computed and then compared. For the 2nd phase of the study, the sample was 30 students. Questionnaires and focus groups were used for data collection. Content analysis was used for data analysis

Main Findings: Majority of adolescents talked about sex-related issues with their closed friends everyday (41.8%). Regarding contents about sexuality issues, content analysis revealed three main themes that were significantly differences between female and male communications

favoring females: 1) reproductive and sexual development, 2) pregnancy, pregnancy protection, and abortion and 3) sexual harassment, abuse, and violence; and one issue favoring male, autoerotic experience. The other three issues were not found to be significantly differences between male and female communications; two were of interest by both male and female adolescents regardless of their sexual self-schema. That is, 1) sexual behavior in the relationship context, 2) romantic relationship and dating. Lastly, sexually transmitted infections and HIV/AIDS and prevention had few people talking about the issue

Considering conversation about sex-related issues between adolescents with negative and positive SSS. The differences do not line in the numbers of teens talking about the issues but rather the details of the content. For example, teens with negative SSS showed their interest to the romantic relationship and sexual behaviors in the relationship; however, they were a bit shy to express their feelings or lack of skills or experience in sexual situations. The positive SSS teens, on the other hand, were more likely to be opened and straightforward in their conversation about sexual experiences. For the conversation about sexuality issues with parents, the results revealed that more than 76% of adolescents had never initiated nor had little conversation about sex with their parents and vice versa for the parents. Adolescents reflected the need for sexuality communication with their parents in the opened and comfortable manners. Finally, all these data driven contents were then used to develop the communication program for adolescents and their parents

Conclusion and recommendations: Studies have shown that increase in conversation about sex between adolescents and their peers or their parents could help delay sexual activities and decrease risk-taking behaviors. Thus, having open and direct communication about sex-related issues with adolescents are suggested. Together with presenting sexuality contents that are relevant to gender and SSS based on the developed program could help teens easier to take in information and apply in sexual situations with safe and responsible acts.

Keywords: sexual self-schema, sexuality issues, sexual communication, adolescents, parents

สรุปโครงการ (Executive Summary)

โครงการ: การพัฒนาโปรแกรมต้นแบบการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น: เนื้อหาและรูปแบบที่มีความสอดคล้องกับเพศ อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ และคู่สื่อสารของวัยรุ่น
Development of communication program: Tailoring contents and modes of communication about sex to gender, sexual self-schema, and communication partners of adolescents

หัวหน้าโครงการ และผู่ร่วมวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อทิตยา พรชัยเกตุ โอว ยอง หัวหน้าโครงการ
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์ นักวิจัยที่ปรึกษา
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉราพร สี่หิรัญวงศ์ ผู้ร่วมวิจัย
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภา ยุทธไตร ผู้ร่วมวิจัย
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

นักวิจัยที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น จากอุบัติการของการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นที่เร็วขึ้น รวมถึงการตั้งครรภ์ และการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยพบว่าอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในวัยรุ่นลดลงจาก 18-19 ปี ในปีพ.ศ. 2539 เป็น 15-16 ปี ในปีพ.ศ. 2552 และ 14-15 ปี ในปีพ.ศ. 2556 และเมื่อพิจารณาอัตราการตั้งครรภ์และการคลอดของวัยรุ่นพบว่าในระหว่างปีพ.ศ. 2551-2555 อัตราการคลอดของวัยรุ่นมีแนวโน้มสูงขึ้นจาก 39.8 คน เป็น 46.3 คน ต่อวัยรุ่นหญิง 1,000 คน นอกจากนั้นยังพบว่าอัตราการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในเยาวชนกลุ่มอายุ 15–24 ปี มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในขณะที่กลุ่มอื่น ๆ มีแนวโน้มลดลง โดยในปีพ.ศ. 2549 พบว่ามีอัตราป่วย 52.2 ต่อประชากรแสนคน และเพิ่มขึ้นเป็น 90.1 ต่อประชากรแสนคน ในปีพ.ศ. 2554 ที่น่ากังวลคือ กลุ่มที่มีแนวโน้มของการป่วยเพิ่มขึ้นคือ กลุ่มนักเรียน นักศึกษา ยิ่งกว่านั้นยังพบว่า ร้อยละ 8.4 ของผู้ป่วยโรคเอดส์ทั้งหมด ในปีพ.ศ. 2557 เป็นเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี

จะเห็นว่าสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นนั้น เป็นปัญหาที่ต้องได้รับความสนใจอย่างจริงจัง การสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ เป็นปัจจัยสำคัญที่พบว่ามีความสัมพันธ์กับสุขภาวะทางเพศที่ดีของวัยรุ่น การสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ ครอบคลุมเรื่องต่างๆทางเพศที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นพัฒนาการทางเพศ พฤติกรรมการแสดงออกทางเพศ พฤติกรรมเพื่อสุขภาพทางเพศ สัมพันธภาพ ค่านิยม ทัศนคติของบุคคล ตลอดจนบริบทของสังคมวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อเรื่องต่างๆทางเพศ การศึกษาพบว่าการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อน มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับคู่รัก โดยพบว่าวัยรุ่นที่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับเพื่อนได้อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา สามารถที่จะพูดคุยสื่อสารเรื่องเพศกับคู่รัก ได้มากกว่าวัยรุ่นที่ไม่ค่อยพูดคุยกับเพื่อน ซึ่งการที่วัยรุ่นสามารถพูดคุยสื่อสารเรื่องเพศกับคู่รักได้อย่างตรงไปตรงมา เป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยชลอการมีเพศสัมพันธ์ และส่งเสริมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยในวัยรุ่นได้ เช่นเดียวกันกับครอบครัว การศึกษาพบว่า ครอบครัวที่บิดา/มารดา/ผู้ปกครองมีการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่น อย่างไรก็ตาม การสื่อสารเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศก็เช่นกัน วัยรุ่นต้องมีการเรียนรู้การสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงจะสามารถมีทักษะในการสื่อสารกับคู่ของตนได้ โดยแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญของวัยรุ่นก็คือ ครอบครัวและเพื่อน

ดังนั้นโปรแกรมการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น สำหรับเพื่อนวัยรุ่นและครอบครัวจึงมีความสำคัญ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาโปรแกรมการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น ที่มีความเฉพาะเจาะจง และสอดคล้องกับความต้องการของวัยรุ่น (Tailored intervention) โดยมีเป้าหมายสูงสุด ในการพัฒนาโปรแกรมต้นแบบการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น ที่มีเนื้อหาและรูปแบบที่มีความเฉพาะกับวัยรุ่นเพศหญิงหรือชาย และคำนึงถึงความแตกต่างของปัจจัยภายในของบุคคลในการเลือกรับข้อมูลอันได้แก่ อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศของบุคคล และที่สำคัญเนื้อหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศในโปรแกรมนี้ จะพัฒนาขึ้นจากพื้นฐานความคิดและความต้องการของวัยรุ่นโดยตรง ซึ่งสะท้อนผ่านการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับบุคคลที่สำคัญในชีวิตของเขา 2 กลุ่ม ได้แก่บิดามารดาและเพื่อน

วัตถุประสงค์ของโครงการ

เป้าหมายของโครงการวิจัยนี้คือ การทำความเข้าใจในเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่วัยรุ่นสนใจและมีการสื่อสารกันในวัยรุ่นหญิงและชาย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโปรแกรมต้นแบบการสื่อสารเรื่องเพศสำหรับวัยรุ่น และผู้ปกครอง การศึกษาแบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่

วัตถุประสงค์ของโครงการ ในระยะที่ 1

1. ศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นหญิงและชายกับเพื่อนสนิท
2. ศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ และแบบบวก
3. ศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ ความถี่ และคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ ระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดาและกับเพื่อน

วัตถุประสงค์ของโครงการ ในระยะที่ 2

ในระยะที่ 2 จะได้นำเนื้อหาข้อมูลที่ได้ในระยะที่ 1 มาพัฒนาโปรแกรมการสื่อสารเรื่องเพศสำหรับวัยรุ่น และผู้ปกครอง กล่าวคือ

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมต้นแบบการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น ที่มีความสอดคล้องกับเพศ อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ และคู่สนทนาของวัยรุ่น
2. เพื่อพัฒนาโปรแกรมการสื่อสารและการให้การปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับเรื่องเพศแก่วัยรุ่นสำหรับผู้ปกครอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive study) โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนวัยรุ่นทั้งเพศหญิงและชาย อายุระหว่าง 14-18 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนสหศึกษา 2 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร เก็บข้อมูลโดยคัดเลือกแบบสะดวก

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากโครงการวิจัยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน และได้รับอนุญาตจากทางโรงเรียนให้ทำการเก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบนักเรียนทีละห้องตามวันเวลาที่ทางฝ่ายแนะแนวจัดให้ เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการวิจัย นักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ ให้นำเอกสาร ได้แก่ เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ และแบบสอบถาม กลับไปอธิบายให้ผู้ปกครองเข้าใจ เมื่อผู้ปกครองยินยอมให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการและได้ลงนามในเอกสารแล้ว ให้นักเรียนร่วมลงนามและนำแบบสอบถามไปตอบเป็นการส่วนตัวที่ใดก็ได้ และใช้เวลาในการตอบได้ตามที่ต้องการ หลังจากนั้น ให้นักเรียนนำเอกสารทั้งหมดมาส่งคืนโดยใส่ลงในกล่องแยกกัน 2 กล่องที่บริเวณหน้าห้องแนะแนว โดยกล่องที่ 1 ใส่เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยฯ และกล่องที่ 2 ใส่แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้เข้ามาเก็บเอกสารในตอนเย็นของทุกวัน ทั้งนี้หากผู้วิจัยไม่ได้รับเอกสารคืนภายใน 2 สัปดาห์ ให้ถือว่าผู้ปกครองไม่ยินยอมให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการวิจัยและไม่มีการติดตามใดๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามชนิดปลายปิดถูกนำมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามชนิดปลายเปิด ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องเพศที่มีการสื่อสารระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อนสนิทและกับผู้ปกครอง ถูกนำมาวิเคราะห์โดยใช้ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยนักวิจัย 2 คน ในการคัดแยกข้อความลงในประเด็นหลัก ซึ่งต้องมีความสอดคล้องกัน (Interrater reliability) มากกว่า 80% การศึกษาครั้งนี้ Interrater reliability ของประด็นหลักอยู่ที่ 89-97% เมื่อได้ประเด็นหลักของเนื้อหาเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นแล้ว จึงคำนวณจำนวนและร้อยละของวัยรุ่นที่มีการพูดคุยในประเด็นนั้น ๆ และทำการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มวัยรุ่นหญิงและชาย โดยใช้การวิเคราะห์ Chi-square

การศึกษาในระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research-PAR) โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนวัยรุ่นทั้งเพศหญิงและชาย อายุระหว่าง 14-18 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสหศึกษาเดิมที่ใช้ในการศึกษาระยะแรก 1 แห่ง จำนวน 30 คน ซึ่งจะมาร่วมใน Focus group และทำกิจกรรม

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากโครงการวิจัยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน และได้รับอนุญาตจากทางโรงเรียนให้ทำการเก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบนักเรียนจำนวน 2 ห้อง ตามวันเวลาที่ทางฝ่ายแนะแนวจัดให้ เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการวิจัย นักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ ให้นำเอกสาร ได้แก่ เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ และแบบสอบถาม กลับไปอธิบายให้ผู้ปกครองเข้าใจ เมื่อผู้ปกครองยินยอมให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการและได้ลงนามในเอกสารแล้ว ให้นักเรียนร่วมลงนามและนำแบบสอบถามไปตอบเป็นการส่วนตัวที่ใดก็ได้ และใช้เวลาในการตอบได้ตามที่ต้องการ เนื่องจากผู้วิจัยจะแยกกลุ่มนักเรียนตามอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวกและแบบลบ จึงมีความจำเป็นต้องระบุได้ว่านักเรียนคนใดมีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบใด ดังนั้นจึงขอให้เมื่อนักเรียนตอบแบบสอบถามเสร็จให้ใส่ชื่อเล่นหรือนามสมมุติที่นักเรียนจดจำได้ในแบบสอบถามและนำเอกสารทั้งหมดมาส่งคืนผู้วิจัยตามวันเวลาที่นัดหมายกันไว้ คะแนนที่ได้จากแบบวัดอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศนั้นจะใช้เพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่มเพื่อทำการสนทนากลุ่มเท่านั้น ไม่มีการนำข้อมูลมาใช้เป็นรายบุคคล หลังจากนั้นนักเรียนส่วนหนึ่งที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ จะเข้าสู่การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยนักเรียนเข้าร่วมการสนทนากลุ่มและกิจกรรม รวมทั้งสิ้น 4 ครั้ง โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินกลุ่มทุกครั้ง และนักเรียนมาร่วมกันอภิปรายประเด็นและร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนากรอบโปรแกรมการสื่อสารเรื่องเพศสำหรับวัยรุ่นและผู้ปกครอง

ผลการศึกษา และอภิปรายผล

ผลการศึกษาในระยะที่ 1

การศึกษาครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 840 คน เป็นเพศหญิง 590 คน (คิดเป็นร้อยละ 70.2) และเพศชาย 250 คน (คิดเป็นร้อยละ 29.8) อายุเฉลี่ย 16.2 ปี (*S.D.* = 0.98) ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 96.7) อาศัยอยู่กับบิดา และ/หรือมารดา (ร้อยละ 83.8) **ในส่วนของผู้ปกครอง** บิดามารดาส่วนใหญ่ มากกว่าร้อยละ 50 มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี มีสถานภาพสมรส คืออยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 72.7) และจบการศึกษาสูงสุดไม่เกินระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 71.1 ในบิดา และ 72.8 ในมารดา) โดยมากประกอบอาชีพรับจ้างหรือพนักงานบริษัท (ร้อยละ 34.3 ในบิดาและ 26.2 ในมารดา) หรือ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ (ร้อยละ 33.9 ในบิดาและ 36.5 ในมารดา) โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 46.1) มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ในช่วง 10,001-30,000 บาท จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้มีทั้งหญิงและชาย โดยส่วนใหญ่เป็นหญิง ในบริบทของวัยรุ่นในสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนสหศึกษาคือ มีทั้งหญิงและชายเรียนอยู่ด้วยกัน เป็นโรงเรียนที่อยู่ในชุมชนเมืองขนาดใหญ่อย่างกรุงเทพมหานคร และมาจากครอบครัวที่มีเศรษฐฐานะปานกลาง

ในส่วนของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการพูดคุยกันในกลุ่มเพื่อน พบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่พูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนทุกวัน (ร้อยละ 41.8) หรืออย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง (ร้อยละ 26.1) ใน 7 ประเด็นหลัก (Main themes) ได้แก่

ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย
ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท
ประเด็นหลักที่ 3 พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์
ประเด็นหลักที่ 4 การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง
ประเด็นหลักที่ 5 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกัน
ประเด็นหลักที่ 6 ประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง และ
ประเด็นหลักที่ 7 การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ

เมื่อวิเคราะห์**ความแตกต่างของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการพูดคุยกันระหว่างวัยรุ่นหญิงและชาย** พบว่า ***วัยรุ่นหญิงพูดคุยมากกว่าชายใน 3 ประเด็นหลักคือ*** **ประเด็นหลักที่ 3 พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์เมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาว ประเด็นหลักที่ 4 การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง และประเด็นหลักที่ 7 การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ** ซึ่งก็ไม่แปลกใจเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและภาพลักษณ์สู่วัยรุ่นในผู้หญิงมีมากและเห็นได้ชัดเจนกว่าในวัยรุ่นชาย อีกทั้งการพูดคุยเรื่องการเปลี่ยนแปลงของร่างกายก็เป็นเรื่องธรรมชาติที่สังคมให้การยอมรับว่าพูดคุยกันได้ ในส่วนของการตั้งครรภ์ ก็เป็นผลกระทบที่เกิดกับเพศหญิงโดยตรง และการป้องกันการตั้งครรภ์ก็ถูกมองว่าเป็นความรับผิดชอบของผู้หญิง จึงไม่แปลกที่พบว่าวัยรุ่นหญิงมีการพูดคุยในเรื่องนี้กันมาก ในส่วนของการลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ ซึ่งพบว่าใน

สังคมปัจจุบันผู้หญิงมักเป็นเหยื่อของการกระทำดังกล่าวมากกว่าผู้ชาย จึงอาจนำมาซึ่งความกังวลใจในเรื่องดังกล่าวที่มีการพูดคุยตักเตือนกันให้มีความระมัดระวัง สุดท้ายประเด็นที่***วัยรุ่นชายให้ความสนใจในการพูดคุยมากกว่าหญิง***คือ **ประเด็นหลักที่ 6 ประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง** ทั้งนี้อาจเนื่องจากลักษณะของสังคมวัฒนธรรมไทยที่ให้การยอมรับการแสดงออกทางเพศของชายในเรื่องนี้มากกว่าหญิง และการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวที่ให้ผู้หญิงเก็บอารมณ์ทางเพศไม่แสดงออก

ส่วนอีก 3 ประเด็นหลักที่ไม่พบความแตกต่างในการพูดคุยระหว่างวัยรุ่นหญิงและชายนั้น พบว่า**ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย** และ**ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รักและการออกเดท** เป็นประเด็นที่วัยรุ่นทั้งหญิงและชายให้ความสนใจพูดคุยกันมาก โดยเฉพาะประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก ซึ่งวัยรุ่นส่วนใหญ่สามารถพูดคุยกับเพื่อนได้อย่างเปิดเผย สบายๆ ซึ่งความสนใจใคร่รู้ของวัยรุ่นคงไม่หยุดเพียงการถามไถ่พูดคุยกับเพื่อน หรือการรับชมจากสื่อ แต่นำไปสู่การอยากรู้อยากลองประสบการณ์ด้วยตนเอง อีกทั้งค่านิยมที่เปลี่ยนไปของวัยรุ่นในการให้คุณค่ากับการมีประสบการณ์ทางเพศในวัยนี้ว่าเป็นเรื่องที่ยอมรับได้และทันสมัย ซึ่งสะท้อนผ่านการพูดคุยโอ้อวดกันถึงประสบการณ์ทางเพศนั้น ก็จะเป็นตัวกระตุ้นให้วัยรุ่นก้าวเข้าสู่วงจรของการค้นหาประสบการณ์ทางเพศด้วยตนเองมากขึ้น ดังนั้น การหลีกเลี่ยงการให้ข้อมูลเรื่องเพศ หรือสอนให้วัยรุ่นไม่ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องเพศอาจไม่ใช่ทางเลือกเดียวที่ควรส่งเสริม หากแต่การทำความเข้าใจกับความคิด ความรู้สึก หรือทัศนคติของวัยรุ่นต่อเรื่องเพศ และช่วยให้วัยรุ่นได้เรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนและสังคม รวมถึงการรู้จักป้องกันตนเองหากตัดสินใจมีประสบการณ์ทางเพศจึงน่าเป็นอีกทางเลือกที่สำคัญสำหรับวัยรุ่น นอกจากนี้มีวัยรุ่นหญิงส่วนหนึ่งที่แสดงออกถึงการเลือกหรือตัดสินใจไม่มีพฤติกรรมทางเพศ หรือเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ดังนั้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นใจให้กับวัยรุ่นหญิงในการตัดสินใจไม่มีพฤติกรรมทางเพศ หรือเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นสิ่งที่ต้องส่งเสริม ร่วมกับการฝึกทักษะการต่อรองและการปฏิเสธก็เป็นสิ่งสำคัญ และสุดท้าย**ประเด็นหลักที่ 5 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกัน** พบว่าวัยรุ่นพูดคุยเรื่องนี้กันค่อนข้างน้อย เนื่องจากคิดว่าว่าตนเองไม่ใช่กลุ่มเสี่ยงต่อการติดโรค เพราะไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงหรือสำส่อนทางเพศ แต่มีเพศสัมพันธ์เฉพาะกับคู่ของตน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการติดต่อและการป้องกันการติดต่อของโรค ดังนั้นการให้ความรู้ ร่วมกับการปรับทัศนคติที่ถูกต้องแก่วัยรุ่นในเรื่องนี้

เมื่อพิจารณาในส่วนของ**เนื้อหาเรื่องเพศที่มีการพูดคุยกันในวัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวก** พบว่าความแตกต่างไม่ได้อยู่ที่จำนวนวัยรุ่นที่คุยในเรื่องนั้นๆ แต่เป็นลักษณะของเนื้อหาที่พูดคุยกัน กล่าวคือ ใน**ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย** และ**ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รักและการออกเดท** ***วัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ*** แสดงออกถึงความสนใจใคร่รู้เกี่ยวกับการมีแฟน การมีกิจกรรมทางเพศ/เพศสัมพันธ์ แต่มักไม่ค่อยกล้าแสดงออก หรือยังขาดทักษะในการสร้างสัมพันธภาพกับเพศตรงข้าม หรือขาดประสบการณ์ทางเพศที่จะแลกเปลี่ยนกับเพื่อน ส่วน***วัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก*** ไม่เพียงแสดงออกถึงความสนใจใคร่รู้ว่าเพื่อนมีแฟน หรือมีประสบการณ์ทางเพศกับแฟนแล้วหรือไม่ ยังแสดงออกถึงความภาคภูมิใจและโอ้อวดในการมีประสบการณ์ทางเพศของตน โดยพูดคุยกับเพื่อนได้

อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา ในส่วนของ**เนื้อหาเกี่ยวกับการตั้งครรภ์และการป้องกัน *วัยรุ่นหญิงที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ*** มีการพูดคุยกันเกี่ยวกับเรื่อง*การตั้งครรภ์ในภาพรวม*ว่าเป็นอย่างไร และการตักเตือนกันในกลุ่มเพื่อนให้ระวังการตั้งครรภ์ ส่วน ***วัยรุ่นหญิงที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก*** ไม่เพียงตักเตือนกันในกลุ่มเพื่อนให้ระวังการตั้งครรภ์เมื่อมีเพศสัมพันธ์ แต่ยังพูดคุยกันถึงกลวิธีที่ใช้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ เช่น การใช้ยาคุมกำเนิด การใช้ถุงยางอนามัย เป็นต้น และมีพูดคุยเกี่ยวกับการทำแท้งบ้าง

สุดท้าย การสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา พบว่ามากกว่าร้อยละ 76 ของวัยรุ่นไม่เคยเป็นฝ่ายเริ่มต้นพูดคุยเรื่องเพศกับบิดามารดาเลย หรือหากพูดคุยบ้างก็เล็กน้อย เช่นกันบิดามารดาจำนวนมากถึงร้อยละ 68 ก็ไม่เคยเป็นฝ่ายเริ่มต้นพูดคุยเรื่องเพศกับวัยรุ่นหรือหากพูดคุยบ้างก็เล็กน้อย โดยวัยรุ่นส่วนใหญ่รับรู้ว่าบิดามารดาสามารถพูดคุยเรื่องเพศกับตนได้อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาด้วยความเต็มใจ ซึ่งเป็นรูปแบบที่วัยรุ่นชอบเพราะทำให้กล้าที่จะพูดคุยเรื่องราวของตนหรือถามคำถามที่ลึกซึ้งทางเพศได้มากขึ้น ส่วนการพูดคุยแบบทีเล่นทีจริงไม่ค่อยจริงจังแม้ช่วยทำให้บรรยากาศของการพูดคุยเรื่องเพศดูสบายขึ้น แต่บางครั้งก็ทำให้วัยรุ่นเกิดความไม่มั่นใจในคำตอบที่ได้ และการพยายามหลีกเลี่ยงบ่ายเบี่ยงที่จะพูดคุย พยายามควบคุมให้วัยรุ่นฟังในสิ่งที่ตนพูดโดยไม่สนใจความรู้สึกของวัยรุ่น หรือดุหรือตำหนิวัยรุ่นหากพูดคุยเรื่องเพศ หรือแสดงท่าทีที่เขินอายขณะพูดคุย ลักษณะเหล่านี้ทำให้วัยรุ่นไม่กล้าหรือรู้สึกอึดอัดใจที่จะพูดคุยเรื่องเพศกับบิดามารดา

เป็นที่น่ายินดีว่าวัยรุ่นประเมินระดับความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศของบิดามารดาว่าส่วนใหญ่มีความรู้ดี ข้อมูลมีความถูกต้องน่าเชื่อถือดีพอควร ซึ่งบิดามารดาส่วนหนึ่งสามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับวัยรุ่นได้อย่างเข้าใจและชัดเจน แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าบิดามารดาส่วนใหญ่มักไม่ค่อยพูดคุยกับวัยรุ่น ดังนั้นการส่งเสริมให้บิดามารดาได้เกิดการตระหนักว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมชาติที่สามารถพูดคุยกันได้ และให้เห็นความสำคัญของครอบครัวในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศแก่วัยรุ่น ตลอดจนการปรับรูปแบบการสื่อสารกับวัยรุ่นให้เป็นไปแบบสบายๆ และเปิดเผยตรงไปตรงมา ก็จะสามารถสร้างความมั่นใจให้กับวัยรุ่นในการพูดคุยกับบิดามารดาได้ ซึ่งก็น่าจะเป็นปัจจัยปกป้องที่สำคัญของการลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น

การศึกษาในระยะที่2

ข้อมูลจากการศึกษาในระยะที่ 1 ทั้งหมดได้ถูกนำมาประมวลและเข้าสู่กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโปรแกรมต้นแบบการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น สำหรับวัยรุ่นและผู้ปกครอง จากกระบวนการนี้ได้มีประเด็นการสื่อสารที่สำคัญเพิ่ม 1 ประเด็นคือ ทักษะในการตัดสินใจ การยืนยันสิทธิ์ การต่อรอง และการปฏิเสธ ผลการศึกษาทั้ง 2 ระยะ นำมาจัดทำ 2 โปรแกรม คือ

-โปรแกรมสำหรับวัยรุ่น “โปรแกรมต้นแบบการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น ที่มีความสอดคล้องกับเพศ อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ และคู่สนทนาของวัยรุ่น”

ภายในโปรแกรมมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ 8 ประเด็นหลัก โดยเป็น “เนื้อหาหลัก” ที่ให้ไว้สำหรับสื่อสารกับวัยรุ่นทุกคน เนื่องจากจากผลการศึกษาพบว่าวัยรุ่นทุกคนมีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ ส่วน “ประเด็นมุ่งเน้นในการ

สื่อสารให้มีความสอดคล้องกับเพศ และอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ” นั้น ให้สื่อสารกับวัยรุ่นทุกคนในภาพรวม และให้เน้นให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย เพราะการที่กลุ่มเป้าหมายได้รับข้อมูลที่สอดคล้องกับความเป็นหญิงหรือชาย และอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศของแต่ละคนนั้น จะทำให้เกิดการรับรู้ข้อมูลได้ง่ายขึ้นและนำไปปฏิบัติได้ดีขึ้น ในขณะที่วัยรุ่นกลุ่มอื่นๆก็ได้เรียนรู้จากความหลากหลายของกลุ่ม

- โปรแกรมสำหรับผู้ปกครอง “โปรแกรมการสื่อสารและการให้การปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับเรื่องเพศแก่วัยรุ่นสำหรับผู้ปกครอง”

โปรแกรมควรเริ่มจากการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่นของผู้ปกครอง และเสริมสร้างทักษะการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่นของผู้ปกครองก่อนเสมอ เพื่อปรับทัศนคติ และเพิ่มทักษะการสื่อสารเรื่องเพศให้สามารถสื่อสารได้อย่างตรงไปตรงมา แบบสบายๆ จากนั้นตามด้วยการเสริมสร้างความรู้และทักษะที่จำเป็นเกี่ยวกับเรื่องเพศที่วัยรุ่นให้ความสนใจ ตามเนื้อหาใน 8 ประเด็นหลัก ทั้ง“เนื้อหาหลัก” ที่ให้ไว้สำหรับสื่อสารกับวัยรุ่นทุกคน และ “ประเด็นมุ่งเน้นในการสื่อสารให้มีความสอดคล้องกับเพศ และอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ” ให้สื่อสารตามกลุ่มเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยต่อไป

1. การศึกษาในครั้งนี้ศึกษาในบริบทของวัยรุ่นในสถานศึกษา ที่มาจากครอบครัวที่มีเศรษฐฐานะปานกลางจึงควรพิจารณาหากจะนำผลการศึกษาไปใช้ในกลุ่มอื่น และควรขยายการศึกษาไปยังวัยรุ่นในชุมชนนอกสถานศึกษา
2. เนื่องจากผลการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาและรูปแบบการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดาในครั้งนี้ ได้ข้อมูลจากการรายงานตามการรับรู้ของวัยรุ่น การศึกษาต่อไปในผู้ปกครองอาจทำให้ได้ข้อมูลที่น่าสนใจเพิ่มขึ้น
3. การศึกษาพบว่าวัยรุ่นทั้งหญิงและชาย ทั้งที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวก ล้วนมีความสนใจพฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพ การศึกษาถึงปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยปกป้องวัยรุ่นจากการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศจึงเป็นประเด็นที่น่าศึกษา เพื่อสามารถให้การป้องกันและลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นต่อไป
4. ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ ทำให้ได้โปรแกรมต้นแบบในการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น ซึ่งเป็นโปรแกรมสำหรับวัยรุ่นและเพื่อน และโปรแกรมสำหรับผู้ปกครอง การศึกษาต่อไปจึงควรนำโปรแกรมไปทดลองใช้ เพื่อดูประสิทธิผลในการเพิ่มการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อน และระหว่างวัยรุ่นกับผู้ปกครอง และนำไปสู่เป้าหมายสุดท้ายที่คาดหวังคือ การชลอการมีเพศสัมพันธ์ หรือลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่น

บทที่ 1
บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น จากอุบัติการของการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นที่เร็วขึ้น รวมถึงการตั้งครรภ์ และการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยพบว่าอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในวัยรุ่นลดลงจาก 18-19 ปี ในปีพ.ศ. 2539 เป็น 15-16 ปี ในปีพ.ศ. 2552 และ 14-15 ปี ในปีพ.ศ. 2556 (Bureau of Reproductive Health, 2011; Bureau of Epidemiology, 2011; Bureau of Social Development and Human Security, 2013) และเมื่อพิจารณาอัตราการตั้งครรภ์และการคลอดของวัยรุ่น พบว่าในระหว่างปีพ.ศ. 2551-2555 อัตราการคลอดของวัยรุ่นมีแนวโน้มสูงขึ้นจาก 39.8 คน เป็น 46.3 คน ต่อวัยรุ่นหญิง 1,000 คน (Bureau of Social Development and Human Security, 2013) นอกจากนั้นยังพบว่าอัตราการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในเยาวชนกลุ่มอายุ 15–24 ปี มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในขณะที่กลุ่มอื่น ๆ มีแนวโน้มลดลง โดยในปีพ.ศ. 2549 พบว่ามีอัตราป่วย 52.2 ต่อประชากรแสนคน และเพิ่มขึ้นเป็น 90.1 ต่อประชากรแสนคน ในปีพ.ศ. 2554 (Srinor, 2012) ที่น่ากังวลคือ กลุ่มที่มีแนวโน้มของการป่วยเพิ่มขึ้นคือ กลุ่มนักเรียน นักศึกษา ยิ่งกว่านั้นยังพบว่า ร้อยละ 8.4 ของผู้ป่วยโรคเอดส์ทั้งหมด ในปีพ.ศ. 2557 เป็นเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี (Pongpan, 2012)

จะเห็นว่าสถานการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นนั้น เป็นปัญหาที่ต้องได้รับความสนใจอย่างจริงจัง การสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ เป็นปัจจัยสำคัญที่พบว่ามีความสัมพันธ์กับสุขภาวะทางเพศที่ดีของวัยรุ่น (Noar, Carlyle, & Cole, 2006) การสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ ครอบคลุมเรื่องต่างๆทางเพศที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นพัฒนาการทางเพศ พฤติกรรมการแสดงออกทางเพศ พฤติกรรมเพื่อสุขภาพทางเพศ สัมพันธภาพ ค่านิยม ทัศนคติของบุคคล ตลอดจนบริบทของสังคมวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อเรื่องต่างๆทางเพศ (SIECUS, 2004) การศึกษาพบว่าการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อน มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับคู่รัก (Widman, Choukas-Bradley, Helms, Golin, Prinstein, 2014) โดยพบว่าวัยรุ่นที่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับเพื่อนได้อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา สามารถที่จะพูดคุยสื่อสารเรื่องเพศกับคู่รักได้มากกว่าวัยรุ่นที่ไม่ค่อยพูดคุยกับเพื่อน ซึ่งการที่วัยรุ่นสามารถพูดคุยสื่อสารเรื่องเพศกับคู่รักได้อย่างตรงไปตรงมา เป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยชลอการมีเพศสัมพันธ์และส่งเสริมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยในวัยรุ่นได้ (Noar, Carlyle, & Cole, 2006) เช่นเดียวกันกับครอบครัว การศึกษาพบว่า ครอบครัวที่บิดา/มารดา/ผู้ปกครองมีการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น ส่งผลต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่น (SIECUS, 2002) อย่างไรก็ตามการสื่อสารเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศก็เช่นกัน วัยรุ่นต้องมีการเรียนรู้การสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงจะสามารถมีทักษะในการสื่อสารกับคู่ของตนได้ โดยแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญของวัยรุ่นก็คือ ครอบครัวและเพื่อน (Widman, Choukas-Bradley, Helms, Golin, Prinstein, 2014)

ดังนั้นโปรแกรมการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น สำหรับเพื่อนวัยรุ่นและครอบครัวจึงมีความสำคัญ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาโปรแกรมการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น ที่มีความเฉพาะเจาะจง และสอดคล้องกับความต้องการของวัยรุ่น (Tailored intervention) โดยมีเป้าหมายสูงสุด ในการพัฒนาโปรแกรมต้นแบบการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น ที่มีเนื้อหาและรูปแบบที่มีความเฉพาะกับวัยรุ่น และคำนึงถึงความแตกต่างของปัจจัยภายในของบุคคลในการเลือกรับข้อมูลอันได้แก่ อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศของบุคคล และที่สำคัญเนื้อหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศในโปรแกรมนี้ จะพัฒนาขึ้นจากพื้นฐานความคิดและความต้องการของวัยรุ่นโดยตรง ซึ่งสะท้อนผ่านการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับบุคคลที่สำคัญในชีวิตของเขา 2 กลุ่ม ได้แก่บิดามารดาและเพื่อน

อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ (Sexual self-schema) เป็นแนวคิดที่พัฒนาจาก “ทฤษฎีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้าง” (Self-schema model) ซึ่งมีรากฐานมาจากทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เรียกว่า “ทฤษฎีกระบวนการจัดการข้อมูล” (Information Processing Theory) กล่าวคืออัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ เป็นกลุ่มของโครงสร้างความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศที่ค่อยๆ พัฒนาขึ้นจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคลตั้งแต่ในอดีตอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยผ่านกระบวนการประเมินและจัดเก็บหน่วยโครงสร้างความรู้ซ้ำแล้วซ้ำอีกในระบบความจำของบุคคล จนกลุ่มโครงสร้างความรู้นี้มีความเป็นระเบียบและชัดเจน และอยู่ในสภาพที่พร้อมจะทำงาน ดังนั้นเมื่อบุคคลเผชิญกับสถานการณ์ที่เกี่ยวเนื่องกับเรื่องเพศ กลุ่มโครงสร้างความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศนี้ก็จะถูกกระตุ้นให้ทำงาน เริ่มตั้งแต่การรับรู้สถานการณ์ การวิเคราะห์ และแปลความสถานการณ์ ตลอดจนการตัดสินใจและโน้มนำการแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์นั้นๆให้มีความสอดคล้องกับลักษณะของอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศที่บุคคลมี นอกจากนั้น กลุ่มโครงสร้างความรู้เหล่านี้ ยังทำหน้าที่เสมือนเป็นกลไกในการนำเข้า หรือคัดออกของข้อมูลและประสบการณ์ต่างๆของบุคคลโดยอัตโนมัติว่า ข้อมูลหรือประสบการณ์ใดควรที่จะสนใจและนำเข้ามาจัดเก็บเพิ่มเติมในกลุ่มโครงสร้างความรู้ และข้อมูลใดควรเพิกเฉย โดยบุคคลมีแนวโน้มที่จะนำเข้าข้อมูล ที่มีความสอดคล้องกับกลุ่มโครงสร้างความรู้ที่มีอยู่ และปฏิเสธข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกับกลุ่มโครงสร้างความรู้ที่มี (Markus & Sentis, 1982; Andersen & Cyranowski, 1994)

โดยทั่วไปบุคคลจะมีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบใดแบบหนึ่ง กล่าวคือ อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ (Negative sexual self-schema) หรือแบบบวก (Positive sexual self-schema) โดยพบว่าบุคคลที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ จะมีลักษณะค่อนข้างสงวนท่าที มีความระแวดระวัง และค่อนข้างเขินอายในการแสดงออกทางเพศ รวมถึงมีกิจกรรมและประสบการณ์ทางเพศค่อนข้างน้อย ในทางตรงข้าม บุคคลที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก จะมีลักษณะค่อนข้างเปิดเผยตรงไปตรงมาในการแสดงออกทางเพศ ค่อนข้างโรแมนติกและให้โอกาสตนเองในการหาประสบการณ์ทางเพศ และมีกิจกรรมและประสบการณ์ทางเพศค่อนข้างมาก (Andersen & Cyranowski, 1994, 1998; Cyranowski & Andersen, 1998; Pornchaikate, 2003) เมื่อบุคคลที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแตกต่างกัน มีประสบการณ์ทางเพศที่ต่างกัน ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงพยายามหาคำอธิบายว่า บุคคลที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศที่ต่างกันมีการพูดคุยสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ และมีความต้องการเนื้อหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศที่แตกต่างกันอย่างไรบ้าง เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างความรู้

ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีความสอดคล้องกับอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศให้กับวัยรุ่น เนื่องจากบุคคลจะรับเนื้อหาข้อมูลที่มีความสอดคล้องกับอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศของตนได้ง่ายและดีกว่าเนื้อหาข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกับอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศของตน ในขณะเดียวกัน ก็จะทำให้เกิดความตระหนักว่าการนำเสนอเนื้อหาข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นแต่ไม่สอดคล้องกับอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศของบุคคลนั้นคงจะต้องใช้รูปแบบและกลวิธีที่ท้าทายมากขึ้นเพื่อให้บุคคลสามารถรับเนื้อหาข้อมูลนั้นได้ดีขึ้น

การสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา เป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศให้แก่วัยรุ่น การศึกษาพบว่าวัยรุ่นที่มีการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศกับบิดามารดาโดยสม่ำเสมอมีการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศอย่างรับผิดชอบสูงกว่าวัยรุ่นที่ไม่มีการพูดคุย อย่างไรก็ตามกลับพบว่ามีครอบครัวอีกจำนวนมากที่ไม่เคยพูดคุยสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศกับลูกวัยรุ่นเลย ยิ่งกว่านั้นเนื้อหาและคุณภาพในการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างบิดามารดากับลูกวัยรุ่นก็ยังมีข้อจำกัด (Feldman & Rosenthal, 2000) โดยพบว่าเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่บิดามารดาส่วนใหญ่สื่อสารกับวัยรุ่นจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย และอันตรายจากการมีเพศสัมพันธ์ แต่มักไม่ค่อยสื่อสารกับวัยรุ่นเกี่ยวกับเรื่องเพศที่ค่อนข้างจะเป็นส่วนตัว เช่น อารมณ์ทางเพศ การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง การใช้ยาคุมกำเนิด และการตัดสินใจทางเพศ ซึ่งเป็นเรื่องที่วัยรุ่นต้องการให้บิดามารดาพูดคุยด้วย (Baumeister, Flores, & Martin, 1995; Nolin & Petersen, 1992; Rosenthal & Feldman, 1999) ในส่วนของคุณภาพการสื่อสาร พบว่าบิดามารดาส่วนใหญ่มีความรู้สึกอึดอัด และพยายามหลีกเลี่ยงการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศกับวัยรุ่น ในขณะที่มีรายงานว่าวัยรุ่นแสดงความรู้สึกว่าเมื่อมีปัญหาหรือข้อกังวลใจทางเพศก็มักจะคิดถึงบิดามารดาเสมอ และต้องการให้บิดามารดาสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศกับตนอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา มีความเข้าใจ เป็นกำลังใจ และไม่ตัดสินพฤติกรรมของวัยรุ่น (Lefkowitz, Kahlbaugh, & Sigman, 1996; Rosenthal, Feldman, & Edward, 1998, Feldman & Rosenthal, 2000) ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงมีความพยายามที่จะศึกษาและอธิบายถึงเนื้อหา และคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างบิดามารดาและวัยรุ่นไทย โดยมุ่งหวังที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาข้อมูลที่มีการสื่อสารกันระหว่างบิดามารดาและวัยรุ่น และที่ไม่มีการสื่อสารพูดคุยกันแต่เป็นเนื้อหาข้อมูลที่วัยรุ่นต้องการ

การสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อน การศึกษาพบว่าวัยรุ่นใช้เวลาส่วนใหญ่ในการอยู่และพูดคุยในกลุ่มเพื่อนในหลากหลายเรื่องรวมถึงเรื่องทางเพศด้วย โดยวัยรุ่นสามารถสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศกับเพื่อนได้อย่างค่อนข้างสบายใจและเปิดเผยตรงไปตรงมา และมีความสะดวกใจมากกว่าการพูดคุยกับบิดามารดา นอกจากนั้นยังพบว่าวัยรุ่นเลือกที่จะพูดคุยเรื่องทางเพศที่เป็นเรื่องที่ค่อนข้างเป็นส่วนตัว เช่น การมีคู่รัก การมีความสุขทางเพศ การใช้ถุงยางอนามัย การใช้ยาคุมกำเนิด และการตั้งครรภ์ กับเพื่อนมากกว่าที่จะคุยกับบิดามารดา (Christopher, 2001; Lefkowitz & Espinosa-Hernandez, 2007) ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจว่าวัยรุ่นไทยพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศกับเพื่อนในเรื่องใดบ้าง ด้วยความรู้สึกเช่นไร และมีเนื้อหาที่แตกต่างจากการพูดคุยกับบิดามารดาอย่างไร

สุดท้าย**ความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและชายในการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ** การศึกษาพบว่าวัยรุ่นหญิงพูดคุยสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศกับบิดามารดาบ่อยครั้งกว่าวัยรุ่นชาย และสามารถพูดคุยกับมารดาได้ด้วยความรู้สึก

สะดวกสบายใจและเปิดเผยตรงไปตรงมามากกว่าวัยรุ่นชาย เช่นเดียวกัน การพูดคุยสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศกับเพื่อน พบว่าวัยรุ่นหญิงพูดคุยสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศกับเพื่อนบ่อยครั้งกว่าวัยรุ่นชาย และมีเนื้อหาในการสนทนาที่กว้างขวางและหลากหลายกว่าในวัยรุ่นชาย จะเห็นว่าวัยรุ่นหญิงและชายมีความแตกต่างกันในการพูดคุยสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศทั้งในส่วนของเนื้อหา ความถี่ และคุณภาพของการสื่อสารทั้งที่พูดคุยสื่อสารกับบิดามารดาและกับเพื่อน (Dilorio, Kelley, & Hockenberry-Eaton, 1999; Feldman & Rosenthal, 2000; Lefkowitz & Espinosa-Hernandez, 2007)

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่า ในการทำความเข้าใจการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศในวัยรุ่น การทำความเข้าใจในความแตกต่างของหญิงชาย และปัจจัยภายในของวัยรุ่นอันได้แก่อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับข้อมูลทางเพศของบุคคล รวมถึงการทำความเข้าใจในเนื้อหาและคุณภาพการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ ระหว่างวัยรุ่นกับบุคคลที่สำคัญในชีวิตของเขาอันได้แก่ บิดามารดาและเพื่อนนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาข้อมูลเรื่องเพศที่แท้จริงที่วัยรุ่นสื่อสารพูดคุยในชีวิตประจำวัน และเนื้อหาข้อมูลที่วัยรุ่นมีความสนใจและต้องการรู้ และเมื่อเนื้อหาแต่ละส่วนถูกนำมาประกอบเข้าด้วยกันเป็นภาพใหญ่ ก็จะทำให้ได้เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในวัยรุ่นที่มีความเฉพาะเจาะจงกับเพศ (หญิงหรือชาย) อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ (แบบลบ หรือแบบบวก) และคู่สนทนาของวัยรุ่นได้แก่ บิดามารดาหรือเพื่อน โดยเนื้อหาข้อมูลที่ค้นพบที่มีความเฉพาะเจาะจงนี้ จะสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมต้นแบบการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่นที่มีเนื้อหาและรูปแบบที่มีความสอดคล้องกับเพศ อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ และคู่สนทนาของวัยรุ่น รวมถึงการพัฒนาโปรแกรมการสื่อสารและการให้การปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับเรื่องเพศแก่วัยรุ่นสำหรับผู้ปกครองได้

วัตถุประสงค์ของโครงการ

เป้าหมายของโครงการวิจัยนี้คือ การทำความเข้าใจในเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่วัยรุ่นสนใจและมีการสื่อสารกันในวัยรุ่นหญิงและชาย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโปรแกรมต้นแบบการสื่อสารเรื่องเพศสำหรับวัยรุ่น และผู้ปกครอง การศึกษาแบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่

วัตถุประสงค์ของโครงการ ในระยะที่ 1

4. ศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นหญิงและชายกับเพื่อนสนิท
5. ศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ และแบบบวก
6. ศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ ความถี่ และคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ ระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดาและกับเพื่อน

วัตถุประสงค์ของโครงการ ในระยะที่ 2

ในระยะที่ 2 จะได้นำเนื้อหาข้อมูลที่ได้ในระยะที่ 1 มาพัฒนาโปรแกรมการสื่อสารเรื่องเพศสำหรับวัยรุ่น และผู้ปกครอง กล่าวคือ

3. เพื่อพัฒนาโปรแกรมต้นแบบการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น ที่มีความสอดคล้องกับเพศ อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ และคู่สนทนาของวัยรุ่น
4. เพื่อพัฒนาโปรแกรมการสื่อสารและการให้การปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับเรื่องเพศแก่วัยรุ่นสำหรับผู้ปกครอง

บทที่ 2
การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทบทวนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะมีการทบทวนตามลำดับดังนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ
2. การสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างบิดามารดากับวัยรุ่น
3. การสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อน
4. ความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและชายในการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ

แนวความคิดเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ (Sexual self-schema concept)

เนื่องจากแนวความคิดเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ เป็นแนวคิดที่พัฒนามาจากแนวคิดเกี่ยวกับ “สคีมา” ทางจิตวิทยา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวคิดนี้ได้ดีขึ้น การทบทวนวรรณกรรมในตอนนี้จึงเริ่มจากการนำเสนอแนวคิดพื้นฐาน 2 แนวคิดได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับ กลุ่มโครงสร้างความรู้ หรือ “สคีมา” (Schema) และแนวคิดเกี่ยวกับ “อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้าง” (Self-schema) และสุดท้ายจะนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับ “อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ” (Sexual self-schema) และความสัมพันธ์ของอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศกับประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่น

อัตโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศเป็นแนวคิดที่พัฒนาจาก “ทฤษฎีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้าง” (Self-schema model) ซึ่งมีรากฐานมาจากทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เรียกว่า “ทฤษฎีกระบวนการจัดการข้อมูล” (Information Processing Theory) หรือ “ทฤษฎีกระบวนการจัดการทางปัญญา” (Cognitive Processing Theory) (Greenwald & Pratkanis, 1984) ตามหลักทฤษฎีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้าง “ตัวตนของบุคคล” (Self) จะถูกมองจากมุมมองทางความคิดและปัญญา ภายใต้สมมุติฐานที่ว่า การแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าใดๆ เป็นผลจากการทำงานของกลุ่มโครงสร้างความรู้ภายในของบุคคล ที่เรียกว่า “สคีมา” (Schema) (Markus & Zajonc, 1985; Stein, 1994) ดังนั้น สคีมาจึงเป็นกลุ่มโครงสร้างความรู้ ที่เกิดจากหน่วยโครงสร้างความรู้ย่อยๆที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันมารวมอยู่ด้วยกัน กลายเป็นกลุ่มโครงสร้างความรู้หลักเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยสคีมาจะค่อยๆ พัฒนาขึ้นจากประสบการณ์ และการเรียนรู้ของบุคคลในชีวิตประจำวันและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ในการพัฒนาของสคีมานั้น แต่ละหน่วยย่อยของโครงสร้างความรู้จะค่อยๆ ถูกนำมาจัดเก็บในระบบความจำของบุคคล โดยหน่วยโครงสร้างความรู้ที่มีลักษณะคล้ายกัน จะถูกนำมาจัดวางไว้ด้วยกันอย่างเป็นระเบียบในระบบความจำ และเมื่อหน่วยโครงสร้างความรู้เหล่านี้มารวมกันมากขึ้นๆ จนมีความเป็นระบบระเบียบและชัดเจน (organized and elaborated knowledge structure) กลายเป็นกลุ่มโครงสร้างความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และอยู่ในสถานะที่พร้อมที่จะทำงาน (active) ดังนั้นเมื่อบุคคลเผชิญกับสถานการณ์ใดๆ กลุ่มโครงสร้างความรู้ที่มีความชัดเจนและสอดคล้องกับเรื่องนั้นๆ ก็จะถูกดึงออกจากระบบความจำโดยอัตโนมัติเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และแปลความหมาย

สถานการณ์ แล้วส่งต่อออกมาเป็นคำสั่งให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสถานการณ์นั้นๆ (Markus & Sentis, 1982; Rumelhart, 1984)

สำหรับ “อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้าง” (Self-schema) ก็มีพื้นฐานแนวคิดจากทฤษฎีทางจิตวิทยาและแนวคิดเกี่ยวกับสคีมา ดังนั้นอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างตามแนวคิดทฤษฎีนี้จึงมีลักษณะของความลื่นไหลและพร้อมที่จะทำงานและปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา ซึ่งมาร์คัส (Markus, 1977; Markus & Sentis, 1982) ได้อธิบายลักษณะของอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างของบุคคลว่า เป็นกลุ่มโครงสร้างความรู้ของหน่วยโครงสร้างย่อยๆเกี่ยวกับตนเองของบุคคล ที่ถูกนำมาจัดเรียงไว้ด้วยกันอย่างเป็นระบบระเบียบ โดยที่หน่วยโครงสร้างความรู้เหล่านี้จะถูกประเมินและจัดเก็บไว้ในระบบความจำอย่างต่อเนื่อง หน่วยโครงสร้างความรู้ที่คล้ายกันและสอดคล้องกับความเป็นตัวตนของบุคคลก็จะได้รับการประเมินและจัดเก็บไว้ ส่วนหน่วยโครงสร้างความรู้ที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นตัวตนของบุคคลก็จะถูกประเมินและถูกเพิกเฉยไม่ได้รับการจัดเก็บ กระบวนการประเมินและจัดเก็บหน่วยโครงสร้างความรู้เหล่านี้ จะเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีกจนกลุ่มโครงสร้างความรู้เกี่ยวกับตนเองของบุคคลมีความเป็นระเบียบและชัดเจน และจะถูกกระตุ้นให้ทำหน้าที่แปลความหมาย ตัดสินสถานการณ์และโน้มนำให้บุคคลมีการแสดงออกของพฤติกรรมในทิศทางที่สอดคล้องกับโครงสร้างความรู้เกี่ยวกับตนเองของบุคคล

ในระบบความจำของบุคคลนั้นมีกลุ่มโครงสร้างความรู้เกี่ยวกับตนเองมากมาย โดยกลุ่มโครงสร้างความรู้เหล่านี้จะทำหน้าที่เสมือนเป็นกลไกในการนำเข้า หรือคัดออกของข้อมูลและประสบการณ์ต่างๆของบุคคลโดยอัตโนมัติว่า ข้อมูลหรือประสบการณ์ใดควรที่จะสนใจและนำเข้ามาจัดเก็บเพิ่มเติมในกลุ่มโครงสร้างความรู้ และข้อมูลใดควรเพิกเฉย โดยทั่วไปบุคคลมีแนวโน้มที่จะนำเข้าข้อมูลที่มีความสอดคล้องกับกลุ่มโครงสร้างความรู้ที่มีอยู่ และปฏิเสธข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกับกลุ่มโครงสร้างความรู้ที่มี (Markus, 1977; Markus & Sentis, 1982) ทั้งนี้กลุ่มโครงสร้างความรู้เหล่านี้ไม่ได้ถูกกระตุ้นให้ทำงานพร้อมกันทุกกลุ่มในทุกสถานการณ์ หากแต่กลุ่มโครงสร้างความรู้ที่มีความชัดเจนในเรื่องที่เฉพาะเจาะจงเท่านั้นที่จะได้รับการกระตุ้นให้ทำหน้าที่แปลความหมายของสถานการณ์ และโน้มนำการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคล และนี่เองที่เป็นที่มาของกลุ่มโครงสร้างความรู้ของบุคคลเกี่ยวกับเรื่องเพศ หรือที่เรียกว่า “อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ”

แนวความคิดเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศนั้นพัฒนาขึ้นจากพื้นฐานแนวคิดทฤษฎีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างของมาร์คัส (Markus, 1977) โดยแอนเดอร์เซน และไซรานอฟสกี (Andersen & Cyranowski, 1994) อธิบายว่า อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ เป็นกลุ่มของโครงสร้างความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศที่ค่อยๆ พัฒนาขึ้นจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคลตั้งแต่ในอดีตอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยผ่านกระบวนการประเมินและจัดเก็บหน่วยโครงสร้างความรู้ซ้ำแล้วซ้ำอีกในระบบความจำของบุคคลจนกลุ่มโครงสร้างความรู้นี้มีความเป็นระเบียบและชัดเจน และอยู่ในสภาพที่พร้อมจะทำงาน ดังนั้นเมื่อบุคคลเผชิญกับสถานการณ์ที่เกี่ยวเนื่องกับเรื่องเพศ กลุ่มโครงสร้างความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศนี้ก็จะถูกกระตุ้นให้ทำงาน เริ่มตั้งแต่การรับรู้สถานการณ์ การวิเคราะห์ และแปลความสถานการณ์ ตลอดจนการตัดสินใจและโน้มนำการแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์นั้นๆให้มี

ความสอดคล้องกับลักษณะของอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศที่บุคคลมี (Markus & Sentis, 1982; Andersen & Cyranowski, 1994)

จากคำจำกัดความของอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าก่อนที่กลุ่มโครงสร้างความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศนี้จะอยู่ในสภาพที่พร้อมจะทำงานและจะถูกกระตุ้นให้ออกมาทำหน้าที่ตัดสินใจ และโน้มนำการแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคลได้นั้น กลุ่มโครงสร้างความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศนี้จะต้องได้รับการสร้างและพัฒนาจนมีความเป็นระบบระเบียบและชัดเจนก่อน เพราะหากกลุ่มโครงสร้างความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศไม่ได้รับการพัฒนาให้เกิดความชัดเจนในเรื่องเฉพาะเช่นนี้แล้วมันก็จะอยู่ในสภาพที่ไม่พร้อมที่จะทำงาน หากบุคคลเผชิญกับสถานการณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศ กลุ่มโครงสร้างความรู้ที่ขาดความชัดเจน ก็จะขาดความไวในการวิเคราะห์และแปลความหมายของสถานการณ์นั้นๆ จึงไม่สามารถที่จะตัดสินใจหรือโน้มนำการแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคลได้ (Higgins & King, 1981; Markus & Sentis, 1982; Andersen & Cyranowski, 1994; Caprapa & Cervone, 2000)

จากคุณลักษณะและอิทธิพลของอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศที่มีต่อการโน้มนำการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศของบุคคลนี้เอง ที่ทำให้แนวคิดนี้ได้รับความสนใจเพิ่มขึ้น แอนเดอร์เซน และไซรานอฟสกี (Andersen & Cyranowski, 1994, 1998; Cyranowski & Andersen, 1998) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศกับพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยได้สร้างเครื่องมือวัดอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศของบุคคลขึ้น และสามารถจำแนกบุคคลออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ตามอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศของบุคคลได้แก่ กลุ่มที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ และกลุ่มที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก โดยพบว่าบุคคลที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบจะเป็นบุคคลที่มีลักษณะค่อนข้างสงวนท่าที มีความระแวดระวัง และค่อนข้างเขินอายในการแสดงออกเกี่ยวกับเรื่องเพศ ในทางตรงข้าม บุคคลที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก จะเป็นบุคคลที่มีลักษณะค่อนข้างเปิดเผยตรงไปตรงมาในการแสดงออกทางเพศ เป็นคนที่ค่อนข้างโรแมนติกและให้โอกาสตนเองในการหาประสบการณ์ทางเพศ [ดังนั้นคำว่า อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวก ในการศึกษานี้ จึงไม่ได้มีการให้ความหมายในเชิงตัดสินว่าเป็นอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบไม่ดีหรือแบบที่ดี แต่เป็นการบอกถึงคุณลักษณะของบุคคลตามลักษณะของอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศที่เขามีว่าเป็นบุคคลที่ค่อนข้างสงวนท่าทีในเรื่องเพศ หรือเป็นบุคคลที่ค่อนข้างเปิดเผยตรงไปตรงมาในการแสดงออกทางเพศ] จากการศึกษาพบว่า บุคคลที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ จะมีค่านิยมและทัศนคติทางเพศในลักษณะที่ค่อนข้างอนุรักษ์นิยมหรือหัวเก่า (Conservative attitude) ค่อนข้างที่จะแสดงออกถึงความยับยั้งชั่งใจในการแสดงออกทางเพศ และหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เกี่ยวเนื่องกับเรื่องเพศ โดยพบว่าบุคคลที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบมีกิจกรรมและประสบการณ์ทางเพศค่อนข้างน้อย รวมถึงมีจำนวนคู่นอนค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับบุคคลที่มีอัตโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก ในทางตรงกันข้าม บุคคลที่มีอัตโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก จะแสดงออกถึงค่านิยมและทัศนคติทางเพศในลักษณะที่ค่อนข้างเสรีและเปิดเผย (Liberal attitude) ไม่ค่อยยับยั้งชั่งใจในการแสดงออก มีกิจกรรมและประสบการณ์ทางเพศค่อนข้างมาก และมีคู่นอนทางเพศหลายคน

สอดคล้องกับการศึกษาของแอนเดอร์เซน และไซรานอฟสกี (Andersen & Cyranowski, 1994) ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์ของอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศกับพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนหญิงไทย โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหญิงอายุระหว่าง 18 – 22 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่1-4ของมหาวิทยาลัย จำนวน 413 คน (Pornchaikate, 2003) ผู้วิจัยศึกษาพฤติกรรมทางเพศของเยาวชน 2 รูปแบบคือ (1) พฤติกรรมทางเพศที่บุคคลสามารถกระทำได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยคู่ (Autoerotic behaviors) ได้แก่ การจินตนาการทางเพศ การอ่านหนังสือหรือดูภาพยนตร์ที่กระตุ้นอารมณ์เพศ และการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง และ (2) พฤติกรรมทางเพศที่เกิดขึ้นในสัมพันธภาพฉันคู่รัก (Behaviors in the relationship) ได้แก่ การไปไหนมาไหนด้วยกันสองต่อสอง การจูงมือกัน การโอบกอดกัน การจูบริมฝีปาก การสัมผัสบริเวณหน้าอก การสัมผัสบริเวณอวัยวะเพศ การมีเพศสัมพันธ์ทางปาก จนถึงการมีเพศสัมพันธ์ (ทางช่องคลอด) ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมของเยาวชนมีความสอดคล้องกับลักษณะของอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศที่เขามี กล่าวคือเยาวชนทีมีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ (หรือค่อนข้างหัวเก่า) มีประสบการณ์ทางเพศน้อยกว่าเยาวชนที่อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก (หรือค่อนข้างเสรีและเปิดเผย) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทางเพศที่บุคคลสามารถกระทำได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยคู่ และกิจกรรมทางเพศที่เกิดขึ้นในสัมพันธภาพฉันคู่รัก นอกจากจากนั้นยังพบว่าเยาวชนที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศน้อยกว่าเยาวชนที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก

จากการศึกษานี้ทำให้เราได้หลักฐานเบื้องต้นว่า อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนไทย โดยพบว่าเยาวชนมีการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศที่สอดคล้องกับลักษณะของอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศที่เขามี ซึ่งก็สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่ว่าเมื่อกลุ่มโครงสร้างความรู้ทางเพศหรืออัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศของบุคคลมีความชัดเจนไม่ว่าจะเป็นในเชิงลบหรือบวก มันก็จะสามารถถูกกระตุ้นให้ออกมาทำหน้าที่แปลความ ตัดสินใจ และโน้มนำการแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์นั้นๆ ให้มีความสอดคล้องกับลักษณะของอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศที่บุคคลมี ซึ่งในที่นี้บุคคลที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบก็จะถูกโน้มนำให้มีการแสดงพฤติกรรมในลักษณะที่หลีกเลี่ยงการมีพฤติกรรมทางเพศ ในขณะที่บุคคลที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก ก็จะถูกโน้มนำให้มีการแสดงพฤติกรรมในลักษณะที่ค่อนข้างอิสระในการหาประสบการณ์ทางเพศ

ดังนั้นเมื่อหลักฐานทางการวิจัยสนับสนุนว่าบุคคลที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแตกต่างกัน มีประสบการณ์ทางเพศที่ต่างกัน จึงเป็นที่น่าสนใจว่าบุคคลที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศที่ต่างกันมีการพูดคุยสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ และมีความต้องการเนื้อหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศที่แตกต่างกันอย่างไรบ้าง ซึ่งเป็นคำถามที่การศึกษาในครั้งนี้จะพยายามหาคำตอบ เพราะหากพบว่าบุคคลที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศที่ต่างกันมีการพูดคุยสื่อสาร และมีความต้องการเนื้อหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศที่แตกต่างกันแล้ว เราก็จะได้แนวทางใหม่ในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศให้กับวัยรุ่น กล่าวคือจะมีการนำเสนอเนื้อหาข้อมูลที่มีความสอดคล้องกับอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศของบุคคล เพราะบุคคลจะรับเนื้อหาข้อมูลที่มีความสอดคล้องกับอัตมโนทัศน์เชิง

โครงสร้างทางเพศของเขาได้ง่ายและดีกว่าเนื้อหาข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกับอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศของเขา ในขณะเดียวกัน เราก็ควรตระหนักว่าการนำเสนอเนื้อหาข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นแต่ไม่สอดคล้องกับอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศของบุคคลนั้นคงจะต้องใช้รูปแบบและกลวิธีที่ท้าทายมากขึ้นเพื่อให้บุคคลสามารถรับเนื้อหาข้อมูลนั้นได้

การสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างบิดามารดากับวัยรุ่น
(Parent–Adolescent Communication about Sex)

การสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศให้แก่วัยรุ่น การศึกษาพบว่าวัยรุ่นที่มีการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศกับบิดามารดาโดยสม่ำเสมอมีการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศอย่างรับผิดชอบสูงกว่าวัยรุ่นที่ไม่มีการพูดคุย กล่าวคือพบว่าวัยรุ่นหญิงที่พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศกับมารดาโดยสม่ำเสมอมีพฤติกรรมทางเพศต่ำกว่าวัยรุ่นที่ไม่มีการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศกับมารดา นอกจากนั้นวัยรุ่นกลุ่มนี้ยังมีอัตราการใช้ยาคุมกำเนิด และปลอดภัยจากการตั้งครรภ์ในช่วงวัยรุ่นสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีการพูดคุย ในส่วนของวัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมทางเพศแล้วพบว่าวัยรุ่นที่มีการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศกับบิดาหรือมารดาโดยสม่ำเสมอ มีแนวโน้มที่จะทำให้คู่นอนของตนเกิดการตั้งครรภ์น้อยกว่าในกลุ่มที่ไม่มีการสนทนากับบิดาหรือมารดา (Pick & Palos, 1995)

จะเห็นว่าการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างบิดามารดากับวัยรุ่นเป็นสิ่งสำคัญ ถึงแม้ปัจจุบันจะพบว่า บิดามารดามีการพูดคุยสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศกับลูกวัยรุ่นเพิ่มมากขึ้น การศึกษาพบว่ายังมีครอบครัวอีกจำนวนมากที่ไม่เคยพูดคุยสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศกับลูกวัยรุ่นเลย ยิ่งกว่านั้น เนื้อหาและคุณภาพในการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างบิดามารดากับลูกวัยรุ่นก็ยังมีข้อจำกัด (Feldman & Rosenthal, 2000) โดยทั่วไปการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศกับวัยรุ่นมักทำในลักษณะการให้ข้อมูลที่มีการกำหนดเนื้อหาและรูปแบบว่า จะสื่อสารเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศเรื่องใดบ้างให้กับวัยรุ่น และจะสื่อสารกับวัยรุ่นในรูปแบบใด และมักใช้รูปแบบการสื่อสารในลักษณะการสื่อสารจากผู้รู้ (บิดามารดา ครูอาจารย์) สู่ผู้อ่อนประสบการณ์ (วัยรุ่น) ในลักษณะการสอนและการให้ข้อมูลแก่วัยรุ่น โดยที่ผู้สอนเกือบจะไม่ทราบเลยว่าวัยรุ่นรู้เรื่องใดมาแล้วบ้างและต้องการจะเรียนรู้ในเรื่องใด ในส่วนของการประเมินว่าวัยรุ่นได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศจากครอบครัวหรือไม่ มักเป็นการประเมินเพียงสั้นๆว่า “บิดามารดาเคยมีการพูดคุยสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศกับลูกวัยรุ่นหรือไม่ และบ่อยครั้งเพียงใด” การประเมินเช่นนี้มีข้อจำกัดที่ทำให้ไม่ทราบว่าบิดามารดามีการพูดคุยสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศกับลูกวัยรุ่นในเรื่องใดบ้างและด้วยท่าทีอย่างไร เพราะเนื้อหาและคุณภาพของการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความรู้และทักษะแก่วัยรุ่น

เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาและความถี่ในการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างบิดามารดากับวัยรุ่นพบว่าเนื้อหาที่บิดามารดาส่วนใหญ่สื่อสารกับวัยรุ่นจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายในวัยรุ่น ประจำเดือน การรักษาความสะอาด และอนามัยเจริญพันธุ์ รวมถึงอันตรายจากการมีเพศสัมพันธ์ ไม่ว่าจะเป็นการตั้งครรภ์ หรือการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ (Baumeister, Flores, & Martin, 1995; Nolin & Petersen, 1992; Rosenthal & Feldman, 1999) บิดามารดามักไม่ค่อยสื่อสารกับวัยรุ่นเกี่ยวกับเรื่องเพศที่

ค่อนข้างจะเป็นส่วนตัวมากๆ เช่น การฝันเปียก การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง การใช้ยาคุมกำเนิด การมีความสุขทางเพศ และการตัดสินใจทางเพศ (Nolin & Petersen, 1992; Rosenthal & Feldman, 1999) ในขณะที่วัยรุ่นต้องการให้บิดามารดาทดแทนการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องพัฒนาการและอนามัยเจริญพันธุ์ ด้วยการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศในเชิงบวก เช่นการยึดมั่นในสัมพันธภาพ อารมณ์ทางเพศ การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง การออกนัดกับคู่รัก การใช้ยาคุมกำเนิด และการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จะเห็นว่าเหล่านี้คือช่องว่างของเนื้อหาระหว่างสิ่งที่วัยรุ่นต้องการกับสิ่งที่บิดามารดาสื่อสารให้กับวัยรุ่น

สุดท้ายเมื่อพิจารณาถึงคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างบิดามารดากับวัยรุ่น ถึงแม้การศึกษาจะพบว่าคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างบิดามารดาและลูกวัยรุ่นจะไม่มีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น แต่การสื่อสารกับลูกวัยรุ่นเกี่ยวกับเรื่องเพศอย่างมีคุณภาพ กล่าวคือ เปิดโอกาสให้ลูกได้มาพูดคุยถามคำถามเกี่ยวกับเรื่องเพศ ให้ความเข้าใจในความรู้สึกของลูกเมื่อถามคำถาม และให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศกับลูกโดยไม่ปิดบังอ้อมค้อม สิ่งเหล่านี้ส่งผลทางบวกต่อการเสริมสร้างค่านิยมเกี่ยวกับการไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของลูกวัยรุ่น และค่านิยมเกี่ยวกับการไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานก็มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจที่จะไม่มีพฤติกรรมทางเพศและส่งผลต่อมาถึงแนวโน้มที่วัยรุ่นจะไม่ข้องเกี่ยวหรือพยายามหาประสบการณ์ในเรื่องทางเพศ (Miller, Norton, Fan & Christopherson, 1998)

อย่างไรก็ตามการศึกษาพบว่าบิดามารดาส่วนใหญ่ก็ยังรู้สึกอึดอัดในการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศกับวัยรุ่น การสื่อสารจึงออกมาในลักษณะของการพยายามหลีกเลี่ยงที่จะให้ข้อมูล หรือมีการให้ข้อมูลแบบตั้งรับกล่าวคือ จะให้ข้อมูลหรือตอบคำถามเท่าที่จำเป็นเฉพาะที่วัยรุ่นถามเท่านั้น นอกจากนั้นการสื่อสารยังมีลักษณะของการสื่อสารจากผู้รู้หรือผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าสู่ผู้ที่อ่อนเยาว์หรืออ่อนประสบการณ์กว่าในรูปของการสอน การเปิดโอกาสให้ลูกวัยรุ่นได้พูดคุยซักถาม หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจึงมีจำกัด และลักษณะการตอบคำถามก็มักจะเป็นแบบราบเรียบเฉยๆ หรือทำเป็นเรื่องตลกพูดเล่นไม่จริงจัง ซึ่งทำให้ลูกวัยรุ่นรู้สึกอึดอัด รู้สึกเหมือนบิดามารดาไม่จริงใจ ไม่ยินดี และพยายามหลีกเลี่ยงที่จะตอบคำถาม โดยวัยรุ่นแสดงความรู้สึกว่าต้องการให้บิดามารดาสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศกับเขาอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา มีความเข้าใจ และเป็นกำลังใจ และพยายามหลีกเลี่ยงการตัดสินสิ่งที่วัยรุ่นถาม การอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และกฎระเบียบต่างๆ นอกจากนั้นวัยรุ่นยังแสดงความรู้สึกว่าคุณภาพของการสื่อสารมีความสำคัญมากกว่าปริมาณของการสื่อสาร กล่าวคือบิดามารดาไม่จำเป็นที่จะต้องสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศกับเขาบ่อยครั้ง แต่มีความพร้อมและยินดีที่จะตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องเพศแก่วัยรุ่นเมื่อต้องการด้วยท่าทีที่สบายและเป็นมิตรก็จะทำให้วัยรุ่นกล้าที่จะเข้ามาพูดคุยและถามคำถาม (Lefkowitz, Kahlbaugh, & Sigman, 1996; Rosenthal, Feldman, & Edward, 1998, Feldman & Rosenthal, 2000)

จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่า บิดามารดามีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศให้แก่วัยรุ่น เพราะนอกจากครอบครัวจะเป็นสถาบันแรกที่เสริมสร้างค่านิยมและทัศนคติทางเพศที่เหมาะสมแก่วัยรุ่นแล้ว วัยรุ่นเองก็แสดงออกถึงความต้องการที่จะได้รับความเข้าใจ การยอมรับ และการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศจากบิดามารดา และมักจะคิดถึงบิดามารดาเสมอเมื่อมีปัญหาหรือข้อกังวลใจทางเพศ หากบิดา

มารดาเป็นบุคคลที่มีความรู้และทักษะในการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศให้กับวัยรุ่นได้อย่างมีคุณภาพแล้ว วัยรุ่นก็คงมีความรู้สึกสะดวกใจที่จะพูดคุยกับบิดามารดาเพิ่มมากขึ้น แต่เนื่องจากการศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างบิดามารดากับวัยรุ่นในประเทศไทยยังมีจำกัด ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงมีความพยายามที่จะศึกษาและอธิบายถึงเนื้อหา และคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศของบิดามารดาและวัยรุ่นไทย และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มาจากวัยรุ่นโดยตรงแทนการกำหนดตัวเลือกหรือข้อคำถามจากผู้วิจัย จึงได้มีการใช้ลักษณะของการถามคำถามปลายเปิดเพื่อให้วัยรุ่นได้แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของตนอย่างเสรี โดยมุ่งหวังที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่นเพิ่มขึ้น

การสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อนสนิท

(Adolescent -Peer Communication about Sex)

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีหลักฐานทางวิจัยสนับสนุนอย่างต่อเนื่องว่าเพื่อนมีความสำคัญและมีอิทธิพลอย่างมาก การคบเพื่อนในวัยรุ่นจะมีลักษณะของการใกล้ชิดสนิทสนมกัน มีความสนใจร่วมกัน พูดคุยเข้าใจกัน มีความไว้วางใจ และยอมรับซึ่งกันและกัน การมีเพื่อนในวัยรุ่นเป็นการยืนยันถึงความมีคุณค่าของตน ช่วยลดความรู้สึกไม่มั่นคงหรือวิตกกังวลในตนเองลง ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการเข้าสังคม เพื่อให้เป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน วัยรุ่นจึงมักมีพฤติกรรมการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และใช้เวลาส่วนใหญ่ในการอยู่และพูดคุยในกลุ่มเพื่อนในหลากหลายเรื่องรวมถึงเรื่องทางเพศด้วย การศึกษาพบว่าวัยรุ่นสามารถสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ กับเพื่อนได้อย่างค่อนข้างสบายใจและเปิดเผยตรงไปตรงมา นอกจากนั้นยังพบว่าวัยรุ่นพูดคุยสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศกับเพื่อนมากกว่ากับบิดามารดา (Christopher, 2001; Lefkowitz & Espinosa-Hernandez, 2007)

เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาและความถี่ในการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อนพบว่าเรื่องทางเพศที่เป็นเรื่องทั่วๆไปที่พูดคุยในสังคมได้อย่างเปิดเผย เช่น การรักนวลสงวนตัว การไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน การป้องกันภัยทางเพศ และเรื่องเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นพูดคุยเรื่องเหล่านี้กับทั้งบิดามารดาและ เพื่อน แต่เมื่อเข้าถึงเรื่องทางเพศที่เป็นเรื่องที่ค่อนข้างเป็นส่วนตัว เช่น การมีคู่รัก การมีความสุขทางเพศ การใช้ถุงยางอนามัย การใช้ยาคุมกำเนิด และการตั้งครรภ์ วัยรุ่นเลือกที่จะคุยกับเพื่อนมากกว่าที่จะคุยกับบิดามารดา (Lefkowitz & Espinosa-Hernandez, 2007)

สุดท้ายเมื่อพิจารณาถึงคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อน การศึกษาพบว่าวัยรุ่นพูดคุยสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศกับเพื่อนด้วยความรู้สึกสบายๆ ไม่อึดอัด และพูดคุยได้อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมากกว่าการพูดคุยกับบิดามารดา (Lefkowitz & Espinosa-Hernandez, 2007) นอกจากนั้นยังพบว่าวัยรุ่นที่มีทัศนคติในเรื่องเพศในลักษณะที่ค่อนข้างอิสระเสรีสามารถพูดคุยสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศกับเพื่อนด้วยความรู้สึกสบายๆและเปิดเผยมากกว่าวัยรุ่นที่มีทัศนคติในเรื่องเพศในลักษณะที่ค่อนข้างอนุรักษ์นิยม (หัวเก่า) ถึงเช่นนั้นวัยรุ่นที่มีทัศนคติในเรื่องเพศในลักษณะที่ค่อนข้างอิสระเสรีก็ยังไม่รู้สึกสะดวกใจที่จะพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศกับบิดามารดามากนัก

ดังนั้นจะเห็นว่า เพื่อนเป็นบุคคลที่สำคัญ ที่วัยรุ่นมีการพูดคุยสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศด้วยเป็นอย่างมาก และดูเหมือนวัยรุ่นจะพูดคุยเรื่องทางเพศกับเพื่อนได้ในหลายเรื่องรวมถึงเรื่องที่ค่อนข้างเป็นส่วนตัว และยังเป็นการพูดคุยด้วยความรู้สึกสะดวกสบายใจ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่าวัยรุ่นไทยพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศกับเพื่อนในเรื่องใดบ้าง และด้วยความรู้สึกเช่นไร ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงมีความพยายามที่จะศึกษาและอธิบายถึงเนื้อหา และคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศที่วัยรุ่นมีการพูดคุยกับเพื่อน และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มาจากวัยรุ่นโดยตรงแทนการกำหนดตัวเลือกหรือข้อคำถามจากผู้วิจัย จึงได้มีการใช้ลักษณะของการถามคำถามปลายเปิดเพื่อให้วัยรุ่นได้แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของตนอย่างเสรี โดยมุ่งหวังที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์ทางเพศของวัยรุ่นเพิ่มขึ้น

ความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและชายในการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศในวัยรุ่น
(Gender differences in sex related communication)

การศึกษาพบว่าวัยรุ่นหญิงพูดคุยสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศกับบิดามารดาบ่อยครั้งกว่าวัยรุ่นชาย และสามารถพูดคุยกับมารดาได้ด้วยความรู้สึกสะดวกสบายใจและเปิดเผยตรงไปตรงมามากกว่าวัยรุ่นชาย (Dilorio, Kelley, & Hockenberry-Eaton, 1999; Feldman & Rosenthal, 2000; Lefkowitz & Espinosa-Hernandez, 2007) เช่นเดียวกับการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศกับเพื่อน พบว่าวัยรุ่นหญิงพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศกับเพื่อนบ่อยครั้งกว่าวัยรุ่นชาย และมีเนื้อหาในการสนทนาที่กว้างขวางและหลากหลายกว่าในวัยรุ่นชาย (Dilorio, Kelley, & Hockenberry-Eaton, 1999; Lefkowitz & Espinosa-Hernandez, 2007) นอกจากนั้น การศึกษาพบว่าวัยรุ่นหญิงพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องการมีคู่รัก การใช้ยาคุมกำเนิด การตั้งครรภ์ รวมถึงการไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานบ่อยครั้งกว่าวัยรุ่นชาย และพบว่าวัยรุ่นชายพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมและความรู้สึกทางเพศกับเพื่อนชายบ่อยครั้งกว่าในวัยรุ่นหญิง (Lefkowitz & Espinosa-Hernandez, 2007) จะเห็นว่าวัยรุ่นหญิงและชายมีความแตกต่างกันในการพูดคุยสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศทั้งในส่วนของเนื้อหา ความถี่ และคุณภาพของการสื่อสารทั้งที่พูดคุยสื่อสารกับบิดามารดาและกับเพื่อน

โดยสรุป จากรายงานการวิจัยข้างต้นจะพบว่า ในการทำความเข้าใจการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศในวัยรุ่น การทำความเข้าใจในความแตกต่างของหญิงชาย และปัจจัยภายในของวัยรุ่นอันได้แก่อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับข้อมูลทางเพศของบุคคล รวมถึงการทำความเข้าใจในเนื้อหาและคุณภาพการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับบุคคลที่สำคัญในชีวิตของเขาอันได้แก่บิดามารดาและเพื่อนนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เราเกิดความเข้าใจในเนื้อหาข้อมูลที่แท้จริงที่วัยรุ่นสื่อสารพูดคุยในชีวิตประจำวัน และเนื้อหาข้อมูลที่วัยรุ่นมีความสนใจและต้องการรู้ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงมีจุดประสงค์ที่จะศึกษาและอธิบายถึงเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในวัยรุ่นโดยมีความเฉพาะเจาะจงกับเพศ (หญิงหรือชาย) อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ และคู่สนทนาของวัยรุ่นได้แก่บิดามารดาและเพื่อน โดยมุ่งหวังว่าเนื้อหาข้อมูลที่ค้นพบที่มีความชัดเจนและเฉพาะเจาะจงเหล่านี้ จะสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมต้นแบบการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่นที่มีเนื้อหาและรูปแบบที่มีความสอดคล้องกับเพศ อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ คู่สนทนาของวัยรุ่น และความต้องการที่แท้จริงของวัยรุ่น รวมถึงการพัฒนาโปรแกรมการสื่อสารและการให้การปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับเรื่องเพศแก่วัยรุ่นสำหรับผู้ปกครอง

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมต้นแบบการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น: เนื้อหาและรูปแบบที่มีความสอดคล้องกับเพศ อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ และคู่สื่อสารของวัยรุ่นนี้ ประกอบด้วย 2 ระยะ กล่าวคือ การศึกษาในระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive study) เพื่อศึกษาถึงเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นหญิงและชาย ที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศที่แตกต่างกัน ตลอดจนเนื้อหาที่มีการสื่อสารกันระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดาและกับเพื่อน ส่วนการศึกษาในระยะที่ 2 นั้นต่อเนื่องจากระยะแรก กล่าวคือ เป็นการพัฒนาเนื้อหาและรูปแบบการสื่อสารเรื่องเพศเพื่อนำมาจัดทำเป็นกรอบของโปรแกรมต้นแบบการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่นโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research-PAR) โดยนำเสนอการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

การดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1

ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือ นักเรียนวัยรุ่นทั้งเพศหญิงและชาย อายุระหว่าง 14-18 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4–ม.6) ของโรงเรียนสหศึกษา 2 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนวัยรุ่นทั้งเพศหญิงและชาย อายุระหว่าง 14-18 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4–ม.6) ของโรงเรียนสหศึกษา 2 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยคัดเลือกแบบสะดวก (Convenience sampling) จากประชากรที่ศึกษา

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณและกำหนดค่าโดยใช้ตารางแสดงกลุ่มตัวอย่างของ Cohen (1988) เนื่องจากในการศึกษาครั้งนี้มีการศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่วัยรุ่นหญิงชายสื่อสารกับบิดามารดา และกับเพื่อน โดยมีการศึกษาเนื้อหาดังกล่าวในวัยรุ่นหญิงที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ (sexual self-schema) แตกต่างกัน 4 กลุ่ม และในวัยรุ่นชายที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแตกต่างกัน 4 กลุ่ม โดยวางแผนการศึกษาว่าจะมีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ Chi-Square ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างจึงคำนวณโดย กำหนด

Significance criterion (a)	ที่ระดับ .05
Effect size (w)	ที่ระดับกลาง (medium effect size) คือที่ขนาด .30
Desired power (power)	ใช้ conventional desired power คือที่ระดับ .80
Degree of freedom (u)	คำนวณจาก (r-1) (k-1) = (4-1) (k-1)

โดยที่ค่า r = จำนวน sexual self-schema groups ซึ่งเท่ากับ 4 กลุ่ม

ค่า k ยังกำหนดไม่ได้เนื่องจากเป็นค่าที่จะได้จากจำนวน themes ของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่จะได้จากการทำ content analysis จากการศึกษาที่ผ่านมาจะมีประมาณ 6-8 themes ดังนั้นหากกำหนดค่า k=8 จะได้ u=21 ซึ่งไม่มีในตาราง จึงดูที่ค่าถัดมาคือ u=24 ซึ่งเมื่อเปิดตารางกลุ่มตัวอย่างที่ a = .05, u = 24, power = .80, w = .30 จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 250 คน โดยเก็บเพิ่มขึ้น 20% สำหรับ incomplete or missing data ดังนั้นจะได้กลุ่มตัวอย่าง 300 คน สำหรับเพศหญิง และอีก 300 คน สำหรับเพศชาย รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 600 คน (การศึกษาครั้งนี้ได้แบบสอบถามทั้งที่มีข้อมูลสมบูรณ์และไม่สมบูรณ์กลับมา 840 ชุด เนื่องจากนักเรียนไม่ได้ส่งแบบสอบถามเมื่อครบกำหนดเวลา แต่ได้นำส่งคืนภายหลังการยุติการเก็บข้อมูลแล้ว)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 5 ชุด ดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อคำถามชนิดปลายปิดและปลายเปิด จำนวน 19 ข้อ โดยสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา และระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ รวมถึงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบิดามารดาและครอบครัวของนักเรียน เช่น อายุ อาชีพ และรายได้ของบิดามารดา โดยให้นักเรียนเติมข้อความลงในช่องว่าง หรือเลือกข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียนมากที่สุด

2. แบบวัดอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศสำหรับหญิงไทย

(Thai Woman Sexual Self-Schema Scale: TW–SSS)

แบบวัดนี้ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 50 ข้อ พัฒนาขึ้นโดยผู้วิจัยและทีม (Pornchaikate, 2003) โดยดัดแปลงจากแบบวัดอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศสำหรับผู้หญิงอเมริกันที่พัฒนาโดย Andersen และ Cyranowski (1994) แบบวัดนี้ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก คือ องค์ประกอบทางด้านบวก จำนวน 35 ข้อ และองค์ประกอบทางด้านลบ จำนวน 15 ข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อว่า คุณลักษณะในแต่ละข้อตรงกับตนเองมากน้อยเพียงใด แล้วเลือกตอบจากมาตราส่วนประมาณค่า 7 ระดับ จาก 0 (ไม่ตรงกับคุณลักษณะของฉันเลย) ถึง 6 (ตรงกับคุณลักษณะของฉันมาก) โดยช่วงคะแนนขององค์ประกอบทางด้านบวก จะอยู่ระหว่าง 0-210 คะแนน และช่วงคะแนนขององค์ประกอบทางด้านลบ อยู่ระหว่าง 0–90 คะแนน ค่าความเที่ยง Cronbach’s Alpha ของการศึกษาในครั้งนี้ สำหรับองค์ประกอบด้านบวกอยู่ที่ .84 ด้านลบ อยู่ที่ .83 และของทั้งแบบวัดอยู่ที่ .84

3. แบบวัดอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศสำหรับเพศชาย

(Men’s Sexual Self-Schema Scale: M–SSS)

แบบวัดนี้ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 35 ข้อ ซึ่งพัฒนาโดย Andersen และ Cyranowski (1999) และปรับปรุงโดย Hill (2007) เพื่อใช้วัดอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างสำหรับเพศชาย แบบวัดนี้ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก คือ องค์ประกอบทางด้านบวก จำนวน 27 ข้อ และองค์ประกอบทางด้านลบ จำนวน 8 ข้อ ผู้ตอบ

แบบสอบถามพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อว่า คุณลักษณะในแต่ละข้อตรงกับตนเองมากน้อยเพียงใด แล้วเลือกตอบจากมาตราส่วนประมาณค่า 7 ระดับ จาก 0 (ไม่ตรงกับคุณลักษณะของฉันเลย) ถึง 6 (ตรงกับคุณลักษณะของฉันมาก) โดยช่วงคะแนนขององค์ประกอบทางด้านบวก จะอยู่ระหว่าง 0-162 คะแนน และช่วงคะแนนขององค์ประกอบทางด้านลบ อยู่ระหว่าง 0–48 คะแนน ค่าความเที่ยง Cronbach's Alpha ของการศึกษาในครั้งนี้ สำหรับองค์ประกอบด้านบวกอยู่ที่ .85 ด้านลบ อยู่ที่ .61 และของทั้งแบบวัดอยู่ที่ .85

4. แบบสอบถามการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา (Parent–Adolescent Communication about Sex Scale)

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อคำถามชนิดปลายปิดและปลายเปิด จำนวน 13 ข้อเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยอาศัยแนวความคิดเกี่ยวกับคุณภาพการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดาของ Feldman และ Rosenthal (2000) แบบสอบถามจะครอบคลุมข้อคำถามที่ใช้ในการประเมินเกี่ยวกับ เนื้อหา ความถี่ และคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา ในส่วนของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ เพื่อให้ได้ข้อมูลของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่วัยรุ่นไทยพูดคุยกับบิดามารดา จึงได้ใช้คำถามปลายเปิด เพื่อให้วัยรุ่นได้ตอบได้โดยเสรี ส่วนความถี่ของการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศนั้น ประเมินโดยข้อคำถามให้ผู้ตอบเลือกตอบข้อที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตนเองมากที่สุด จาก "ไม่เคยพูดคุยเลย" ถึง "พูดคุยเกือบทุกวัน" และสุดท้ายคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ ประเมินโดยข้อคำถามทั้งแบบเลือกตอบ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า ให้ผู้ตอบเลือกข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตนเองมากที่สุด

5. แบบสอบถามการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อน (Adolescent -Peer Communication about Sex Scale)

แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อคำถามชนิดปลายปิดและปลายเปิดจำนวน 11 ข้อเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยอาศัยแนวความคิดเกี่ยวกับคุณภาพการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดาของ Feldman และ Rosenthal (2000) และแนวความคิดเกี่ยวกับการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศสำหรับวัยรุ่นของ Lefkowitz และ Espinosa-Hernandez (2007) แบบสอบถามจะครอบคลุมข้อคำถามที่ใช้ในการประเมินเกี่ยวกับเนื้อหา ความถี่ และคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อนสนิท ในส่วนของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ เพื่อให้ได้ข้อมูลของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่วัยรุ่นไทยพูดคุยกับเพื่อนสนิท จึงได้ใช้คำถามปลายเปิดเพื่อให้วัยรุ่นได้ตอบโดยเสรี ส่วนความถี่ของการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศนั้น ประเมินโดยข้อคำถามปลายปิด ให้ผู้ตอบเลือกตอบข้อที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตนเองมากที่สุดจาก "ไม่เคยพูดคุยเลย" ถึง "พูดคุยเกือบทุกวัน" และสุดท้ายคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ ประเมินโดยข้อคำถามทั้งแบบเลือกตอบ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า ให้ผู้ตอบเลือกข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตนเองมากที่สุด

กระบวนการเก็บข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ผู้วิจัยเสนอโครงการวิจัย เพื่อขอรับการพิจารณา จากศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมการวิจัยในคนของมหาวิทยาลัยมหิดล และทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 2 แห่ง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขออนุญาตเก็บข้อมูล หลังจากได้รับอนุญาตให้เก็บข้อมูล ผู้วิจัยประสานงานไปยังอาจารย์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือในการประสานงานกับนักเรียนเพื่อนัดหมายวันเวลาสำหรับชี้แจงรายละเอียดโครงการวิจัย

2. ผู้วิจัยเข้าพบนักเรียนทีละห้องตามวันและเวลาที่ทางฝ่ายแนะแนวจัดให้ เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการวิจัย ซึ่งได้แก่วัตถุประสงค์ของการศึกษา เกณฑ์การคัดเลือกผู้ยินยอมตนให้ทำการวิจัย ประโยชน์และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมวิจัย สิทธิต่างๆของผู้เข้าร่วมวิจัย การเข้าร่วมวิจัยโดยสมัครใจและไม่มีการระบุชื่อหรือรหัสประจำตัวนักเรียนในที่ใดๆของการวิจัยนี้ (anonymity) พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย นักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการจะได้รับซองเอกสารซึ่งภายในประกอบด้วยซองย่อยจำนวน 2 ซอง ซองย่อยที่ 1 บรรจุเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ และซองย่อยที่ 2 บรรจุแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย ให้นักเรียนนำเอกสารทั้งหมดกลับไปอธิบายให้ผู้ปกครองเข้าใจ

3. หากผู้ปกครองยินยอมให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการวิจัย ผู้ปกครองสามารถลงนามในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยฯ แล้วนำเอกสารทั้งสองฉบับนี้ให้นักเรียนอ่านและทำความเข้าใจ หากนักเรียนสมัครใจเข้าร่วมโครงการให้นักเรียนลงนามในหนังสือทั้งสองฉบับร่วมกับผู้ปกครอง เมื่อเรียบร้อยแล้วให้ใส่เอกสารทั้งสองฉบับในซองที่ 1 ปิดผนึกให้เรียบร้อย จากนั้นผู้ปกครองสามารถนำแบบสอบถามให้นักเรียนตอบ ซึ่งนักเรียนสามารถนำแบบสอบถามไปตอบเป็นการส่วนตัวที่ใดก็ได้ (ไม่ต้องตอบแบบสอบถามในห้องเรียน) โดยผู้วิจัยได้เขียนคำแนะนำในการตอบแบบสอบถามไว้อย่างละเอียดแล้ว และนักเรียนสามารถใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามได้ตามที่ต้องการไม่มีการจำกัดเวลา เมื่อนักเรียนตอบแบบสอบถามเสร็จให้ใส่ลงในซองที่ 2 ปิดผนึกให้เรียบร้อย เพื่อเป็นการรักษาความลับของนักเรียน ให้นักเรียนนำเอกสารทั้งหมดมาส่งคืนโดยใส่ลงในกล่อง 2 ใบที่ทำเป็นช่องสำหรับสอดเอกสารซึ่งผู้วิจัยได้จัดเตรียมไว้ให้ที่บริเวณหน้าห้องแนะแนว โดยนำซองที่ 1 ที่บรรจุเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยฯ ใส่ลงในกล่องที่เขียนว่า “กล่องที่ 1 สำหรับใส่หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยฯ” และซองที่ 2 ที่บรรจุแบบสอบถาม ใส่ลงในกล่องที่เขียนว่า “กล่องที่ 2 สำหรับใส่แบบสอบถาม” โดยผู้วิจัยจะเข้ามาเก็บเอกสารในกล่องในตอนเย็นของทุกวัน

4. หากผู้ปกครองไม่ยินยอมให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการวิจัย ผู้ปกครองไม่ต้องลงนามในที่ใดๆและสามารถส่งเอกสารทั้งหมดให้นักเรียนนำมาคืนผู้วิจัยโดยใส่ลงในกล่องที่ 2 ที่ใช้สำหรับใส่แบบสอบถาม หรือหากผู้วิจัยไม่ได้รับเอกสารทั้งหมดคืนภายใน 2 สัปดาห์ ให้ถือว่าผู้ปกครองไม่ยินยอมให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการวิจัย การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการวิจัยเป็นไปด้วยความสมัครใจของผู้ปกครองไม่มีการบังคับ และไม่มีผลกระทบใดๆต่อผู้ปกครองหรือนักเรียนทั้งสิ้น

การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ได้มีการพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยได้มีการเสนอโครงร่างวิจัยเพื่อขอรับการพิจารณาจากศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหิดล ก่อนดำเนินการวิจัย และได้ดำเนินการเพื่อพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา เกณฑ์การคัดเลือกผู้ยินยอมตนให้ทำการวิจัย ประโยชน์และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมวิจัย สิทธิต่างๆของผู้เข้าร่วมวิจัย การเข้าร่วมวิจัยโดยสมัครใจและไม่มีการระบุชื่อหรือรหัสประจำตัวนักเรียนในที่ใดๆของการวิจัยนี้ พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

2. มีการขอความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ทั้งจากนักเรียนและผู้ปกครอง กล่าวคือนักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการจะได้รับเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ และแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยให้นักเรียนนำเอกสารทั้งหมดกลับไปอธิบายให้ผู้ปกครองเข้าใจและขอความยินยอมจากผู้ปกครอง

3. ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีอิสระและมีเวลาในการตัดสินใจตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัย และสามารถปฏิเสธในขั้นตอนการเก็บข้อมูลใดๆ ได้ตลอดเวลาโดยมิต้องแจ้งเหตุผล และไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาในสถาบัน

4. การเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดจะถูกนำมารวบรวม ทำการวิเคราะห์ และรายงานผลการวิเคราะห์ในภาพรวมของนักเรียนทั้งหมด ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลใดๆที่จะสะท้อนไปถึงตัวนักเรียนได้ เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจที่มีการลงนามแล้วจะแยกเก็บกับแบบสอบถาม เพื่อให้ไม่สามารถระบุชื่อนักเรียนได้ไม่ว่าในกรณีใดๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามชนิดปลายปิดทั้งหมดจะถูกนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล จะวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามชนิดปลายเปิดทั้งหมด ได้แก่ ข้อมูลเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา และระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อนสนิท จะถูกนำมาวิเคราะห์โดยใช้ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามหลักการวิเคราะห์เนื้อหา 3 ขั้นตอนของ McLaughlin และ Marascuilo (1990) กล่าวคือ ขั้นตอนที่ 1 นักวิจัย 2 คนอ่านข้อความโดยอิสระ และกำหนด “unit of analysis” ขั้นตอนที่ 2 กำหนด mutually exclusive and exhaustive “categories” จาก unit of analysis และขั้นตอนสุดท้าย กำหนด “main themes” (หัวข้อหลักหรือประเด็นหลัก) จาก categories ทั้งนี้ “main themes” หรือหัวข้อหลักที่ได้จากนักวิจัยทั้ง 2 คนนั้นต้องมีความสอดคล้องกัน มากกว่า 80% (Interater Reliability of greater than 80%) เมื่อได้หัวข้อหลัก (Main Themes) ของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารในวัยรุ่น การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม กระทำโดยใช้การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และใช้การวิเคราะห์ Chi-square

การดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2

ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือ นักเรียนวัยรุ่นทั้งเพศหญิงและชาย อายุระหว่าง 14-18 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนสหศึกษา 1 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนวัยรุ่นทั้งเพศหญิงและชาย อายุระหว่าง 14-18 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนสหศึกษา 1 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นโรงเรียนเดิมที่ได้ทำการศึกษาในระยะที่ 1 เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ต้องการความคิดเห็นจากนักเรียนจึงต้องการกลุ่มตัวอย่างไม่มาก ประมาณ 30 คน จึงเก็บข้อมูลจากนักเรียนเพียงโรงเรียนเดียวเท่านั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 3 ชุด ที่ได้เคยใช้แล้วในการศึกษาระยะที่ 1 และแนวคำถามที่จะใช้ในการทำการสนทนากลุ่ม ดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล
2. แบบวัดอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศสำหรับหญิงไทย
   (Thai Woman Sexual Self-Schema Scale)
3. แบบวัดอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศสำหรับเพศชาย (Men's Sexual Self-Schema Scale)
4. แนวคำถามที่จะใช้ในการทำการสนทนากลุ่ม

กระบวนการเก็บข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในวัยรุ่น และรูปแบบการสื่อสารที่เข้าถึงวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชายและหญิง ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 30 โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ผู้วิจัยเสนอโครงการวิจัย เพื่อขอรับการพิจารณา จากศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมการวิจัยในคนของมหาวิทยาลัยมหิดล และทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการโรงเรียนแล้ว ผู้วิจัยประสานงานไปยังอาจารย์ฝ่ายแนะแนวเพื่อขอความร่วมมือในการประสานงานกับนักเรียนเพื่อนัดหมายวันเวลาสำหรับชี้แจงรายละเอียดโครงการวิจัย โดยไม่ให้ส่งผลกระทบต่อเวลาในการเรียนตามตารางปกติของนักเรียน และไม่ให้เกิดผลเสียต่อการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรของนักเรียน

2. ผู้วิจัยเข้าพบนักเรียนจำนวน 2 ห้อง แบบไม่เจาะจง ตามวัน เวลาและสถานที่ที่ทางฝ่ายแนะแนวจัดให้ โดยไม่ให้กระทบการเรียนตามปกติของนักเรียน เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการวิจัย ซึ่งได้แก่วัตถุประสงค์ของการศึกษา เกณฑ์การคัดเลือกผู้ยินยอมตนให้ทำการวิจัย ประโยชน์และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมวิจัย สิทธิต่างๆของผู้เข้าร่วมวิจัย และการเข้าร่วมวิจัยโดยสมัครใจไม่มีการบังคับ พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย นักเรียน

ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการจะได้รับซองเอกสารซึ่งภายในประกอบด้วยซองย่อยจำนวน 2 ซอง ซองย่อยที่ 1 บรรจุเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย (Participant information sheet) และหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ และซองย่อยที่ 2 บรรจุแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย ให้นักเรียนนำเอกสารทั้งหมดกลับไปให้ผู้ปกครองอ่านและอธิบายให้ผู้ปกครองเข้าใจ

หากผู้ปกครองยินยอมให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการวิจัย ผู้ปกครองสามารถลงนามในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยฯ แล้วนำเอกสารทั้งสองฉบับนี้ให้นักเรียนอ่านและทำความเข้าใจ หากนักเรียนสมัครใจเข้าร่วมโครงการให้นักเรียนลงนามในหนังสือทั้งสองฉบับร่วมกับผู้ปกครอง เมื่อเรียบร้อยแล้วให้ใส่เอกสารทั้งสองฉบับในซองที่ 1 ปิดผนึกให้เรียบร้อย จากนั้นผู้ปกครองนำแบบสอบถามให้นักเรียนตอบ ซึ่งนักเรียนสามารถนำแบบสอบถามไปตอบเป็นการส่วนตัวที่ใดก็ได้ (ไม่ต้องตอบแบบสอบถามในห้องเรียน) โดยผู้วิจัยได้เขียนคำแนะนำในการตอบแบบสอบถามไว้อย่างละเอียดแล้วนักเรียนจะใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 15-20 นาที แต่นักเรียนสามารถใช้เวลาเพิ่มขึ้นได้ตามต้องการ เนื่องจากผู้วิจัยจะทำกลุ่มแยกกันระหว่างนักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวกและแบบลบ จึงมีความจำเป็นต้องระบุได้ว่านักเรียนคนใดมีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบใด ดังนั้นจึงขอให้เมื่อนักเรียนตอบแบบสอบถามเสร็จให้ใส่ชื่อเล่นหรือนามสมมุติที่นักเรียนจดจำได้ในแบบสอบถามและใส่แบบสอบถามลงในซองที่ 2 ปิดผนึกให้เรียบร้อย ให้นักเรียนนำเอกสารทั้งหมดมาส่งคืนผู้วิจัยตามวันเวลาที่นัดหมายกันไว้ คะแนนที่ได้จากแบบวัดอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศนั้นจะใช้เพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่มเพื่อทำการสนทนากลุ่มเท่านั้น ไม่มีการนำข้อมูลมาใช้เป็นรายบุคคล ข้อมูลของนักเรียนจะมีผู้วิจัยเท่านั้นที่เข้าถึงและจะไม่มีการเปิดเผยข้อมูลใดๆของนักเรียนต่อทางโรงเรียน หากผู้ปกครองไม่ยินยอมให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการวิจัย ผู้ปกครองไม่ต้องลงนามในที่ใดๆและสามารถส่งเอกสารทั้งหมดให้นักเรียนนำมาคืนผู้วิจัยได้

3. นักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ เข้าสู่การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยนักเรียนเข้าร่วมการสนทนากลุ่มและกิจกรรม รวมทั้งสิ้น 4 ครั้ง โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินกลุ่มทุกครั้ง และนักเรียนมาร่วมกันอภิปรายประเด็นและร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนากรอบโปรแกรมการสื่อสารเรื่องเพศสำหรับวัยรุ่น ผ่านกระบวนการการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory action research - PAR) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ (Kemmis & McTaggart, 1988)

ขั้นที่ 1 ขั้นการสะท้อนปัญหา ความต้องการ และประสบการณ์

ขั้นที่ 2 ขั้นการวางแผน

ขั้นที่ 3 ขั้นลงมือปฏิบัติ

ขั้นที่ 4 ขั้นการสังเกตการณ์ แลกเปลี่ยน และประเมินการเปลี่ยนแปลง

บทที่ 4
ผลการวิจัย

ในบทนี้จะได้กล่าวถึงผลการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 2 ระยะ กล่าวคือ การศึกษาในระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาถึงเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นหญิงและชาย ที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศที่แตกต่างกัน ตลอดจนเนื้อหาที่มีการสื่อสารกันระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดาและกับเพื่อน ส่วนการศึกษาในระยะที่ 2 ต่อเนื่องจากระยะแรกเป็นการพัฒนาเนื้อหาและรูปแบบการสื่อสารเรื่องเพศเพื่อนำมาจัดทำเป็นกรอบของโปรแกรมต้นแบบการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยจะได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ผลการศึกษาในระยะที่ 1

การศึกษาในระยะที่ 1 เพื่อศึกษาถึงเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นหญิงและชาย ที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศที่แตกต่างกัน ตลอดจนเนื้อหาที่มีการสื่อสารกันระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดาและกับเพื่อนนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียน

ส่วนที่ 3 ศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นหญิงและชายกับเพื่อนสนิท

ส่วนที่ 4 ศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ และแบบบวก

ส่วนที่ 5 ศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ ความถี่ และคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ ระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดาและกับเพื่อน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

การศึกษาครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่าง 840 คน เป็นเพศหญิง 590 คน (คิดเป็นร้อยละ 70.2) และเพศชาย 250 คน (คิดเป็นร้อยละ 29.8) มีอายุตั้งแต่ 14-18 ปี โดยมีอายุอยู่ในช่วง16 (ร้อยละ 32.3) ถึง 17 (ร้อยละ 31.2) ปี มากที่สุด อายุเฉลี่ย 16.2 ปี (*S.D.* = 0.98) ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 96.7) กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5, และ 6 (ร้อยละ 41.4, 24.3, และ 34.3 ตามลำดับ) ส่วนใหญ่มีพี่น้อง 2 คน (ร้อยละ 48.3) และอาศัยอยู่กับบิดา และ/หรือมารดา (ร้อยละ 83.8) นักเรียนโดยมากได้รับค่าใช้จ่ายเดือนละ 1001-3000 บาท (ร้อยละ 62.4) โดยได้รับค่าใช้จ่ายจากบิดา และ/หรือมารดามากที่สุด (ร้อยละ 89.6) เมื่อพิจารณาถึงแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศ พบว่านักเรียนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศจากแหล่งข้อมูลหลายแห่ง โดย 5 ลำดับแรกของแหล่งข้อมูล ที่นักเรียนได้รับ คือ

เพื่อน (ร้อยละ 86.4) รองลงมาคือ พ่อหรือแม่ (ร้อยละ 85.1) ครู/อาจารย์ (ร้อยละ 85.0) แพทย์/ พยาบาล/ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข (ร้อยละ 78.2) และจากภาพยนตร์/ DVD/ VCD/ รายการโทรทัศน์ (ร้อยละ 75.2) (ดังแสดงในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง (*N* = 840)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	590	70.2
ชาย	250	29.8
อายุ (M = 16.2, S.D. = 0.98)		
14 ปี	10	1.2
15 ปี	211	25.1
16 ปี	271	32.3
17 ปี	262	31.2
18 ปี	86	10.2
ศาสนา		
คริสต์	16	1.9
พุทธ	812	96.7
อิสลาม	12	1.4
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ 4	348	41.4
มัธยมศึกษาปีที่ 5	204	24.3
มัธยมศึกษาปีที่ 6	288	34.3
จำนวนพี่น้อง (รวมตนเอง)		
1 คน	232	27.6
2 คน	406	48.3
3 คน	148	17.6
4 คน	38	4.5
5 คน ขึ้นไป	16	1.9

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นักเรียนอาศัยอยู่กับ		
บิดา และ/หรือมารดา	704	83.8
ปู่ ย่า ตา ยาย	26	3.1
ลุง ป้า น้า อา	57	6.8
พี่ และ/หรือน้อง	16	1.9
อื่นๆ (เช่น อยู่คนเดียว/ คนรู้จัก/ ญาติห่างๆ)	37	4.4
ลักษณะของครอบครัว		
เป็นครอบครัวเดี่ยว	418	49.8
เป็นครอบครัวขยาย	315	37.5
เป็นครอบครัวที่มีเพียงพ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่ง	69	8.2
อื่นๆ	38	4.5
นักเรียนได้รับค่าใช้จ่าย เดือนละ		
น้อยกว่า 1,000 บาท	62	7.4
1,001 – 2,000 บาท	224	26.7
2,001 – 3,000 บาท	300	35.7
3,001 – 4,000 บาท	129	15.4
มากกว่า 4,000 บาท	94	11.2
อื่นๆ (เช่น ไม่แน่นอน/ ไม่ประสงค์จะบอก)	31	3.7
นักเรียนได้รับค่าใช้จ่ายจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
บิดา/มารดา	753	89.6
ญาติ	104	12.4
ทุนการศึกษา	36	4.3
กู้ยืมจากกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาของรัฐบาล	3	.4
หารายได้ด้วยตนเอง (เช่น ขายของ/ทำงานร้านค้า ร้านอาหาร)	25	3.0
นักเรียนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
1. เพื่อน	726	86.4
2. พ่อ/ แม่	715	85.1
3. ครู/อาจารย์	714	85.0
4. แพทย์/ พยาบาล/ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	657	78.2
5. ภาพยนตร์/ DVD/ VCD/ รายการโทรทัศน์/ วิทยุ	632	75.2

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. สื่อสิ่งพิมพ์/ หนังสือนิยาย การ์ตูน/ นิตยสาร	610	72.6
7. สื่อโฆษณา	584	69.5
8. พี่/น้องที่บ้าน	580	69.0
9. ญาติ/ผู้ใหญ่ที่รู้จัก	577	68.7
10. รุ่นพี่ที่รู้จัก	562	66.9
11. อินเตอร์เน็ท	534	63.6
12. อื่นๆ	185	22.0

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียน

การศึกษาพบว่าส่วนใหญ่บิดา (ร้อยละ 51.8) และมารดา (ร้อยละ 52.1) ของกลุ่มตัวอย่างมีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี มากกว่าร้อยละ 72.7 มีสถานภาพสมรส คืออยู่ด้วยกัน ส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดไม่เกินระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 71.1 ในบิดา และ 72.8 ในมารดา) โดยมากประกอบอาชีพรับจ้างหรือพนักงานบริษัท (ร้อยละ 34.3 ในบิดา และ 26.2 ในมารดา) หรือ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ (ร้อยละ 33.9 ในบิดา และ 36.5 ในมารดา) โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 46.1) มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ในช่วง 10,001-30,000 บาท (ดังแสดงในตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคุณลักษณะของผู้ปกครอง (*N*=840)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุของบิดา (M = 45.7, S.D. = 9.9)		
31-40 ปี	101	12.0
41-50 ปี	435	51.8
51-60 ปี	180	21.5
มากกว่า 60 ปี	23	2.7
อื่นๆ (เสียชีวิต/ ไม่ทราบ/ ไม่ได้อยู่ด้วยกัน)	101	12.0
อายุของมารดา (M = 43.6, S.D. = 6.2)		
31-40 ปี	229	27.3
41-50 ปี	438	52.1
51-60 ปี	100	11.9
มากกว่า 60 ปี	3	.4
อื่นๆ (เสียชีวิต/ ไม่ทราบ/ ไม่ได้อยู่ด้วยกัน)	70	8.4

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพสมรสของบิดามารดา		
อยู่ด้วยกัน	611	72.7
แยกกันอยู่	103	12.3
หย่า	71	8.5
หม้าย (ฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต)	36	4.3
อื่นๆ (ไม่ทราบ/ ไม่ได้อยู่ด้วยกัน)	19	2.3
การศึกษาของบิดา		
ประถมศึกษา	211	25.1
มัธยมศึกษา	213	25.4
อาชีวศึกษา	173	20.6
ปริญญาตรี	157	18.7
สูงกว่าปริญญาตรี	27	3.2
อื่นๆ (ไม่ได้ศึกษา/ ไม่ทราบ/ ไม่ได้อยู่ด้วยกัน)	59	7.0
การศึกษาของมารดา		
ประถมศึกษา	277	33.0
มัธยมศึกษา	212	25.2
อาชีวศึกษา	123	14.6
ปริญญาตรี	156	18.6
สูงกว่าปริญญาตรี	17	2.0
อื่นๆ (ไม่ได้ศึกษา/ ไม่ทราบ/ ไม่ได้อยู่ด้วยกัน)	55	6.5
อาชีพของบิดา		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ/ พ่อบ้าน	27	3.2
เกษตรกรรม	23	2.7
รับราชการ/ พนักงานของรัฐ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	151	18.0
รับจ้าง/ พนักงานบริษัท	288	34.3
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว/ อาชีพอิสระ	285	33.9
อื่นๆ (บำนาญ/ เสียชีวิต/ ไม่ทราบ/ ไม่ได้อยู่ด้วยกัน)	66	7.9

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพของมารดา		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ/ พ่อบ้าน	155	18.5
เกษตรกรรม	18	2.1
รับราชการ/ พนักงานของรัฐ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	92	11.0
รับจ้าง/ พนักงานบริษัท	220	26.2
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว/ อาชีพอิสระ	307	36.5
อื่นๆ (บำนาญ/ เสียชีวิต/ ไม่ทราบ/ ไม่ได้อยู่ด้วยกัน)	48	5.7
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	30	3.6
5,001-10,000 บาท	188	22.4
10,001-30,000 บาท	387	46.1
30,001- 50,000 บาท	118	14.0
สูงกว่า 50,000 บาท	80	9.5
อื่นๆ (ไม่ทราบ/ ไม่แน่นอน)	37	4.4

ส่วนที่ 3 ศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นหญิงและชายกับเพื่อนสนิท

ในส่วนนี้จะรายงานผลการศึกษาเกี่ยวกับ เนื้อหาเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นหญิงและชาย กับเพื่อนสนิท เนื่องจากผลการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อนสนิทนั้น ได้มาจากการวิเคราะห์เนื้อหาที่นักเรียนตอบในคำถามปลายเปิด ทั้งนี้มีคำตอบของนักเรียนจำนวนหนึ่งที่ไม่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาได้ ได้แก่ คำตอบของนักเรียนที่มีการระบุว่า มีการสนทนาเรื่องเพศกับเพื่อนแต่ไม่ได้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาที่สนทนา (เช่น คำตอบว่า “คุยกันหลายเรื่อง” “คุยได้ทุกเรื่อง” หรือ “คุย” เป็นต้น) หรือบางคนไม่ได้ระบุข้อความใดไว้ หรือบางคนระบุว่าไม่ได้มีการสนทนาเรื่องเพศกับเพื่อน ดังนั้นในการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อนสนิทในส่วนนี้จึงได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากนักเรียนที่ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาที่สนทนาเท่านั้น โดยมีนักเรียนที่ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาที่สนทนาทั้งสิ้น 698 คน เป็นหญิง 506 คน (ร้อยละ 72.5) และชาย 192 คน (ร้อยละ 27.5)

3.1 เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อนสนิท

ผลการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา พบประเด็นหลัก (Main themes) เกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการพูดคุยกันในกลุ่มวัยรุ่นหญิงและชายกับเพื่อนสนิท เรียงจากมากไปน้อยใน 7 ประเด็นหลัก ได้แก่

ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย

ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท (การนัดหมายพบปะกันฉันคู่รัก)

ประเด็นหลักที่ 3 พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์

ประเด็นหลักที่ 4 การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง

ประเด็นหลักที่ 5 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกัน

ประเด็นหลักที่ 6 ประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง และ

ประเด็นหลักที่ 7 การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ

โดยเนื้อหาที่วัยรุ่นสนทนาครอบคลุมรายละเอียด ดังนี้

ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย

ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับความต้องการ และการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย ได้แก่ การกอด จูบ การสัมผัสร่างกาย จนถึง การมีเพศสัมพันธ์ทางปาก (Oral sex) ทางทวารหนัก (Anal sex) และทางช่องคลอด (Vaginal sex) รวมถึงอิทธิพลจากสื่อต่างๆ เช่น ภาพยนต์ คลิปวิดีโอ หรือหนังสือเกี่ยวกับการกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ ที่กระตุ้นหรือโน้มนำไปสู่การแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศและการมีเพศสัมพันธ์ ตลอดจนประสบการณ์ ความรู้สึก และกระบวนการหรือวงจรของการมีเพศสัมพันธ์ ตั้งแต่ การมีความต้องการทางเพศ การกระตุ้นให้เกิดอารมณ์เพศ และการมีความรู้สึกถึงจุดสุดยอด นอกจากนั้นประเด็นหลักนี้ยังครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการเลือกหรือตัดสินใจไม่มีพฤติกรรมทางเพศ/เพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน

ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท (การนัดหมายพบปะกันฉันคู่รัก)

ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการมีหรือไม่มีสัมพันธภาพฉันคู่รัก ความสนใจเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือการมีแฟน ความสนใจอยากรู้ว่าเพื่อนมีหรือไม่มีสัมพันธภาพฉันคู่รัก ความคิด ความรู้สึกเมื่อมีหรือไม่มีสัมพันธภาพฉันคู่รัก ลักษณะหรือคุณสมบัติของบุคคลที่เป็นคู่รัก การออกเดท หรือการนัดหมายพบปะกันฉันคู่รัก กิจกรรมที่ทำร่วมกันเมื่อมีการนัดหมายพบปะกันฉันคู่รัก และการพูดคุยปรึกษากันเกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติตัวเมื่อมีสัมพันธภาพฉันคู่รัก และปัญหาที่เกิดขึ้นในสัมพันธภาพ

ประเด็นหลักที่ 3 พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์

ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างและสรีระของระบบสืบพันธุ์ทั้งภายในและภายนอกของวัยรุ่น การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยหนุ่มสาว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเปลี่ยนแปลงของลักษณะเฉพาะทางเพศขั้นทุติย

ภูมิ การเจริญเติบโตเต็มที่ของระบบสืบพันธุ์ ซึ่งทำให้เกิดการตกไข่ การมีประจำเดือน การผลิตและการหลั่งอสุจิ อวัยวะและหน้าที่ของระบบสืบพันธุ์ ภาพลักษณ์ทางกาย ตลอดจนการพัฒนาความเป็นหญิงชาย และรสนิยมทางเพศ

ประเด็นหลักที่ 4 การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง

ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนปฏิสนธิ จนเกิดการตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ รวมถึงรูปแบบและกลวิธีที่ใช้ในการป้องกัน (เช่น การใช้ยาคุมกำเนิด การใช้ถุงยางอนามัย การใช้วิธีธรรมชาติด้วยการนับวันปลอดภัย หรือการให้ฝ่ายชายมีการหลั่งภายนอก เป็นต้น) และประเด็นต่างๆเกี่ยวกับการทำแท้ง

ประเด็นหลักที่ 5 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกัน

ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะ หรืออาการ อาการแสดงของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ สาเหตุของการเกิดโรค การติดต่อของโรค การบำบัดรักษา และรูปแบบและกลวิธีที่ใช้ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ (เช่น การใช้ถุงยางอนามัย)

ประเด็นหลักที่ 6 ประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง

ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการจินตนาการทางเพศ การเกิดอารมณ์เพศ และการช่วยตัวเองหรือการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง (คือการสัมผัสร่างกายของตนเองเพื่อสร้างความพึงพอใจทางเพศให้แก่ตนเอง) เป็นการที่บุคคลใช้จินตนาการ หรือการสัมผัสร่างกายของตนเองให้เกิดอารมณ์ทางเพศและสร้างความพึงพอใจทางเพศให้แก่ตนเอง

ประเด็นหลักที่ 7 การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ

ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ การลวนลาม การล่วงละเมิด การคุกคาม การทารุณกรรม การใช้ความรุนแรงทางเพศ และการข่มขืน ที่กระทำต่อบุคคลซึ่งเขาไม่ยินยอมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

เมื่อพิจารณาจำนวนวัยรุ่นที่ระบุว่ามีการพูดคุยกันเกี่ยวกับเรื่องเพศทั้ง 7 ประเด็นหลัก พบว่าประเด็นหลักเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการพูดคุยกันในกลุ่มวัยรุ่นมากที่สุดได้แก่ ประเด็นหลักที่ 1 “พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย” (ร้อยละ 60.6) โดยพบว่าทั้งวัยรุ่นชายและหญิงมีความสนใจในการพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้กันมาก โดยวัยรุ่นชายมีการพูดคุยในประเด็นนี้สูงกว่าวัยรุ่นหญิง (ร้อยละ 65.1 ในชาย และ ร้อยละ 58.9 ในหญิง) รองลงมาคือ ประเด็นหลักที่ 2 เกี่ยวกับ “สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท” (ร้อยละ 48.7) พบว่าทั้งวัยรุ่นชายและหญิงมีความสนใจในการพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 50.5 ในชาย และ ร้อยละ 48.0 ในหญิง) ประเด็นต่อมาคือประเด็นหลักที่ 3 เกี่ยวกับ “พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์” (ร้อยละ 45.0) พบว่าวัยรุ่นหญิงมีความสนใจในการพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้สูงกว่าในชายมาก (ร้อยละ 54.5 ในหญิง และร้อยละ 19.8 ในชาย) ประเด็นที่ 4 ที่วัยรุ่นมีการพูดคุยกัน ได้แก่ “การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง” (ร้อยละ 17.9)

พบว่าวัยรุ่นหญิงมีความสนใจในการพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้สูงกว่าในชาย (ร้อยละ 20.2 ในหญิง และร้อยละ 12.0 ในชาย) ประเด็นที่ 5 “โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกัน” (ร้อยละ 10.0) พบว่าวัยรุ่นทั้งสองเพศมีการสนทนาในเรื่องนี้ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 10.5 ในหญิง และร้อยละ 8.9 ในชาย) ประเด็นที่ 6 “ประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง” แม้ว่าจะมีจำนวนวัยรุ่นที่รายงานว่ามีการพูดคุยกันในเรื่องนี้ไม่มากนัก (ร้อยละ 9.6) แต่พบว่าวัยรุ่นชายมีการพูดคุยในประเด็นนี้สูงกว่าวัยรุ่นหญิงมาก (ร้อยละ 18.2 ในชาย และร้อยละ 6.3 ในหญิง) และประเด็นสุดท้าย เกี่ยวกับ “การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ” แม้ว่าจะมีจำนวนวัยรุ่นที่รายงานว่ามีการพูดคุยกันในเรื่องนี้น้อย เพียงร้อยละ 4.9 แต่ประเด็นนี้จัดว่าเป็นเรื่องสำคัญ โดยพบว่าวัยรุ่นหญิงมีการพูดคุยในประเด็นนี้กับเพื่อนสูงกว่าวัยรุ่นชายมาก (ร้อยละ 5.9 ในหญิง และร้อยละ 2.1 ในชาย)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีการพูดคุย และไม่มีการพูดคุยกันเกี่ยวกับเรื่องเพศ จำแนกตามเพศ (*N* = 698)

ประเด็นหลัก	**ผู้หญิง** *N* = 506		**ผู้ชาย** *N* = 192		**รวม** *N* = 698	
	พูดคุย *n*(%)	ไม่พูดคุย *n*(%)	พูดคุย *n*(%)	ไม่พูดคุย *n*(%)	พูดคุย *n*(%)	ไม่พูดคุย *n*(%)
1. พฤติกรรมทางเพศในสัมพันธภาพ	298 (58.9%)	208 (41.1%)	125 (65.1%)	67 (34.9%)	423 (60.6%)	275 (39.4%)
2. สัมพันธภาพฉันคู่รัก	243 (48.0%)	263 (52.0%)	97 (50.5%)	95 (49.5%)	340 (48.7%)	358 (51.3%)
3. พัฒนาการทางเพศ และระบบสืบพันธุ์	276 (54.5%)	230 (45.5%)	38 (19.8%)	154 (80.2%)	314 (45.0%)	384 (55.0%)
4. การตั้งครรภ์ การป้องกัน และการทำแท้ง	102 (20.2%)	404 (79.8%)	23 (12.0%)	169 (88.0%)	125 (17.9%)	573 (82.1%)
5. โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การป้องกัน	53 (10.5%)	453 (89.5%)	17 (8.9%)	175 (91.1%)	70 (10.0%)	628 (90.0%)
6. ประสบการณ์ความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง	32 (6.3%)	474 (93.7%)	35 (18.2%)	157 (81.8%)	67 (9.6%)	631 (90.4%)
7. การลวนลาม การล่วงละเมิดทางเพศ	30 (5.9%)	476 (94.1%)	4 (2.1%)	188 (97.9%)	34 (4.9%)	664 (95.1%)

3.2 เปรียบเทียบเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารระหว่างวัยรุ่นหญิงและวัยรุ่นชายกับเพื่อนสนิท

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนวัยรุ่นหญิงและชาย ที่มีการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศกับเพื่อนสนิท โดยการวิเคราะห์ไคว์สแคว์ (ตารางที่ 4) *พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในจำนวนของวัยรุ่นหญิงและชาย ที่มีการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศใน 4 ประเด็นหลัก* ได้แก่ ประเด็นหลักที่ 3 พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์ ($\chi 2(1, N = 698) = 67.93$, $p<.01$) ประเด็นหลักที่ 4 การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง ($\chi 2(1, N = 698) = 6.33$, $p<.05$) ประเด็นหลักที่ 6 ประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง ($\chi 2(1, N = 698) = 22.73$, $p<.01$) และประเด็นหลักที่ 7 การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ ($\chi 2(1, N = 698) = 4.44$, $p<.05$) ส่วนอีก 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย ($\chi 2(1, N = 698) = 2.25$, $p<.05$) ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รักและการออกเดท ($\chi 2(1, N = 698) = .35$, $p<.05$) และประเด็นหลักที่ 5 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกัน ($\chi 2(1, N = 698) = .41$, $p<.05$) พบว่าไม่มีความแตกต่างในจำนวนของวัยรุ่นหญิงและชาย ในการพูดคุยเกี่ยวกับเนื้อหาดังกล่าว

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีการพูดคุยกันเกี่ยวกับเรื่องเพศ จำแนกตามเพศ ($N = 698$)

ประเด็นหลัก	ผู้หญิง *n*(%) $N = 506$	ผู้ชาย *n*(%) $N = 192$	รวม *n*(%) $N = 698$	($\chi 2(1,N=698)$
1. พฤติกรรมทางเพศในสัมพันธภาพ	298 (58.9%)	125 (65.1%)	423 (60.6%)	2.25
2. สัมพันธภาพฉันคู่รัก	243 (48.0%)	97 (50.5%)	340 (48.7%)	.35
3. พัฒนาการทางเพศ และระบบสืบพันธุ์	276 (54.5%)	38 (19.8%)	314 (45.0%)	67.93**
4. การตั้งครรภ์ การป้องกัน การทำแท้ง	102 (20.2%)	23 (12.0%)	125 (17.9%)	6.33*
5. โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การป้องกัน	53 (10.5%)	17 (8.9%)	70 (10.0%)	.41
6. ประสบการณ์ความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง	32 (6.3%)	35 (18.2%)	67 (9.6%)	22.73**
7. การลวนลาม และการล่วงละเมิดทางเพศ	30 (5.9%)	4 (2.1%)	34 (4.9%)	4.44*

Note: * $p<.05$ ** $p<.01$

เมื่อวิเคราะห์ในรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องเพศที่มีการพูดคุยกันในกลุ่มวัยรุ่นใน 4 ประเด็นหลักที่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในจำนวนของวัยรุ่นหญิงและชาย ที่มีการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศได้แก่ ประเด็นหลักที่ 3 พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์ ประเด็นหลักที่ 4 การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง ประเด็นหลักที่ 6 ประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง และประเด็นหลักที่ 7 การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ นั้น ไม่เพียงพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในจำนวนของวัยรุ่นหญิงและชายที่มีการสนทนาในประเด็นดังกล่าว แต่พบว่ารายละเอียดของเนื้อหาที่มีการพูดคุยกันก็มีความแตกต่างกันด้วย ดังจะได้กล่าวต่อไป

4 ประเด็นหลักเรื่องเพศที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในการสนทนาของวัยรุ่นหญิงและชาย

ประเด็นหลักที่ 3: พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์เมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาว

พบว่าวัยรุ่นพูดคุยเนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์เมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาวกับเพื่อนกันอย่างมาก กล่าวคือ มีกลุ่มตัวอย่างรายงานว่าตนได้พูดคุยเนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์เมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาวกับเพื่อนถึง ร้อยละ 45.0 และในกลุ่มนี้เป็นผู้หญิงถึงร้อยละ 54.5 และผู้ชายร้อยละ19.8 โดยพบว่าผู้หญิงพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้สูงกว่าผู้ชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi 2(1, N = 698) = 67.93, \ p < .01$) โดยเนื้อหาที่วัยรุ่นมักพูดคุยกันครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างและสรีระของระบบสืบพันธุ์ทั้งภายในและภายนอก และการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยหนุ่มสาวตามเพศของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเปลี่ยนแปลงของลักษณะเฉพาะทางเพศขั้นทุติยภูมิ เช่น วัยรุ่นหญิงก็จะพูดคุยกันเกี่ยวกับการมีประจำเดือน การมีหน้าอกที่ใหญ่ขึ้น การมีสะโพก การมีขนขึ้นตามร่างกาย รักแร้ และอวัยวะเพศ วัยรุ่นชายก็จะพูดคุยกันเกี่ยวกับการมีขนขึ้นตามร่างกาย รักแร้ และอวัยวะเพศ การมีหนวด เครา มีเสียงแตกห้าว มีกล้ามเนื้อมากขึ้น มีร่างกายสูงใหญ่ขึ้น และการมีการหลั่งอสุจิ เป็นต้น โดยลักษณะการพูดคุยมักเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามเพศของตน โดยมีการถามเชิงเปรียบเทียบลักษณะที่ตนมีกับที่เพื่อนมี หรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนและกับเพื่อน ว่ามีความคล้ายหรือแตกต่างกันอย่างไร เพื่อนจัดการอย่างไรกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีการมองภาพลักษณ์ทางกายของตนเองและเพื่อน และมีการพูดคุยเกี่ยวกับรสนิยมทางเพศบ้าง

ในส่วนของ***วัยรุ่นหญิง*** เป็นที่น่าสนใจว่า ไม่เพียงแต่วัยรุ่นหญิงจะพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้มากกว่าวัยรุ่นชาย แต่ยังมีความหลากหลายและลุ่มลึกของประเด็นการสนทนามากกว่าด้วย โดยวัยรุ่นหญิงสนใจพูดคุยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของระบบสืบพันธุ์ทั้งภายในและภายนอก และการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยสาว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเปลี่ยนแปลงของลักษณะเฉพาะทางเพศขั้นทุติยภูมิ เช่น การพูดคุยกันเกี่ยวกับการมีประจำเดือน การมีหน้าอกที่ใหญ่ขึ้น การมีสะโพก การมีขนขึ้นตามร่างกาย รักแร้ และอวัยวะเพศ ***การมีประจำเดือน*** เป็นเรื่องที่วัยรุ่นหญิงให้ความสนใจพูดคุยมากที่สุด โดยมีการพูดคุยกันหลายประเด็น ได้แก่ การแลกเปลี่ยนข้อมูลกันเกี่ยวกับอาการเมื่อมี

ประจำเดือน (เช่น “ประจำเดือนมา แกมีอาการยังไง” (152-1) หรือ “เรามีปวดท้องประจำเดือน และเจ็บหน้าอก” (141-25) หรือ “เราเป็นประจำเดือน เดือนนี้มาเยอะมาก และปวดมากเลย” (152-13)) ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อมีประจำเดือน (เช่น “รู้สึกว่าเราหงุดหงิดขึ้น โมโหขึ้น เวลาเป็นประจำเดือนอ่ะ” (152-13) หรือ “ตอนเธอมีประจำเดือนรู้สึกยังไง” (163-24) หรือ “ก่อนเป็นเมนส่วนมากสิวจะขึ้น แล้วก็หงุดหงิดด้วย”) การเปรียบเทียบลักษณะและอาการที่ตนมีกับเพื่อน ว่ามีความคล้ายหรือแตกต่างกันอย่างไร มีความปกติหรือผิดปกติอย่างไร (เช่น “เธอก่อนจะมีประจำเดือนมีอาการยังไงอ่ะ เจ็บเต้านมไหมอ่ะ เราไม่แน่ใจกลัวจะเป็นอะไร” (152-18) หรือ “ประจำเดือนเรามาไม่ปกติ เธอมาปกติไหม ทำยังไงดี” (156-17) หรือ “เมนไม่มา 2 เดือนแล้วว่ะ มาก็กระปิบกระปอย ปกติมั้ย” (156-12) หรือ “ทำไมตอนมีประจำเดือนท้องมันใหญ่ขึ้นอ่ะ เหมือนกันมั้ย” (163-23)) และการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการจัดการกับอาการ และการปฏิบัติตัวเมื่อมีอาการ รวมถึงความเชื่อต่างๆเกี่ยวกับการจัดการอาการ (เช่น “ปวดท้องเป็นเมนทำไงดีอ่ะ” (142-35) หรือ “มีประจำเดือนแล้วปวดหน้าอก ปวดท้อง เธอทำไง” (243-18) หรือ “เวลามีเมน แล้วสิวขึ้นทำยังไงดี” (161-19) หรือ “ปวดท้องเมน เคยมีเลือดออกเป็นลิ่มๆ เค้าห้ามกินสัปปะรดกับน้ำมะพร้าวจริงหรอ” (142-7) หรือ “ทำไมกินน้ำมะพร้าวตอนมีประจำเดือนไม่ได้” (245-10))

ในเรื่องเกี่ยวกับ ***การเปลี่ยนแปลงของลักษณะทางเพศทุติยภูมิ*** พบว่าวัยรุ่นหญิงมีการพูดคุยกันเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เช่น การมีหน้าอก และการมีสะโพกที่ใหญ่ขึ้น การมีขนขึ้นตามร่างกาย รักแร้ และอวัยวะเพศ เป็นต้น โดยมีการพูดคุยในลักษณะการแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน (เช่น “หน้าอกใหญ่ขึ้นอ่ะ สะโพกใหญ่จังใส่กางเกงตัวเก่าไม่ได้เลย” (142-23) หรือ “คุยกันเรื่ององค์ประกอบของอวัยวะเพศ ขนาดของหน้าอก และอวัยวะเพศ” (162-14)) หรือการเปรียบเทียบลักษณะที่ตนมีกับที่เพื่อนมี ว่าคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร มีความปกติหรือผิดปกติอย่างไร (เช่น “เราถามเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย ว่ามีอะไรที่เหมือนๆกันรึป่าว” (161-7) หรือ “ทำไมหน้าอกสองข้างถึงไม่เท่ากัน เวลามีเมนหน้าอกขยายขึ้น แล้วก็เจ็บบริเวณอวัยวะเพศ เป็นอะไรหรือเปล่า” (146-3) หรือ “ขนรักแร้ของเธอออกเยอะป่ะ เธอทำไงกับมัน” (243-19)) มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับสุขอนามัยทางเพศ เช่น การทำความสะอาดอวัยวะเพศ การแนะนำผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด การแลกเปลี่ยนเคล็ดลับในการทำความสะอาดอวัยวะเพศ ตลอดจนการเลือกชุดชั้นใน เป็นต้น (เช่น “เราคุยเรื่องการรักษาความสะอาดบริเวณอวัยวะสืบพันธุ์ของเรา” (145-1, 245-17) หรือ “การเลือกชุดชั้นใน เลือกไง” (165-24))

นอกจากนั้นพบว่าวัยรุ่นหญิงให้ความสนใจกับ ***ภาพลักษณ์ทางกายของตน*** ค่อนข้างมาก มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันเกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้มีลักษณะของเพศหญิงตามการรับรู้ว่าสังคมให้คุณค่ากับเรื่องนั้นๆ เช่นการมีหน้าอกใหญ่ การไม่มีขนรักแร้ การมีหน้าตาและผิวพรรณที่ขาวเนียนไม่มีสิว เป็นต้น (เช่น “ทำยังไงให้หน้าอกใหญ่ขึ้น” (143-31) หรือ “ทำไมนมแกถึงใหญ่จังไปทำอะไรมา บอกบ้าง” หรือ “ทำไมนมชิดจัง ทำไงอะบอกทีดิ๊” (156-22) หรือ “หน้าอกเล็กไป ทำไง” (165-5) หรือ “ตอนนอนอ่ะใส่ยกทรงป่ะ ก็ไม่รู้สิ ถ้าไม่ใส่ ระวังยานนะ” (152-15) หรือ “การกินยาคุม(กำเนิด)น่าจะทำให้หน้าอกใหญ่ขึ้น ผิวสวยขึ้นเนอะ”(161-21, 243-26) หรือ “แกถ้ากินยาคุม(กำเนิด)สิวจะลดลงป่ะ” (145-18) “ขนรักแร้ของเธอออกเยอะป่ะ เธอทำไงกับมัน” (243-19) หรือ “ทำไมเรามีขนขึ้นเต็มรักแร้เลยก็ไม่รู้ กำจัดไง” (243-20)) นอกจากนั้นยังพบว่า วัยรุ่นจำนวนหนึ่งมีการพูดคุยกันเกี่ยวกับ การพัฒนาความเป็นหญิง

ชาย และรสนิยมทางเพศ เช่น การแสดงออกของความเป็นหญิงชายที่ตรงข้ามกับเพศที่ตนเป็น หรือการมีรสนิยมทางเพศที่ชอบเพศเดียวกัน เช่น การเป็นทอม ดี้ เกย์ เป็นต้น ลักษณะการพูดคุยค่อนข้างสบายๆ แสดงออกถึงการยอมรับได้ (เช่น “เราว่าเราชอบทั้งผู้หญิงทั้งผู้ชายแน่เลย” (254-14) หรือ “ทำไมมัน(เพื่อนผู้หญิง)ต้องเป็นทอม” (254-9) หรือ “คุยถึงเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ แบบชอบผู้หญิงด้วยกัน” (261-2) หรือ “ผู้ชายเดี๋ยวนี้ชอบเบี่ยงเบนทางเพศเป็นเกย์ไปกันหมด เหลือผู้ชายแท้ๆไม่ถึง 30 เปอร์เซ็นต์ ของโลกเนอะ” (256-17))

ในส่วนของ ***วัยรุ่นชาย*** วัยรุ่นชายคุยเนื้อหาในประเด็นนี้ไม่มากนัก โดยเรื่องที่คุยส่วนใหญ่เกี่ยวกับ *การหลั่งอสุจิ หรือการฝันเปียก* โดยถามถึงประสบการณ์ และความรู้สึกที่เพื่อนมีว่าเป็นอย่างไร (เช่น “เมื่อวานฝันเปียกอ่ะ” (144-20) “เวลาเข้าสู่วัยรุ่นเคยฝันเปียกป่ะ” (156-21) “พวกนายเคยฝันเปียกป่ะ” (146-15) หรือ “เคยฝันเปียกหรือป่าว รู้สึกไง” (242-22) “พูดเรื่องการเปลี่ยนแปลงของร่างกายเราว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง หรือว่าเราเป็นคนเดียว เช่นฝันเปียก” (255-8)) อีกประเด็นหนึ่งที่วัยรุ่นชายมีการพูดคุยกัน ได้แก่ *การเปลี่ยนแปลงของร่างกายและลักษณะทางเพศที่เปลี่ยนแปลงไป* วัยรุ่นชายก็จะพูดคุยกันเกี่ยวกับการมีขนขึ้นตามร่างกาย รักแร้ และอวัยวะเพศ การมีหนวด เครา การมีสิว และการมีเสียงแตกห้าว เป็นต้น โดยมีลักษณะของการพูดคุยแบบเล่าสู่กันฟัง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ไม่ค่อยมีลักษณะของการเปรียบเทียบกันอย่างในวัยรุ่นหญิง (เช่น “คุยกันเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางเพศ และการเปลี่ยนแปลงของร่างกายว่าเป็นไง” (151-4) “หนวดขึ้นแล้ว” (145-19) หรือ “นายมีขนรักแร้ตอนไหน” (243-16) “อวัยวะเพศเปลี่ยนแปลงไป” (142-34) หรือ “คิดว่าของผู้ชายยาวสุดกี่นิ้วอ่ะ” (165-7) หรือ “ทำไมเสียงดังไม่เหมือนเดิม เปลี่ยนไปจากเดิมมาก”(142-18) หรือ “สิว ทำไมขึ้นเยอะจัง” (141-5)

ประเด็นหลักที่ 4: การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง

พบว่าวัยรุ่นพูดคุยกับเพื่อนในเนื้อหาเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้งกันมากพอควร กล่าวคือ มีกลุ่มตัวอย่างรายงานว่าตนได้พูดคุยกับเพื่อนในเรื่องนี้ถึงร้อยละ 17.9 ในกลุ่มนี้เป็นผู้หญิงถึงร้อยละ 20.2 และผู้ชายร้อยละ12.0 โดยพบว่าผู้หญิงพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้สูงกว่าผู้ชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2(1, N = 698) = 6.33, p < .05$) โดยเนื้อหาที่วัยรุ่นมักพูดคุย ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ การตั้งครรภ์ในภาพรวมว่าเป็นอย่างไร หากเกิดการตั้งครรภ์จะทำอย่างไร การตักเตือนกันในกลุ่มเพื่อนให้ระวังการตั้งครรภ์ รูปแบบและกลวิธีที่ใช้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ เช่น การใช้ยาคุมกำเนิด การใช้ยาคุมกำเนิดฉุกเฉิน การนับวัน การใช้ถุงยางอนามัย และการให้ผู้ชายใช้การหลั่งภายนอก เป็นต้น และการพูดคุยเกี่ยวกับการทำแท้ง ในประเด็นที่ว่าหากเกิดการตั้งครรภ์แล้วทำแท้งจะเกิดผลกระทบอย่างไร

ในกลุ่ม***วัยรุ่นหญิง*** ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นหญิงมีการพูดคุยกันเกี่ยวกับเรื่อง ***การตั้งครรภ์ในภาพรวม*** ว่าเป็นอย่างไร หากเกิดการตั้งครรภ์จะทำอย่างไร และการตักเตือนกันในกลุ่มเพื่อนให้ระวังการตั้งครรภ์ (เช่น “ถ้าตั้งครรภ์จะทำยังไง” (144-10, 145-10) หรือ “ถ้าตั้งครรภ์ ขึ้นมาจะทำยังไงกับเด็กหรอ” (145-9) หรือ “เวลาท้อง

แล้วทำอย่างไร” (153-16) หรือ “มีเพศสัมพันธ์กับแฟน ไม่ได้ใส่ถุงยางหรอ ไม่กลัวท้องหรอ ระวังหน่อยจะทำอะไรก็ให้ปลอดภัยไว้ด้วย” (254-11) “มีอะไรกับใคร ใส่ถุงยางป่าว ระวังท้อง” (254-1) หรือ “คุยเรื่องการตั้งครรภ์ ก็จะแนะนำกันว่า ให้รู้จักป้องกัน เพราะถ้าตั้งครรภ์ ผลเสียที่ตามมาจะเยอะมาก” (143-19)) ที่สำคัญเรื่องที่วัยรุ่นหญิงพูดคุยกันมากเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ***การป้องกันการตั้งครรภ์เมื่อมีเพศสัมพันธ์*** โดยเน้นการพูดคุยเกี่ยวกับกลวิธีที่ใช้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ เช่น การใช้ยาคุมกำเนิด การใช้ยาคุมกำเนิดฉุกเฉิน การนับวัน การใช้ถุงยางอนามัย และการให้ผู้ชายใช้การหลั่งภายนอก (เช่น “มีเพศสัมพันธ์กับแฟนหรือยัง และมีวิธีการควบคุมอย่างไรไม่ให้ตั้งครรภ์” (163-30) หรือ “เวลาจะมีอะไรกัน มันป้องกันยังไงบ้าง ใช้ยาคุมยังไง” (145-1) หรือ “มีอะไรกัน กินยาคุมไหม” (153-16) หรือ “แฟนกับเพื่อนไปถึงขั้นไหนกันแล้ว ป้องกันหรือเปล่า กินยาคุมหรือเปล่า” (266-19) หรือ “บ้า ไม่เคยท้อง เค้าป้องกันกินยาคุม หรือไม่ก็ใช้ถุงยางอ่ะ” (165-29) หรือ “มีอะไรกันแล้วหรอ ป้องกันหรือเปล่า ไปซื้อยาฉุกเฉินป้องกันท้องก่อนดิเดี๋ยวไปเป็นเพื่อน” (164-14)) หรือ “ก่อน 7 หลัง 7 ก็ก่อน หลัง มีประจำเดือน 7 วัน ถ้ามีเซ็กซ์จะไม่ท้อง” (243-11) หรือ “เรื่องการใช้ยาคุม การนับวันหน้า 7 หลัง 7” (264-16, 264-15) หรือ “มีอะไรกับใคร ใส่ถุงยางป่าว ระวังท้อง” (254-1) เป็นต้น)

การป้องกันการตั้งครรภ์โดยการใช้ยาคุมกำเนิด เป็นประเด็นที่วัยรุ่นหญิงให้ความสนใจในการพูดคุยในรายละเอียด โดยลักษณะการพูดคุยสะท้อนถึงการขาดความรู้ที่ถูกต้องชัดเจนของวัยรุ่น เช่น การถามถึงการเลือกประเภทของยาคุมกำเนิดว่าควรใช้แบบใด (เช่น “ยาคุมกำเนิดกินแบบไหนถึงจะดี” (162-24)) มีวิธีการใช้อย่างไร (เช่น “การใช้ยาคุมกำเนิดและถุงยางอนามัย ใช้ยังไง มีผลกระทบอะไรบ้าง” (165-10) หรือ “ยาคุมต้องกินตามเวลานะ” (244-33)) กินแล้วมีอาการหรือการเปลี่ยนแปลงอย่างไร มีผลข้างเคียงอย่างไร (เช่น “ยาคุมกำเนิดอยากรู้ว่ามันคุมกำเนิดได้อย่างไร มีผลข้างเคียงอย่างไร” (165-13) หรือ “ยาคุมนี้กินแล้วอ้วน” (164-22) หรือ “มีคนแถวบ้านกินยาคุมแล้วอ้วนมาก หน้าอกนี่นะออกเลย (245-6)) ในขณะเดียวกันวัยรุ่นบางคนก็กังวลถึงประสิทธิภาพของยาในการคุมกำเนิด (เช่น “เธอคิดว่าการใช้ยาคุมกำเนิดมันป้องกันการท้องได้จริงมั้ย” (152-3)) หรือบางคนก็พยายามหากลวิธีในการป้องกันการตั้งครรภ์ที่นอกเหนือไปจากการใช้ยาคุมกำเนิด (เช่น “ถ้าเราไม่อยากกินยาคุม มีวิธีอื่นอีกมั้ย” (162-24))

สุดท้ายวัยรุ่นหญิงมีการพูดคุยเกี่ยวกับ ***การทำแท้ง*** โดยพบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่แสดงออกถึงการยอมรับได้ในการทำแท้งหากเกิดการตั้งครรภ์ หากแต่มีความกังวลบ้างเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทำแท้ง (เช่น “ถ้าเกิดว่ามีอะไรกับแฟนแล้วท้อง จะทำยังไงวะ แล้วถ้าท้องแล้วทำแท้งจะตายป่าววะ” (145-5) “เวลามีอะไรกันทำยังไงหรอแล้วถ้าเกิดท้อง แล้วทำแท้งจะมีผลอะไรไหม”(162-24)) ที่น่ากังวลคือวัยรุ่นหญิงบางคนคิดว่าการทำแท้งเป็นการแก้ปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม และลดการเกิดปัญหาสังคม เช่น “เราท้องหวะ ว่าจะเอาออก คิดว่ามันไม่ดีแต่ในเมื่อเราพลาดไปจะเก็บไว้ก็เหมือนทำลายอนาคตตัวเอง และทำร้ายเด็กที่ไม่รู้เรื่องอะไรให้เกิดมาแบบไม่พร้อม เป็นภาระของสังคม” (165-8) ในขณะที่บางคนก็แสดงออกถึงการไม่ยอมรับการทำแท้งในวัยรุ่น (เช่น “พูดคุยถึงข่าวที่เกี่ยวกับเด็กไทยสมัยนี้ชอบทำแท้ง และสถานที่ทำแท้งที่ผิดกฎหมาย” (244-19) หรือ “ทำไมวัยรุ่นถึงไม่คิดให้ดีก่อนทำแท้ง” (262-17))

สำหรับในกลุ่ม ***วัยรุ่นชาย*** พบว่ามีการพูดคุยเรื่องนี้ค่อนข้างน้อย โดยเนื้อหาที่พูดคุยจะเป็นการตักเตือนกันในกลุ่มเพื่อนให้*ระวังการทำให้ฝ่ายหญิงตั้งครรภ์* (เช่น “เอากันยังเนี่ย ระวังเค้าท้องล่ะ” (161-21) หรือ “เคยมีอะไรกับใครมาแล้วกี่คน ไม่กลัวท้องหรอว่ะ แล้วป้องกันยังไง ดูแลตัวเองด้วยเป็นห่วงหว่ะ” (163-11) “เออนายเคยมีอะไรกับแฟนรึยัง แล้วนายไม่กลัวเขาท้องหรือติดโรคหรือ นายก็ระวังๆแล้วกัน” (254-5)) นอกจากนั้นก็มีการพูดคุยกันถึง*กลวิธีที่ใช้ในการป้องกันการตั้งครรภ์* โดยการให้ฝ่ายหญิงใช้ยาคุมกำเนิด (เช่น “ก็ไม่ค่อยบ่อยครั้งที่ได้ใช้ถุงยางเวลามีเพศสัมพันธ์กัน ให้ผู้หญิงกินยาคุมบ่อยๆ” (163-13) หรือ “ก็ให้ผู้หญิงกินยาคุม” (252-3)) หรือการใช้ถุงยางอนามัย หรือ การใช้การหลั่งภายนอก โดยวัยรุ่นชายมีความเชื่อว่าการหลั่งภายนอกเป็นวิธีที่ปลอดภัยในการป้องกันการตั้งครรภ์ (เช่น “กรูปล่อยนอกว่ะ ป้องกันท้อง” (163-11) หรือ “คิดไงว่ะ ที่ไปมีอะไรกับไอ้นั่น แล้วถ้าเกิดท้องขึ้นมาจะทำไง เพื่อนบอกว่าไม่ท้องหรอกน่า แตกนอกประจำ ไม่งั้นแตกในขึ้นมาก็ขมิบออกแค่นี้ก็หมดแล้ว”) อย่างไรก็ตามเป็นที่น่ากังวลที่ผลการศึกษาพบว่าหากเกิดการตั้งครรภ์ขึ้น วัยรุ่นชายบางคนรายงานว่าจะให้ฝ่ายหญิงทำแท้ง (เช่น “ไปทำแท้งซะ เสียอนาคตหมด ไม่ระวังเลย” (165-18) หรือ “ถ้าเกิดมันท้องขึ้นมาจะทำไง ก็ทำแท้งไง” (254-10))

ประเด็นหลักที่ 6 ประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง

การศึกษาพบว่าวัยรุ่นพูดคุยกับเพื่อนเกี่ยวกับประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเองไม่มากนัก โดยพบว่าวัยรุ่นชายพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้สูงกว่าวัยรุ่นหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi 2(1, N = 698) = 22.73, p < .01$) กล่าวคือ พบว่าวัยรุ่นพูดคุยเนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเองกับเพื่อนประมาณ ร้อยละ 9.6 เป็นผู้หญิงเพียงร้อยละ 6.3 และผู้ชายถึงร้อยละ 18.2 เนื้อหาที่วัยรุ่นมักพูดคุยกันครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการช่วยตนเองหรือการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง และมีการพูดคุยเกี่ยวกับจินตนาการทางเพศ และอารมณ์ทางเพศบ้าง

สำหรับ *วัยรุ่นชาย* ซึ่งมีการพูดคุยเรื่องนี้มากกว่าวัยรุ่นหญิง มีลักษณะการพูดคุยซักถามเพื่อนถึงประสบการณ์ในเรื่องเหล่านี้ว่ามีหรือไม่อย่างไร โดยเฉพาะเกี่ยวกับการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง และความถี่ในการมีพฤติกรรมนั้น วัยรุ่นชายมีการพูดคุยกันแบบเปิดเผย และมักมีลักษณะของการโอ้อวดกันถึงความเป็นผู้มีประสบการณ์ (เช่น “เคยช่วยตัวเองป่ะ ทำบ่อยป่ะ” (144-18, 243-15) หรือ “เมื่อคืนได้สำเร็จความใคร่หรือเปล่า ทำบ่อยมั้ย” (153-22) “ช่วยตัวเองบ่อยล่ะซิ” (242-4) หรือ “ช่วยตัวเองบ่อยมั้ย ดูเหมือนไม่ค่อยมีแรงเลย แล้วเพื่อนก็บอกว่าทำทุกวันว่ะ” (255-6) หรือ “มีหนังโป๊ดูหรือเปล่า แล้วสำเร็จความใคร่บ่อยเปล่า” (153-22) หรือ “เพื่อนผมแชมป์ว่าวครับ” (153-26, 153-30) หรือ “เคยมีอารมณ์ทางเพศตอนไหนบ้าง” (141-18) “เคยช่วยตัวเองรึเปล่า แล้วเวลาเกิดอารมณ์เพศรู้สึกเหมือนเรามั้ย” (242-19))

สำหรับการพูดคุยเรื่องนี้ใน ***วัยรุ่นหญิง*** เมื่อพิจารณาเนื้อหาที่มีการพูดคุยกันพบว่ามีความแตกต่างกับวัยรุ่นชายพอควร กล่าวคือ แม้วัยรุ่นหญิงจะถามเกี่ยวกับประสบการณ์การช่วยตนเองหรือการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองของเพื่อนว่ามีประสบการณ์หรือไม่ ลักษณะการพูดคุยจะเป็นการถามเพื่อนเพราะตนขาดประสบการณ์หรือเป็นความอยากรู้อยากเห็นเพิ่มเติมว่าเพื่อนมีประสบการณ์นี้หรือไม่ และเป็นอย่างไร มากกว่าเป็นการโอ้อวดกันอย่างในวัยรุ่นชาย เช่น การถามถึงวิธีการการช่วยตนเองว่าทำอย่างไร หรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อมีการช่วยตนเอง (เช่น “ช่วยตัวเองคืออะไร” (153-13) หรือ “การช่วยตัวเองทำไง” (245-11) หรือ “เคยช่วยตัวเองป่ะ” (153-16) หรือ “เคยช่วยตัวเองป่ะ ช่วยตัวเองทำไม แล้วช่วยยังไง” (153-25) หรือ “การช่วยตัวเองรู้สึกยังไง” (264-15)) นอกจากนั้นวัยรุ่นหญิงยังมีการพูดคุยกันถึงเรื่องที่ผู้ชายมักชอบช่วยตนเอง ในลักษณะของความอยากรู้อยากเห็นว่าประสบการณ์การช่วยตนเองในผู้ชายนั้นเป็นอย่างไร (เช่น “เวลาผู้ชายช่วยตัวเองทำยังไงเหรอ” (162-24) หรือ “ผู้ชายมีการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองเป็นอย่างไร” (262-8) หรือ “ทำไมผู้ชายต้องชักว่าว (การช่วยตนเอง) แล้วอารมณ์ทางเพศรู้สึกยังไง” (264-15)) การสนทนาเรื่องนี้ในวัยรุ่นหญิงบางคน สะท้อนถึงทัศนคติค่อนข้างไปทางลบต่อการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง และความเชื่อว่าการกระทำพฤติกรรมดังกล่าวอาจสื่อถึงความผิดปกติทางด้านจิตใจ (เช่น “ทำไมเพศชายจึงชอบช่วยตัวเองเมื่อมีความรู้สึกทางเพศ โดยที่ไม่เลี่ยงไปทำวิธีอื่นแทน”(161-11) หรือ“ผู้ชายมีการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองเป็นอย่างไร คนที่ชอบหมกมุ่นเรื่องเพศ เป็นบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิตหรือไม่” (262-8))

ประเด็นหลักที่ 7 การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ

พบว่าวัยรุ่นพูดคุยเนื้อหาเกี่ยวกับการลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ กับเพื่อนน้อยมาก อย่างไรก็ตามประเด็นนี้มีความสำคัญที่ต้องกล่าวถึงเพราะเป็นปัญหาที่พบมากขึ้นในสังคมปัจจุบัน โดยพบว่ามีวัยรุ่นหญิงชายที่รายงานว่าตนได้พูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้ประมาณ ร้อยละ 4.9 ในกลุ่มนี้เป็นผู้หญิง ร้อยละ 5.9 และผู้ชาย ร้อยละ2.1 ซึ่งพบว่า*ผู้หญิงพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้สูงกว่าผู้ชาย*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi 2(1, N = 698) = 4.44, p < .05$) โดยเนื้อหาที่วัยรุ่นพูดคุยกันครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการลวนลาม การล่วงละเมิด การคุกคาม การทารุณกรรม การใช้ความรุนแรงทางเพศ และการข่มขืน ที่กระทำต่อบุคคลซึ่งเขาไม่ยินยอมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ มักมีการพูดคุยกันเกี่ยวกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่ตนได้พบจริง หรือจากข่าวหรือสื่อต่างๆ เกี่ยวกับการลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ

ในส่วนของ *วัยรุ่นหญิง* พบว่ามักมีการพูดคุยกันเกี่ยวกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่ตนได้พบจริง หรือจากข่าวหรือสื่อต่างๆ เกี่ยวกับการลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ โดยมีการอภิปรายกันในกลุ่มเพื่อน และเชื่อมโยงมาถึงตนเองหรือเพื่อนในมุมที่ให้ระมัดระวังและดูแลตัวเองให้ปลอดภัย ในขณะที่บางคนก็แสดงออกถึงความกังวลกับเรื่องดังกล่าวที่มีโอกาสเกิดขึ้นกับตนได้ (เช่น “การมีข่าว เรื่องข่มขืน การล่วงละเมิดของผู้ชาย ผู้ชายชอบจับเนื้อต้องตัวผู้หญิง มันเป็นผู้ชายที่นิสัยไม่ดี ไม่ให้เกียรติผู้หญิง” (141-2) หรือ “คุยเรื่องข่าวข่มขืน” (142-20, 164-11) หรือ “คุยเรื่องการล่วงละเมิดทางเพศ” (145-1, 146-1, 245-37) หรือ “เรื่องข่าวต่างๆที่เกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ” (145-9) หรือ “ชอบคุยกันว่าไม่เคยคิดว่าตัวเองจะทำผิดพลาดเกี่ยวกับเพศแต่กลัว

ที่สุดคือ กลัวสิ่งที่ไม่คาดฝัน เช่นเราไม่คิดจะยุ่งแต่โดนขืนใจ” (146-12) หรือ “เราโตเป็นสาวแล้ว เราว่าควรระวังตัวเองกันให้มาก แฟนไม่จำเป็นหรอก อย่ามีเลยว่ะ” (152-16) หรือ “มีเพื่อนถูกลวนลามบนรถเมล์” (161-2) หรือ “เรื่องการล่วงละเมิดทางเพศ เวลาดูข่าวข่มขืนก็พูดคุยกัน เดี๋ยวนี้มีข่าวแบบนี้บ่อย สังคมแปลกๆต้องสอนกันเยอะๆ” (161-9) หรือ “ถ้าเจอพวกโรคจิต ชอบโชว์ของลับ ก็จะตะโกนด่าหรือไม่ก็ทำเป็นไม่เห็น” (161-15) หรือ “การป้องกันตัวเองจากสิ่งแวดล้อมที่ล่อแหลม” (162-14) หรือ “ข่าวความรุนแรงทางเพศที่พ่อจับลูกมาเป็นเมียตัวเอง และข่าวที่พ่อจับลูกขังและทำร้ายร่างกาย วิจารณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมของคนเป็นพ่อ” (165-6) หรือ “หนังเดี๋ยวนี้มีแต่ผู้หญิงโดนข่มขืน เรากลัวมากเลยไม่ชอบดูหนังแบบนี้” (165-15) หรือ “เราว่าพวกเราควรต้องระวังตัวให้มาก เพราะผู้ชายสมัยนี้ไว้ใจไม่ได้” (246-29) หรือ “กลับบ้านเร็วเดี๋ยวมืด อันตราย” (255-18) หรือ “คุยเรื่องการล่วงละเมิดทางเพศว่าผู้หญิงเป็นคนผิดหรือผู้ชายทำผิด” (262-16) หรือ “การถูกข่มขืนสามารถป้องกันได้อย่างไร” (262-18) หรือ “การป้องกันตนเองจากเพศตรงข้าม การใช้ถุงยางอนามัย” (265-13))

ในส่วนของ *วัยรุ่นชาย* มีการพูดคุยเรื่องนี้กันน้อยมาก โดยมีการคุยกันเกี่ยวกับข่าวการล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศบ้าง (เช่น “คุยกันเรื่องข่าวข่มขืน คลิปวิดิโอ” (164-2) หรือ “การล่วงละเมิดทางเพศ ภัยทางเพศ” (164-5))

นอกจากเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการพูดคุยกันในกลุ่มวัยรุ่นใน 4 ประเด็นหลัก ที่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในจำนวนของวัยรุ่นหญิงและชายที่มีการพูดคุยกันนั้น *เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศในอีก 3 ประเด็น ที่ไม่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในจำนวนของวัยรุ่นหญิงและชายที่มีการพูดคุยกัน* ก็มีความน่าสนใจที่จะกล่าวถึง เนื่องจากเป็นประเด็นที่วัยรุ่นทั้งหญิงและชายให้ความสนใจพูดคุยกันมากโดยเฉพาะ ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย ที่มีการพูดคุยกันถึง ร้อยละ 60.6 และประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท ที่มีการพูดคุยกันถึง ร้อยละ 48.7 และสุดท้ายประเด็นหลักที่ 5 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกัน ร้อยละ 10.0 โดยทั้ง 3ประเด็นมีรายละเอียดของเนื้อหาที่น่าสนใจซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไป

3 ประเด็นหลักเรื่องเพศที่วัยรุ่นหญิงและชายสนทนากันมาก แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย

พบว่าวัยรุ่นทั้งหญิงและชายมีความสนใจในการพูดคุยเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชายกับเพื่อนกันอย่างมาก โดยไม่พบความแตกต่างของจำนวนวัยรุ่นหญิงและชายในการพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้ ($\chi 2(1, N = 698) = 2.25, p = .08$) กล่าวคือ มีกลุ่มตัวอย่างรายงานว่าตนได้พูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้กับเพื่อนถึง ร้อยละ 60.6 และในกลุ่มนี้เป็นผู้ชาย ร้อยละ 65.1 และผู้หญิง ร้อยละ 58.9 โดยเนื้อหาที่วัยรุ่น

มักพูดคุยกันครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ ความสนใจใคร่รู้ถึงประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ของเพื่อนว่าเพื่อนมีประสบการณ์ดังกล่าวแล้วหรือไม่ หากมีประสบการณ์แล้ว มีความรู้สึกอย่างไร มีการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศอย่างไร เช่น การกอด การจูบ การสัมผัสร่างกาย จนถึง การมีเพศสัมพันธ์ทางปาก (Oral sex) และทางช่องคลอด (Vaginal sex) ตลอดจนขั้นตอนและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อมีเพศสัมพันธ์ รวมถึงพฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชายที่ได้รับอิทธิพลจากสื่อต่างๆ เช่น การดูภาพยนต์ คลิปวิดีโอ หรือหนังสือเกี่ยวกับการกระตุ้นอารมณ์เพศหรือการมีเพศสัมพันธ์ ที่กระตุ้นหรือโน้มนำไปสู่การแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศและการมีเพศสัมพันธ์ นอกจากนั้นพบว่ามีวัยรุ่นหญิงส่วนหนึ่งที่ได้แสดงออกถึงการเลือกหรือตัดสินใจไม่มีพฤติกรรมทางเพศหรือเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน

ในส่วนของ ***วัยรุ่นชาย*** พบว่ามีการพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้เป็นเปอเซ็นต์ที่สูง โดยวัยรุ่นชายมีความสนใจใคร่รู้ถึง ***ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์*** ว่าเพื่อนมีประสบการณ์ดังกล่าวแล้วหรือไม่ โดยลักษณะการพูดคุยค่อนข้างจะสื่อถึงความคิดของวัยรุ่นว่าเพื่อนมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์แล้ว ดังจะเห็นได้จากลักษณะการพูดคุย ที่วัยรุ่นมักไม่เพียงแต่ถามเพื่อนว่ามีหรือไม่มีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ แต่มีการถามต่อในประเด็นอื่นๆเกี่ยวกับประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ เช่น ความถี่และความรู้สึกเมื่อมีเพศสัมพันธ์ การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ เป็นต้น (เช่น “มีอะไรกับแฟนยัง และอยากมีอะไรกันมั้ย” (141-16) หรือ “คุยกันว่าเพื่อนของเรามีเพศสัมพันธ์กี่ครั้งกับใคร แล้วแต่ละครั้งป้องกันหรือเปล่า” (143-39) หรือ “มีอะไรกับแฟนกี่ครั้งแล้ว เวลามีอะไรกันแฟนรู้สึกยังไง” (144-18) หรือ “รู้สึกอย่างไรเวลามีเพศสัมพันธ์” (242-4) หรือ “ถามเพื่อนว่า: เคยมีเพศสัมพันธ์กับใครหรือยัง, เพื่อนบอกว่า: ยังเลย อยากลองเหมือนกันแต่ไม่มีโอกาส” (242-19) หรือ “ถามเพื่อนว่า: มีอะไรกับแฟนรึยัง กี่ครั้งแล้ว, เพื่อนตอบว่า: มีแล้ว ก็หลายครั้งอยู่” (243-4) หรือ “ถามเพื่อนว่า: วันนี้ไปนอนกับใครมา, เพื่อนตอบว่า: บ้าดิ ไม่เคยโว้ย” (243-27) หรือ “มีเพศสัมพันธ์แล้วทำอย่างไร สนุกอย่างไร มีอะไรเกิดขึ้นบ้าง” (243-29) หรือ “เคยมีอะไรกับแฟนป่าว และเป็นไงบ้างเวลามีอะไรกับแฟน แล้วใส่ถุงยางป้องกันไหม” (254-8) หรือ “เคยมีไรกับแฟนยัง มีแล้วรู้สึกยังไง” (265-8))

ในส่วนของวัยรุ่นชายที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ เมื่อถูกเพื่อนถามบางคนก็ให้คำตอบสั้นๆ และไม่คุยเรื่องนี้ต่อ (เช่น “ถามเพื่อนว่า: เคยมีเพศสัมพันธ์หรือยัง, เพื่อนบอกว่า: ไม่ แล้วก็ไม่ได้คุยต่อ” (243-2)) หรือบางคนก็ถามกลับถึงประสบการณ์ของเพื่อนว่ามีหรือไม่ หากพบว่าเพื่อนมีประสบการณ์ก็มักคุยต่อถึงประสบการณ์ของเพื่อน (เช่น “ถามเพื่อนว่า: เคยมีเพศสัมพันธ์กับใครหรือยัง, เพื่อนบอกว่า: ไม่เคย ทำนองว่าถามทำไม, แล้วถามกลับว่า: แล้วนายเคยยัง” (242-22) หรือ “ถามเพื่อนว่า: เคยมีอะไรกับแฟนยังว่ะ, เพื่อนบอกว่า: ยังว่ะ, แล้วก็ถามกลับ: แล้วนายล่ะ” (255-6) หรือ “ถามเพื่อนว่า: เคยมีเพศสัมพันธ์กับใครยัง, เพื่อนบอกว่า: ยัง, แล้วถามกลับว่า: แล้วนายล่ะ, เพื่อนตอบว่า: เคยแล้ว, ก็เลยถามต่อว่า: มีแล้วรู้สึกยังไง” (243-28)) ในขณะที่บางคนก็แสดงออกอย่างเปิดเผยถึงความอยากรู้อยากลองมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์บ้าง (เช่น “อยากมีแฟน เห็นคนอื่นเค้ามีแฟนอยากมีมั่ง อยากลองว่าเป็นยังไง สนุกป่าว เห็นเค้ามีอะไรกับแฟนกันทั้งนั้น ดูแต่หนังโป๊ ไม่เคยลองเลย ได้แต่ช่วยตัวเอง”

(161-24) หรือ “ถามเพื่อนว่า: เคยมีเพศสัมพันธ์กับใครหรือยัง, เพื่อนบอกว่า: ยังเลย อยากลองเหมือนกันแต่ไม่มีโอกาส” (242-19) หรือ “ถามเพื่อนว่า: อยากมีเพศสัมพันธ์ไปที่ไหนดี, เพื่อนบอกว่า: ไปสนามหลวงเลย มีให้เลือกเยอะแยะ” (246-21) หรือ “ถามเพื่อนเรื่องที่เพื่อนมีเพศสัมพันธ์กับแฟนว่า ทำยังไง เริ่มจากอะไร ต้องทำนานเท่าไหร่ แล้วคิดว่าแฟนของเราจะกล้าหรือเปล่า” (161-24) หรือ “มีเพศสัมพันธ์ต้องปฏิบัติอย่างไร” (143-14))

สำหรับวัยรุ่นชายที่มีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์แล้ว ลักษณะการพูดคุยกันกับเพื่อนเป็นไปอย่างเปิดเผยและแสดงออกถึงความภาคภูมิใจในการมีประสบการณ์ทางเพศของตน บางคนมีการพูดคุยในเชิงโอ้อวดเกี่ยวกับประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ ขั้นตอน และวิธีการมีเพศสัมพันธ์ให้เพื่อนได้รับรู้ (เช่น “คุยกันเรื่อง วิธีการมีเพศสัมพันธ์ และวิธีแก้ปัญหาเมื่อมีเพศสัมพันธ์” (162-22) หรือ “ถามเพื่อนว่า: มีอะไรกับแฟนรึยัง มีกี่ครั้งแล้ว, เพื่อนตอบว่า: มีแล้ว ก็หลายครั้งอยู่” (243-4) หรือ “เราเคยมีอะไรกับแฟนตอนม.3 ก็มีอยู่วันนึงเราไปบ้านแฟนไม่มีคนอยู่ เราก็เลยถามแฟนว่ากล้ามีเซ็กกะเราป่ะ แฟนบอกว่ากล้า เราก็เลย...” (255-4) หรือ “ถามเพื่อนว่า: เคยรึยัง กี่คนแล้ว, เพื่อนตอบว่า: เคยแล้ว ไม่ได้นับ เยอะ” (255-14) หรือ “ในหมู่เพื่อนจะสามารถพูดคุยกันได้อย่างสบายโดยเฉพาะ sex เมื่อใครเจอเรื่องราวอะไรหรือมาปรึกษาเรื่องเพศก็จะพูดคุยกัน คนใดเคยมี sex ก็สามารถพูดคุยกับเราได้ หรือเรามี sex ก็สามารถพูดคุยกันได้โดยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน” (265-24) หรือ “ถามเพื่อนว่า: เอากันยังเนี่ย, เพื่อนตอบว่า: เรียบร้อยแล้ว เมื่อวานร้องดังเลย วันนี้จะมาหาป่ะไม่รู้เดี๋ยวต้องโทรไปถามก่อน” (164-21) หรือ “ถามเพื่อนว่า: เคยมีไรกับใครมาแล้วกี่คน แล้วไม่กลัวเค้าท้องหรอว่ะ, เพื่อนตอบว่า: 3-4 คน ไม่กลัวหรอก กรูปล่อยนอกว่ะ” (163-11) หรือ “ถามเพื่อนว่า: เวลาเอามันรู้สึกยังไง, เพื่อนตอบว่า: สนุกดี” (243-1) หรือ “ถามเพื่อนว่า: รู้สึกอย่างไรเวลามีเพศสัมพันธ์, เพื่อนตอบว่า: ก็รู้สึกดี มันส์ดี ดีกว่าที่เราช่วยตัวเอง” (243-4) หรือ “ถามเพื่อนว่า: เคยมีอะไรกับผู้หญิงยัง, เพื่อนตอบว่า: เคยแล้ว หลายคนแล้วด้วย” (246-21) หรือ “ถามเพื่อนว่า: การมีเพศสัมพันธ์ต้องเริ่มยังไงถึงจะเหมาะและเร้าใจที่สุด, เพื่อนบอกว่า: เริ่มยังไงก็แล้วแต่ ยังไงก็เร้าใจเมื่อได้ทำ” (252-4) หรือ “ถามเพื่อนว่า: เคยมีอะไรรึยัง เป็นยังไง, เพื่อนตอบว่า: ก็ดี แล้วก็เล่าเป็นขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบ” (255-12) หรือ “ถามเพื่อนว่า: เฮ้ย วันนั้นเขามาบ้านนิ มีอะไรกันหรือยังวะ, เพื่อนตอบว่า: ก็นะ สถานการณ์มันพาไป” (261-21) หรือ “ถามเพื่อนว่า: นายเคยมีเพศสัมพันธ์หรือยัง เวลามีอะไรกันแล้วรู้สึกยังไง แล้วใช้ถุงยางไหม, เพื่อนบอกว่า: มันก็รู้สึกดี สนุกด้วย ฉันไม่จำเป็นต้องใช้ถุงยางหรอกเพราะเป็นครั้งแรกของเราทั้งคู่” (263-15))

นอกจากนั้นวัยรุ่นชาย ยังมีการพูดคุยกันอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับ ***การใช้สื่อภาพยนต์ และคลิปวิดีโอ ที่ดูแล้วกระตุ้นอารมณ์เพศ***และการมีเพศสัมพันธ์ (เช่น “ถามเพื่อนว่า: ดูหนังเอ็กซ์ แล้วรู้สึกยังไง, เพื่อนบอกว่า: เจ๋งดิดูแล้วเกิดอารมณ์) (255-6) หรือ “ถามเพื่อนว่า: เมื่อคืนดูหนังโป๊หรือเปล่า, เพื่อนบอกว่า: ดูดิ สุดยอดเลย” (153-14) หรือ “มีอารมณ์ในการดูสื่อมั้ย” (153-19) หรือ “มีหนังโป๊ดูหรือเปล่า” (153-22) หรือ “คุยเรื่องหนังโป๊ หรือดาราหนังโป๊ที่กำลังฮิต” (245-26) หรือ “คุยเรื่องเซ็กซ์ หนังโป๊ ผู้หญิง” (266-4) “เคยมีอะไรกับใครไหม ชอบดูหนังโป๊หรือเปล่า” (266-23) หรือ “คุยเรื่องเซ็กซ์ ดีวีดีอย่างว่า ผู้หญิง” (266-27)) ที่น่าตกใจคือมีวัยรุ่นชายบางคนมีการอัดคลิปวิดีโอการมีเพศสัมพันธ์ของตนกับคู่มาให้เพื่อนดูและพูดคุยกันอย่างเปิดเผย (เช่น “ถามเพื่อนว่า: ไปทำอะไรกับแฟนมาป่าวมีคลิปป่าวเอามาดูดิ, เพื่อนตอบว่า: ก็รู้รู้กันอยู่ แล้วเพื่อนก็ส่งให้ดู” (254-19))

อีกประเด็นหนึ่งของการสนทนาที่น่าสนใจคือ วัยรุ่นชายบางคนเชื่อว่าเขาสามารถบอกได้จากลักษณะภายนอกของผู้หญิง (เช่น ท่าทางการเดิน หรือลักษณะสะโพก เป็นต้น) ว่าผู้หญิงคนใดผ่านการมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว (เช่น “ผมถามว่า: จะดูผู้หญิงยังไงว่าคนไหนสำส่อน, เพื่อนบอกว่า: ดูท่าทางเดิน บวก หน้าตา” (252-3) หรือ “รู้จักผู้หญิงคนนี้หรือเปล่า เราว่าโดนแล้ว ดูจากการเดิน มั่นใจ 90 เปอร์เซ็นต์ คือว่าโดนแล้วคือเสียบริสุทธิ์ไปแล้ว หรือเคยมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นๆแล้วอย่างน้อย 1 ครั้งขึ้นไป คุยจากประสบการณ์ตรงผ่านการวิเคราะห์อย่างดี เคยสังเกตกับแฟนตัวเองหลายๆคนในท่าทางหรือลักษณะการเดิน” (252-5) หรือ “ถามเพื่อนว่า: คนนั้นเคยมีเพศสัมพันธ์หรือยัง, เพื่อนตอบว่า: เคยแล้วตูดพลิ้วซะขนาดนั้น” (261-17) หรือ “ถามเพื่อนว่า: นายว่าผู้หญิงคนนั้นเคยยัง, เพื่อนตอบว่า: เรียบร้อยแล้ว” (153-14))

สุดท้ายข้อค้นพบที่น่าเป็นห่วงคือ ***ไม่มีวัยรุ่นชายคนใดแสดงออกหรือพูดคุยกับเพื่อนถึงการชลอหรือการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน*** วัยรุ่นส่วนใหญ่แสดงออกถึงการส่งเสริมและจูงใจให้เพื่อนมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ (เช่น “เพื่อนคุยว่า: ช่วงนี้อารมณ์เปลี่ยนว่ะ, ผมก็เลยบอกว่า: ให้หาเป้ายิงดิ” (162-11) หรือ “เพื่อนคุยว่า: คนนี้น่ารักจัง น่ามีอะไรด้วย, เราบอกว่า: ก็ขอเขาดิ” (265-5) หรือ “ถามเพื่อนว่า: เคยมีอะไรกับใครหรือป่าว แล้วรู้สึกอย่างไร, เพื่อนตอบว่า: เคย แต่บอกไม่ถูกให้ไปลองทำดูเอง” (255-8) หรือ “ถามเพื่อนว่า: เคยมีอะไรกับใครยัง, เพื่อนตอบว่า: ยัง ยังไม่มีแฟนเลย ก็เลยถามเพื่อนต่อว่า: ทำไมไม่หาว่ะ” (243-9)) ยิ่งกว่านั้น หากเพื่อนพูดคุยหรือแสดงออกว่ายังไม่เคยมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ก็อาจถูกเพื่อนกระทบกระเทียบหรือว่าให้เจ็บได้ (เช่น “เมื่อไรจะมีอะไรกับผู้หญิงซะที ป๊อดว่ะไม่กล้า” (264-25) หรือ “มีแฟนรึยัง เป็นกะเทยหรือเปล่า” (146-23) หรือ “ถามเพื่อนว่า: เฮ้ย เคยมีอะไรรึยัง, เพื่อนตอบว่า: ไม่เคย, ก็แซวว่า: ไปเอากับมือไป (ไปช่วยตัวเอง)” (255-12) เป็นต้น)

ในส่วนของ ***วัยรุ่นหญิง*** วัยรุ่นหญิงก็มีการพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้เป็นเปอเซ็นต์ที่สูงใกล้เคียงกับวัยรุ่นชาย และประเด็นที่พูดคุยกับเพื่อนก็คล้ายคลึงกับวัยรุ่นชายมาก กล่าวคือ วัยรุ่นหญิงก็มีความสนใจใคร่รู้ถึงประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ว่าเพื่อนมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์แล้วหรือไม่ เป็นอย่างไร โดยเฉพาะประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก สิ่งที่วัยรุ่นหญิงให้ความสนใจมากกว่าวัยรุ่นชายก็คือ การพูดคุยกันเกี่ยวกับ “ความรู้สึก” ที่มีเมื่อมีเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก (เช่น “รู้สึกยังไงในเวลาแบบนั้น เพราะเพื่อนมีประสบการณ์ค่ะ” (142-20) หรือ “มีอะไรกับแฟนครั้งแรก รู้สึกไง” (143-29) หรือ “เคยมีประสบการณ์ครั้งแรกหรือยัง” (143-40) หรือ “การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกมีเลือดไหลใช่ไหม” (146-7) หรือ “เวลามีเพศสัมพันธ์เขารู้สึกกันอย่างไร” (152-29) หรือ “มีอะไรกันครั้งแรก เจ็บป่ะ” (152-4) หรือ “มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก เจ็บไหม แล้วแฟนทำเป็นหรอ” (152-6) หรือ “เวลามีอะไรกันรู้สึกอย่างไร เจ็บเปล่า มีอะไรกับแฟนบ่อยไหม” (153-5) หรือ “เคยมีอะไรกับแฟนไหม รู้สึกยังไงเวลามีอะไรกับแฟน” (153-25) หรือ “เรื่องที่เพื่อนเคยมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามว่า เขารู้สึกอย่างไร และเป็นอย่างไร” (143-3))

สอดคล้องกับวัยรุ่นชาย วัยรุ่นหญิงก็แสดงออกถึงความอยากรู้เกี่ยวกับวิธีการมีเพศสัมพันธ์ โดยถามและพูดคุยกับเพื่อนอย่างตรงไปตรงมา (เช่น “เวลามีเพศสัมพันธ์เขาทำกันอย่างไร” (142-27) หรือ “พูดคุยเรื่องมีอะไรกัน

เป็นอย่างไร เจ็บไหม สนุกไหม ใครเป็นคนเริ่ม ทำอย่างไร” (153-24) หรือ “เวลามีอะไรกันทำยังไงหรอ” (162-24) หรือ “ถามเพื่อนว่า: ในหนึ่งวันมีอะไรกับแฟนกี่ครั้ง วิธีการทำแบบไหนใครสอน เวลามีอะไรกันกลัวมั้ย ถ้าพ่อแม่รู้จะทำยังไง, เพื่อนตอบว่า: นานๆครั้งไม่ได้ทำเป็นทุกวัน วิธีการทำ...เดี๋ยวก็รู้เอง มันเป็นเองตามธรรมชาติ แม่เรารู้แล้ว แต่พ่อยังไม่รู้ ยังไม่คิดเลยว่าจะทำยังไง” (163-19) หรือ “ถามเพื่อนว่า: เวลามีอะไรกับแฟนเจ็บมั้ย ทำไง สนุกมั้ย มีความรู้สึกอย่างไร ไม่กลัวพ่อแม่ว่าหรือ, เพื่อนตอบว่า: มันก็สนุกดี ไม่กลัวหรอก เพราะพ่อแม่ก็รู้แล้วว่าเราคบกัน พามาอยู่ด้วยกัน” (256-1)) ส่วนวัยรุ่นหญิงที่มีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ ก็มีลักษณะการพูดคุยกันกับเพื่อนเกี่ยวกับประสบการณ์ดังกล่าว อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา ไม่ถึงกับการพูดคุยแบบโอ้อวดอย่างในวัยรุ่นชาย แต่ก็ไม่ได้แสดงออกถึงการเขินอายในการพูดคุยแต่อย่างใด สามารถบอกเล่าประสบการณ์ให้เพื่อนรับรู้ได้ (เช่น “เล่าเรื่องการได้เสียกันว่า ได้กับแฟนมาท่านี้ท่านั้น” (143-20) หรือ “คุยกันเรื่อง ลีลาท่าทาง อารมณ์ การเริ่มต้นของการมีเพศสัมพันธ์” (263-8))

นอกจากความสนใจเกี่ยวกับประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ พบว่าวัยรุ่นหญิงให้ความสนใจกับ***กิจกรรมหรือพฤติกรรมทางเพศที่มีก่อนการมีเพศสัมพันธ์*** เช่น การกอด การจูบ หรือการสัมผัสร่างกาย ซึ่งพบว่าวัยรุ่นชายแทบไม่สนใจพูดคุยในเรื่องเหล่านี้เลย กิจกรรมทางเพศที่เป็นจุดเน้นของการสนทนาในวัยรุ่นชายมักเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ (เช่น “ถามเพื่อนว่า: เคยจูบปากกะแฟนป่ะ แล้วรู้สึกยังไงบ้าง, เพื่อนตอบว่า: ก็เคยนะจูบปากอ่ะ ก็ไม่เป็นไงหรอกก็ดีนะ ซักวันแกจะรู้เองน่า” (143-12) หรือ “ถามเพื่อนว่า: แกว่าเวลาผู้หญิงกับผู้ชายอยู่สองต่อสอง เค้าจะทำอะไร, เพื่อนตอบว่า: กอด จูบ ลูบ คลำ จากนั้นไม่รู้” (262-12) หรือ “ถามเพื่อนว่า: มีอะไรกันยัง, เพื่อนตอบว่า: ยัง แค่หอมแก้ม กอด จูบ แต่บางครั้งฉันก็คิดว่าต้องมากกว่านั้น เพราะว่าเพื่อนมักปิดบังบางเรื่องที่เกี่ยวกับแฟนของเขา (263-18) หรือ “เคยมีอะไรกับแฟนยัง มีแล้วเป็นไง รู้สึกยังไง แล้วทำไมเวลาจูบกันต้องหลับตาด้วยอ่ะ” (153-13) หรือ “ถามเพื่อนว่า: มีอะไรกันยัง, เพื่อนตอบว่า: เขาก็เริ่มจับเนื้อจับตัวฉัน แล้วก็จูบ แฟนกันมันเป็นเรื่องธรรมชาติ” (163-10))

ข้อค้นพบที่น่ากังวลคือ วัยรุ่นหญิงบางคนไม่เพียงแต่แสดงออกถึง***ทัศนคติของการยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน แต่ยังแสดงออกถึงการยอมรับการเปลี่ยนคู่รักหรือคู่นอน*** หากไม่สามารถคงความสัมพันธ์ของคู่ไว้ได้ (เช่น “ถามเพื่อนว่า: เธอรู้สึกอย่างไรในเวลาที่เขาเอาเธอแล้วทิ้งเธออ่ะ, เพื่อนตอบว่า: ก็ไม่เห็นเป็นไรเลย เราก็ไปมีคนใหม่ก็ได้ ไม่ยากเลย” (143-3) หรือ “ถามเพื่อนว่า: เมื่อวานเป็นไงบ้าง พี่เค้าเป็นไงบ้าง ลีลา ท่าทาง สู้แฟนเก่าได้ป่าว, เพื่อนตอบว่า: น่าจะได้แหละ เล่นเอาไม่ได้นอนทั้งคืนเลย” (162-9) หรือ “ถามเพื่อนว่า: เฮ้ยๆ ไปดื้บๆกับใครมาว่ะ แล้วคบกันป่าว, เพื่อนตอบว่า: พอเสร็จปุ๊บก็จบหวะ ไม่ได้คิดมาก” (263-8) หรือ “คนรักกันจะมีอะไรกันก็ไม่แปลกหรอก” (264-7)) นอกจากนั้นวัยรุ่นบางคนรับรู้ว่าการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น เป็นวิธีหนึ่งของการแสดงออกถึงความรักที่คู่มีต่อกัน ในขณะที่บางคนก็ยอมมีเพศสัมพันธ์เพราะความกังวลว่าจะสูญเสียคนรัก (เช่น “ถามเพื่อนว่า: เด็กมหาลัยทำไมต้องมีแฟน และต้องอยู่กับแฟนด้วย เขาไม่อายคนหรอ, เพื่อนตอบว่า: มันคงเคยชินกันเยอะแล้วแหละ เลยรู้สึกเป็นธรรมดา” (161-8) หรือ “ถามเพื่อนว่า: ทำไมวัยรุ่นสมัยนี้ เขาต้องแสดงความรักด้วยการมีเพศสัมพันธ์ด้วย, เพื่อนตอบว่า: ก็คนมันรักก็ต้องแสดงความรักกันอย่างนี้แหละ” (255-16) หรือ “ถามเพื่อนว่า: ทำไมเพื่อนผู้หญิงบางคนถึง

อยากมีเพศสัมพันธ์กับแฟน, เพื่อนตอบว่า: บางคนแฟนเขาขอแล้วแฟนก็บอกว่าถ้าไม่ให้ก็เลิกกัน ผู้หญิงก็เลยยอม" (255-17))

เช่นกันกับวัยรุ่นชาย วัยรุ่นหญิงมีการพูดคุยกันอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับ***การใช้สื่อภาพยนต์ และคลิปวิดีโอ ที่ดูแล้วกระตุ้นอารมณ์เพศ***และการมีเพศสัมพันธ์ (เช่น "ส่วนมากก็จะเล่าถึงเรื่องหนัง X ที่เพื่อนดูแล้วมาเล่าให้ฟังว่าการเริ่มต้นทำยังไง" (143-22) หรือ "ถามเพื่อนว่า: ส่ง NC YURI มาให้ดูหน่อยสิ ว่าผู้หญิงทำยังไง, เพื่อนตอบว่า: ใช้ลิ้นกับนิ้วไง แล้วก็กลับหัวกัน ท่า 69 ใช่ม่ะ" (156-5) หรือ "ถามเพื่อนว่า: ห้องเธอมีคนดูคลิปโป๊ป่ะ แล้วเธอเคยดูป่าว, เพื่อนตอบว่า: มีเยอะมาก โคตรเอ็กซ์เลย แต่เราไม่เคยอ่ะ ไม่กล้าดู, เราก็ตอบต่อว่า: เราก็ไม่ชอบดู แต่บางทีก็แอบดูอ่ะ" (156-13) หรือ "ตอนอ่านหนังสือลามก มีความรู้สึกทางเพศเปล่า" (156-23) หรือ "เวลาดูคลิปโป๊ ทำไมผู้หญิงต้องร้องด้วยมันเจ็บหรอ" (165-27) หรือ "ถามเพื่อนว่า: เคยดูหนังเอ็กซ์ป่ะ ดูจากไหนกัน, เพื่อนตอบว่า: แหม มันก็ต้องมีการเรียนรู้กันบ้าง หนังเอ็กซ์ในห้องมี อินเตอร์เน็ตเยอะด้วย" (243-12))

อีกประเด็นหนึ่งของการสนทนา ที่คล้ายกับผลการศึกษาที่พบในวัยรุ่นชายคือ วัยรุ่นหญิงจำนวนหนึ่งมีการพูดคุยในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ เกี่ยวกับลักษณะของผู้หญิงที่มีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว โดยวัยรุ่นเชื่อว่าเราสามารถบอกได้จากลักษณะภายนอก (เช่น ท่าทางการเดิน หรือลักษณะสะโพก เป็นต้น) ได้ว่าผู้หญิงคนใดผ่านการมีมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว (เช่น "ถามเพื่อนว่า: แกผู้หญิงคนนั้นเขาต้องมีอะไรกับแฟนแล้วแน่เลยอะ, เพื่อนตอบว่า: ก็เดินถ่างซะขนาดนั้น 555 สงสัยจะได้กันบ่อย" (262-5) หรือ "แกว่าน้องคนนั้นเดินแปลกป่ะ เขาเดินขาถ่างๆอะ ฉันว่าน้องเค้าต้องโดนมาแล้วแน่เลย แกเชื่อฉันดิ" (262-12))

สุดท้ายข้อค้นพบที่น่ายินดีสำหรับวัยรุ่นหญิงที่ไม่พบในวัยรุ่นชาย คือ วัยรุ่นหญิงจำนวนหนึ่ง มีการพูดคุยกับเพื่อนที่สื่อถึง ***ทัศนคติของการไม่เห็นด้วยกับการแสดงออกถึงพฤติกรรมทางเพศ รวมถึงการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน*** (เช่น "เดี๋ยวนี้ทำไมวัยรุ่นถึงชอบปล่อยเนื้อปล่อยตัว ไม่คิดถึงพ่อแม่บ้าง" (142-3) หรือ "ถ้าคนมันมีอะไรกันมันไม่อายรึไง" (142-15) หรือ "ถามเพื่อนว่า: แกเราอยากรู้ว่าถ้าสมมุติคนที่เป็นแฟนกันเค้าต้องทำตัวยังไง, เพื่อนตอบว่า: ก็ทำตัวปกติ อยู่ในสิ่งที่ดีงามไม่เลยเถิด ไม่ไว้ใจเพื่อนชายคนนั้นมากไป แกก็ต้องระวังไว้" (152-9) หรือ "ถามเพื่อนว่า: มีเพศสัมพันธ์ในวัยนี้รู้สึกอย่างไร, เพื่อนตอบว่า: เราก็ไม่เคย แต่มันคงไม่ดีสักเท่าไหร่ ไม่ภูมิใจตอนแต่งงาน" (262-6) หรือ "คุยกันเรื่อง การมีเพศสัมพันธ์ในเวลาที่เหมาะสมและถูกต้อง การวางตัวกับฝ่ายตรงข้าม การมีท่าทีที่ถูกต้องเมื่อเราอยู่กับฝ่ายตรงข้ามสองต่อสอง ทำอย่างไรถึงจะรู้ว่าฝ่ายตรงข้ามนั้นจริงใจกับเราหรือเปล่า" (265-19) หรือ "คุยรายการทีวี ที่เอาชีวิตจริงนักศึกษาที่เดินทางผิด มีอะไรก่อนวัยอันควร แล้วพลาดพลั้ง มาคุยกับเพื่อนว่า ไม่น่าเลยเสียดายอนาคต" (161-23))

ยิ่งกว่านั้นวัยรุ่นหญิงบางคนแสดงออกถึงการเลือกหรือตัดสินใจไม่มีพฤติกรรมทางเพศหรือเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และมีการพูดคุยกับเพื่อนเพื่อหาแนวทางในการป้องกันไม่ให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ (เช่น "ถ้าแฟนเราขอเราแล้วเราจะปฏิเสธเขายังไงดี เพื่อไม่ให้ต้องโกรธกัน" (145-5) หรือ "เวลาอยู่กับแฟนในที่ลับตาคน ควรทำยังไง จึงจะไม่เกิดอารมณ์ทางเพศ" (146-7) หรือ "คุยเรื่องของเพื่อนหรือรุ่นพี่ที่ท้องในขณะเรียน ชอบคุยกันว่าไม่เคยคิดว่าตัวเองจะทำผิดพลาดเกี่ยวกับเพศ แต่กลัวที่สุดคือ กลัวสิ่งที่ไม่คาดฝัน เช่นเราไม่คิดจะยุ่งแต่โดนขืนใจ" (146-12) หรือ "ถามเพื่อน

ว่า: เวลามีแฟนทำไมต้องกอดกัน หอมแก้มกัน ทำอะไรเกินเลยอยู่ตลอด, เพื่อนตอบว่า: ผู้ชายชอบฉวยโอกาส อย่าไปยอมมันล่ะ เลิกมันเลย” (161-22) หรือ “ถามเพื่อนว่า: คบกับแฟนเคยให้เค้าจับมือถือแขนบ้างหรือเปล่า เป็นเราจะไม่ยอมเลยรู้สึกเปลืองตัว, เพื่อนตอบว่า: แล้วคิดว่ามันจะทำได้หรอ, เราก็ตอบว่า: ได้สิ ถ้าไม่งั้นก็เลิกคบกันเลย” (161-25) หรือ “แกอย่าเพิ่งมีอะไรกับใครนะ รอเรียนให้จบก่อนและถ้าเรียนจบแกจะทำอะไรเราก็ไม่ว่าหรอก” (245-4) หรือ “เดี๋ยวนี้แฟนเราเริ่มพูดกับเราไม่ดี แต่เราจะยอมมีเพศสัมพันธ์กับคนที่แต่งงานด้วยเท่านั้น” (264-1))

ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท

พบว่าวัยรุ่นทั้งหญิงและชายมีความสนใจในการพูดคุยเนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดทกันอย่างมาก (ร้อยละ 48.7) โดยไม่พบความแตกต่างของจำนวนวัยรุ่นหญิงและชายในการพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้ ($\chi 2(1, N = 698) = .35, p = .31$) กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างทั้งหญิงและชายมีความสนใจในการพูดคุยเนื้อหานี้ใกล้เคียงกัน โดยร้อยละ 48.8 ของวัยรุ่นหญิง และร้อยละ 50.5 ของวัยรุ่นชาย รายงานว่ามีการพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้กับเพื่อน ทั้งนี้วัยรุ่นมักพูดคุยกันถึงความสนใจเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือการมีแฟน ความสนใจอยากรู้ว่าเพื่อนมีหรือไม่มีสัมพันธภาพฉันคู่รัก การแสดงออกถึงความรู้สึกอยากมีสัมพันธภาพฉันคู่รัก การออกเดทหรือการนัดหมายพบปะกันฉันคู่รัก กิจกรรมที่ทำร่วมกันเมื่อมีการนัดหมายพบปะกันฉันคู่รัก และการพูดคุยปรึกษากันเกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติตัวเมื่อมีสัมพันธภาพฉันคู่รัก และปัญหาที่เกิดขึ้นในสัมพันธภาพ

ในส่วนของ ***วัยรุ่นชาย*** พบว่าวัยรุ่นชายแสดงออกถึงความสนใจเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือการมีแฟน มักเป็นลักษณะการเล่าสู่กันฟังเรื่องผู้หญิงที่สนใจ หรือการดูว่าผู้หญิงนั้นสนใจตนหรือไม่ ตลอดจนกลวิธีในการสร้างสัมพันธภาพหรือการจีบผู้หญิง (เช่น “คุยเรื่องเพื่อนผู้หญิง เรื่องชอบคนอื่น เรื่องรัก” (142-29) หรือ “เคยจีบผู้หญิงหรือเปล่าว่ะ จีบดิ” (143-15) หรือ “นายชอบเธอใช่ป่าวว่ะ ก็ไมรู้ ชอบไม่ชอบดูยังไงหรอ” (144-20) หรือ “นายชอบผู้หญิงแบบไหน” (146-23) หรือ “เราชอบเพื่อนคนนึงวะ แต่ไม่กล้าบอก” (146-28) หรือ “คุยว่าผู้หญิงคนนี้น่ารักจัง ชอบวะไปขอเบอร์ให้หน่อยเดะ” (153-10) คุยเรื่องแฟน (256-6, 256-7, 153-27, 156-14) หรือ “ทำไมรู้สึกแปลกๆเวลาเจอคนนั้น เค้ามีแฟนยัง” (144-20) หรือ “คุยกับเพื่อนว่า: มีแฟนแล้วต้องทำยังไงบ้าง, เพื่อนบอกว่า: ทำเหมือนเพื่อนสนิทแต่ต้องแคร์ให้มาก” (255-5) หรือ“มีเพื่อนมาปรึกษาว่า ชอบคนนี้อ่ะบอกรักยังไงดี ดูเหมือนเค้าก็มีใจให้นะ เราก็เลยวางแผนให้เพื่อนบอกรักกับหญิงคนนั้น จนสุดท้ายสมหวังทุกคนต่างแฮปปี้” (255-12) หรือ “ผู้หญิงคนนั้นมีแฟนยัง จะทำยังไง ให้เขารัก” (261-7) หรือ “เพื่อนถามว่า คนนั้นหน้ารักวะ ถ้าได้เป็นแฟนคงจะดี นายคิดยังไง เราก็ตอบว่า อืม ถ้าสนใจก็ไปจีบดิ” (263-16) หรือ “คุยกับเพื่อนว่า: เราชอบผู้หญิงคนนี้อะน่ารักดีหน้าเหมือนดาราคนหนึ่ง ความจริงเราไม่ได้สังเกตเห็นเค้าเลยนะ แต่เค้าชอบมองเราอะและเผอิญเห็นพอดี เราเลยเห็นความน่ารักของเค้าเลยคิดว่าเค้าชอบเราแน่ๆ จีบดีป่าววะ, เพื่อนบอกว่า: เอาดิ เค้าก็ชอบมองเอ็งอยู่นี่หว่า (161-18) “เราบอกกับเพื่อนผู้หญิงว่า: เราชอบแกว่ะ เป็นแฟนเราได้มั้ยเนี่ย, เพื่อนบอกว่า: เออ เราก็ชอบแก เป็นแฟนกันนะ” (252-20) หรือ “มีแฟนเนี่ย มันลำบาก แต่ก็อยากมี” (255-14)) วัยรุ่นชายยังให้ความสนใจอยากรู้ว่าเพื่อนมี

หรือไม่มีสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือแฟน (เช่น “มีแฟนรึยัง” (142-32, 143-7, 163-15) หรือ “มีแฟนรึยัง ไปจีบสาวกันมั้ย” (143-7) หรือ “มีแฟนมากี่คนแล้ว” (255-14) หรือ “เรื่องแฟนเป็นไงบ้าง คบกันไปถึงไหน” (256-12) หรือ “เอ็งคบใครอยู่ว่ะ (261-17) หรือ “มีแฟนยัง คบกับใครอยู่ ไปจีบหญิงกันป่าว” (265-14) หรือ หาแฟนได้ยัง เมื่อไรจะมีแฟน” (246-9) หรือ “มีแฟนยัง นิสัย หน้าตาเป็นไง” (246-13) หรือ “มีแฟนยัง เป็นไงบ้าง” (261-9)) หากวัยรุ่นคนใดยังไม่มีสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือไม่มีแฟน ก็มักแสดงออกถึงความรู้สึกว่าอยากมี (เช่น “อยากมีแฟนเว้ย” (142-8) หรือ “อยากมีแฟน ทำอย่างไร” (146-8) หรือ “อยากมีแฟนเนอะ อิจฉาคนมีแฟนอ่ะ” (152-21, 146-30) หรือ “อยากมีแฟนว่ะ เห็นคนอื่นเค้ามีแฟนอยากมีมั่ง” (161-24) หรือ “หาแฟนได้ยัง ไม่ต้องเครียด แฟนน่ะหาใหม่ได้ แต่ชีวิตมีแค่ครั้งเดียว” (265-18) หรือ “หาแฟนยากมั้ยว่ะ ทำยังไงว่ะ” (252-17))

นอกจากนั้นวัยรุ่นชายก็มักคุยกันเกี่ยวกับการออกเดท หรือการนัดหมายพบปะกันฉันคู่รัก กิจกรรมที่ทำร่วมกันเมื่อมีการนัดหมายพบปะกันฉันคู่รัก (เช่น “คุยกับเพื่อนว่า: เอ็งเจอเค้าทุกอาทิตย์เลยป่าววะ เราไม่ได้เจอเลยอ่ะตั้งแต่เปิดเทอม, เพื่อนบอกว่า: ก็เจอเกือบทุกอาทิตย์ ไปเรียนที่เดียวกัน ก็เลยแวะหาอะไรกินด้วยกัน เดี๋ยวเราไปสืบให้ไปถามเพื่อนให้ว่าเค้าเรียนที่ไหน” (161-18) หรือ “เลิกเรียนก็ไปเที่ยวกันตามประสาแฟนอ่ะ” (255-13) หรือ “เราชอบผู้หญิงคนนั้น ทำไงดี เวลาคบกันควรทำยังไงดี” (261-7)) สุดท้ายเรื่องที่วัยรุ่นชายคุยกันบ้างก็มีลักษณะการปรึกษากันเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสัมพันธภาพ เช่น “ถ้าจะเลิกกับแฟน ควรบอกว่าอย่างไร” (261-7) หรือ “แฟนง้องแง้งว่ะ ทำไง” (261-16))

ในส่วนของ ***วัยรุ่นหญิง*** ลักษณะการพูดคุยเรื่องนี้ก็คล้ายกับในวัยรุ่นชาย กล่าวคือ วัยรุ่นหญิงแสดงออกถึงความสนใจเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือการมีแฟน มักเป็นการเล่าสู่กันฟังเรื่องการคบแฟน การดูว่าผู้ชายสนใจตนหรือไม่ ตลอดจนกลวิธีในการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ (เช่น “แกกับเขาเป็นไงบ้าง คบกันเป็นไงบ้าง” (143-44, 152-21) “ชอบคนนี้อ่ะ จีบให้หน่อยดิ” (145-6) หรือ “คุยกับเพื่อนว่า: รุ่นพี่ฉันชอบแกแหละ เขาบอกจะเลิกกับแฟนมาจีบแก, เพื่อนบอกว่า: เหรอ เขาเจ้าชู้จังถ้าฉันคบกับเขาเดี๋ยวเขาก็เลิกไปมีคนใหม่เฮ่อ” (152-6) หรือ “คุยเรื่องการคบแฟน” (152-7) หรือ “คุยเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ” (152-12) หรือ “คุยว่าการจะดูว่าเขาชอบเรามั้ยดูไง” (156-7) หรือ “เราชอบคนๆนึงอยากบอกเขาแต่ไม่กล้า กลัวเขาไม่คุยกับเรา” (156-7) หรือ “เราคบกับคนนี้เป็นไง ดีมั้ยอ่ะ หน้าตาดีมั้ยอ่ะ” (163-11) หรือ “เธอยังคบแฟนอยู่ป่าว รักกันยืดดีนะ” (163-21) หรือ “เธอมีแฟนแล้ว นิสัยดีเป่า” (163-24) หรือ “คุยกันว่ายังไม่มีแฟนเหมือนเดิม ฉันคิดว่าถึงเราจะไม่มีหรือมีก็ไม่เสียหาย เพราะมันเป็นเรื่องธรรมชาติ แต่ถ้าเรามีใครสักคนมารักเราก็ดี เพราะก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้เรามีความสุข” (242-14) หรือ “แก ฉันมีแฟนแล้วอ่ะ คนในรูป น่ารักมั้ย” (244-20) หรือ “เล่าให้เพื่อนฟังว่า ไปเจอใครมาบ้าง และชอบเค้า ทำไงดี” (262-10) หรือ “การวางตัวกับเพศตรงข้าม เวลาอยู่กันสองต่อสอง ทำอย่างไรจะรู้ว่าเขาจริงใจกับเราหรือเปล่า” (265-19) หรือ “คุยกับเพื่อนว่า: เธอเคยมีแฟนรึยัง รู้สึกยังไง เวลามีแฟน มีความสุขไหม, เพื่อนบอกว่า: มีความสุขมากเลย รู้สึกหัวใจเป็นสีชมพู เราก็เลยบอกว่า เหมือนกันเลย รู้สึกหัวใจมีความสุข เป็นแรงบันดาลใจให้ทำสิ่งต่างๆ” (163-24) หรือ “คุยกับเพื่อนว่า: ฉันชอบพี่คนนั้น, เพื่อนบอกว่า: น่ารักดี จีบเลย” (244-20))

เช่นกันกับวัยรุ่นชาย วัยรุ่นหญิงให้ความสนใจอยากรู้ว่าเพื่อนมีหรือไม่มีสัมพันธภาพฉันคู่รัก (เช่น “มีแฟนรึยังอ่ะ” (142-35, 143-26, 144-2, 243-26, 246-3, 256-18, 256-19, 256-32) หรือ “ตอนนี้คบกับใครอยู่” (145-2, 145-7) หรือ “ได้ข่าวว่าแกมีแฟน หล่อมั้ย” (163-2) หรือ “มีแฟนยัง แฟนชื่อไร เรียนที่ไหน หน้าตาดีมั้ย” (145-6) หรือ “มีแฟนรึยัง มีความสุขมั้ย” (244-23) หรือ “มีแฟนยัง หน้าตาเป็นไง” (246-32)) หากคนใดยังไม่มีสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือไม่มีแฟน ก็มักแสดงออกถึงความรู้สึกว่าอยากมี (เช่น “คุยเรื่องเพศตรงข้ามว่า หล่อจัง น่ารักดีนะ อยากมีแฟนบ้างจัง เธอมีแฟนรึยัง” (142-17) หรือ “คุยเรื่องการมีแฟน เวลาเห็นคนอื่นเขามีแฟน เดินควงกัน เราก็รู้สึกอิจฉา เราก็อยากมีแฟนเหมือนคนอื่นเขาเหมือนกัน” (143-13) หรือ “แกเราอยากมีแฟนอ่ะ” (153-20) หรือ “ทำไมคนอื่นเค้ามีแฟนกัน เราไม่มี” (245-32) หรือ “อยากมีแฟนอ่ะ แต่ไม่มีใครเข้ามา” (255-19) หรือ “ไม่มีแฟนเลยอ่ะ” (261-5))

การออกเดท หรือการนัดหมายพบปะกันฉันคู่รัก กิจกรรมที่ทำร่วมกันเมื่อมีการนัดหมายพบปะกันฉันคู่รัก ก็เป็นหัวข้อที่วัยรุ่นหญิงให้ความสนใจกันมาก (เช่น “แกเราไปเที่ยวกับแฟนแล้วเขาจับมือ หอมแก้มเราด้วย นี่มันแปลกไหมอ่ะ” (145-18) หรือ “คุยเรื่องการเริ่มมีความรัก อาการคิดถึงและเป็นห่วง ถ้าเราไปไหนต่อไหนด้วยกันสองต่อสอง มันจะน่าเกลียดมั้ย แล้วก้อผู้ชายเวลาอยู่กับเราเขาคิดอะไรอยู่อ่ะ” (152-17) หรือ “คุยเรื่องที่เพื่อนไปดูหนังกับแฟนว่าไปดูแล้วเป็นไง” (153-9) หรือ “คุยกับแฟนเคยให้เค้าจับมือถือแขนบ้างหรือเปล่า” (161-25) หรือ “คุยกับเพื่อนว่า: ถ้าเราคิดที่จะรักใครแล้ว เราควรจะทำอย่างไร เขาถึงจะมีใจให้กับเรา แล้วถ้าเราเป็นแฟนกันแล้ว เราควรจะไปเที่ยวด้วยกัน ไปบ้านเขาดีมั้ย, เพื่อนบอกว่า: ควรที่จะไปเที่ยวด้วยกัน แต่ไม่ควรไปด้วยกันสองต่อสอง และไปบ้านเขาได้ แต่ต้องตอนที่พ่อแม่เขาอยู่เท่านั้น” (244-21) หรือ “คุยกับเพื่อนว่า: แกมีคนมาจีบฉันแหละ แกว่าฉันจะทำอย่างไรดี, เพื่อนบอกว่า: ก็ดูไปเรื่อยๆก่อน” (244-24) หรือ “คุยกับเพื่อนว่า: กลัวว่ะ เวลามีแฟนไปไหนด้วยกันมันจะปลอดภัยเปล่า, เพื่อนบอกว่า: ก็อย่าไปบ้านหรือที่ที่ไม่มีคนดิ ดูแลตัวเองด้วย” (244-25) หรือ “คุยเรื่องการคบหาแฟนตอนนี้ว่าเป็นยังไงบ้าง โอเคไหม เขาทำอะไรมากกว่าแฟนไหม” (245-12) หรือ “คุยเรื่องแฟนว่า เคยจับมือหรือล่วงเกินอะไรกันบ้างไหม” (252-2) หรือ “ฉันไม่เคยมีเพศสัมพันธ์หรืออะไรที่ลึกซึ้งกับคนรัก จึงปรึกษาเวลามีเรื่องทะเลาะกับคนรักหรือเล่าเรื่องที่มีความสุขให้ฟัง” (161-5) หรือ “เป็นไงมั่งกับแฟน คอยเตือนกันว่าทำตัวดีๆนะอย่าเถลไถล” (161-9) หรือ “เราไปเที่ยวกับแฟนแทบทุกวัน โดนแม่ด่าเลย” (163-8) หรือ “คุยกับเพื่อนว่า: ถ้าเรามีแฟนแล้วไปบ้านเค้ามันจะน่าเกลียดมั้ยอ่ะ, เพื่อนบอกว่า: มันก็ดูไม่ดี พ่อแม่เค้าจะว่าเราไม่ดี อย่าไปบ้านเค้าเลยดีกว่า” (163-25))

การพูดคุยปรึกษากันเกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติตัวเมื่อมีสัมพันธภาพฉันคู่รัก และปัญหาที่เกิดขึ้นในสัมพันธภาพเป็นเรื่องที่พบว่ามีการพูดคุยกันในวัยรุ่นหญิงค่อนข้างมากกว่าในวัยรุ่นชาย ในส่วนของการปรึกษากันเกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติตัวเมื่อมีสัมพันธภาพฉันคู่รักนั้น มักเกี่ยวกับการวางตัวในสถานการณ์ต่างๆ (เช่น “คุยกับเพื่อนว่า: เราอยากรู้ถ้าสมมุติคนที่เป็นแฟนกันเค้าต้องทำตัวยังไง, เพื่อนบอกว่า: ก็ทำตัวปกติ อยู่ในสิ่งที่ดีงามไม่เลยเถิด ไม่ไว้ใจเพื่อนชายคนนั้นมากไป แกก็ต้องระวังไว้” (152-9) หรือ “คุยเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศว่าเป็นอย่างไร ทำตัวยังไง” (151-4 152-7 152-12) หรือ “มีแฟนยัง มีความรู้สึกยังไงที่มีแฟน มีแฟนต้องทำตัวยังไง” (152-27) หรือ “ถ้าแฟนเปลี่ยนไปจะทำไง เคยจับมือกับแฟนตัวเองป่ะ รู้สึกขนลุกม๊ะเวลาอยู่กับแฟนสองต่อสองอ่ะ ผู้ชายจะรู้สึกยังไง เวลาอยู่กับผู้หญิง” (152-

17) หรือ “เค้าเป็นอย่างนั้นนี้ เราควรทำอย่างไรดี แอบชอบคนๆหนึ่ง ควรแสดงออกแบบไหนถึงจะเหมาะสม” (262-9)) ในส่วนของการปรึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในสัมพันธภาพ (เช่น “เราควรคบคนที่มาจีบเราหรือไม่ เพราะนิสัยเขาแย่มากๆเลย” (141-11) หรือ “คุยเรื่องแฟนที่มีพฤติกรรมเหมือนจะเลิกกัน เพราะมีพฤติกรรมชู้สาวกับคนอื่น” (143-23) หรือ “เราว่าเรากะแฟนคงเข้ากันไม่ได้แน่เลย ตอนนี้ใกล้สอบแล้วไม่อยากคิดมากหลายเรื่อง เราว่าเราเลิกกับแฟนดีกว่าเนอะ คบไปก็ไม่เห็นมีอะไรดีขึ้น เสียเวลา ว่ามั้ย” (152-18) หรือ “เราทะเลาะกับแฟนมา แฟนเราไปทำผู้หญิงท้อง เราว่าจะเลิกกัน” (156-13) หรือ “พี่เค้าหาว่าเราไม่เข้าใจเขา แล้วเขาเคยคิดมั้ยว่าเราก็อยากให้เขาเข้าใจเราเหมือนกัน เราเลิกกับเขาแล้วนะ” (161-5) หรือ “เลิกคบกันแล้ววะ เค้านอกใจชั้น เขาหลอกชั้น ชั้นเสียใจ แต่จะพยายาม” (161-10) หรือ “คุยเรื่องที่เราอกหัก หนักมาก ก็จะมีเพื่อนที่คอยปลอบใจและให้กำลังใจ คอยอยู่เป็นเพื่อน คอยเตือนสติ ที่ดีขึ้นก็เพราะเพื่อน” (164-18) หรือ “ปรึกษาว่าจะทำไงดีถ้าเค้าเลิกกับแฟน เพื่อนก็บอกว่าต้องทำใจและยอมรับมันให้ได้มากที่สุด” (164-23) หรือ “คนที่คบอยู่ตอนนี้เรารู้สึกว่ามันไม่ใช่อ่ะ ทำไงดีเขาชวนเราไปเที่ยวด้วย (165-15) หรือ “คุยเรื่องมีปัญหากับแฟน” (252-7) หรือ “มีคนมาชอบเราแต่เราไม่ชอบเขาทำไงดี” (254-14) หรือ “คุยเรื่องอกหัก เรากับเพื่อนคบกันมา 1 ปีครึ่ง ไม่เคยไปเที่ยวด้วยกัน เห็นหน้ากันสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง แล้วเราก็คบกันมาเรื่อยๆ จนวันหนึ่งก็มีแฟนใหม่ แล้วมันก็ให้แฟนมาคุยกับเรา เราก็เลยรู้ว่ามันคบกัน เราก็เลยเลิก เราร้องไห้แล้วบอกกับตัวเองว่า ก็แค่ผู้ชายคนแรกที่ผ่านมาในชีวิต เรายังมีเพื่อน” (254-15) หรือ “คุยกับเพื่อนว่า: แกรู้สึกหัวใจเต้นแรงที่ได้อยู่ใกล้ ทำไงดี เค้ามีแฟนแล้ว, เพื่อนบอกว่า: ก็ต้องทำใจ เรารู้ว่าความรักมันเลือกไม่ได้หรอก แกรู้สึกดีรึป่าวหละที่ได้อยู่ใกล้เค้า ถ้าแกรู้สึกดี ก็เป็นเพื่อนกัน คุยเล่นกันเหมือนเดิม” (262-9))

ประเด็นหลักที่ 5 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกัน

พบว่าวัยรุ่นทั้งหญิงและชายมีความสนใจในการพูดคุยเนื้อหาเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์และการป้องกันค่อนข้างน้อย (ร้อยละ 10.0) โดยไม่พบความแตกต่างของจำนวนวัยรุ่นหญิงและชายในการพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้ ($\chi 2(1, N = 698) = .41, p = .32$) กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างทั้งหญิงและชายมีความสนใจในการพูดคุยเนื้อหานี้ใกล้เคียงกัน โดยร้อยละ 10.5 ของวัยรุ่นหญิง และร้อยละ 8.9 ของวัยรุ่นชาย รายงานว่ามีการพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้กับเพื่อน ทั้งนี้วัยรุ่นมีการพูดคุยกันเกี่ยวกับลักษณะ หรืออาการ อาการแสดงของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ สาเหตุของการเกิดโรค การติดต่อของโรค การบำบัดรักษา และรูปแบบและกลวิธีที่ใช้ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ (เช่น การใช้ถุงยางอนามัย)

ในส่วนของ ***วัยรุ่นหญิง*** วัยรุ่นหญิงมีการพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้ไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นการถามเพื่อนว่าเพื่อนมีความรู้สึกกลัวหรือกังวลเกี่ยวกับการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์หรือไม่ (เช่น “กลัวเป็นโรคทางเพศสัมพันธ์ไหม” (141-21) หรือ “โรคเอดส์ ถ้าเกิดสมมุติเป็นขึ้นมา คงทำอะไรไม่ถูกแน่ (145-9) หรือ “บางคนคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์สนุกมาก แต่พวกเขาไม่รู้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร ถ้ามีเพศสัมพันธ์แล้วจะป่วยเป็นโรคอะไรบ้าง” (242-3) หรือ “เพื่อนถามว่า: กลัวเป็นโรคเอดส์ไหม, ฉันตอบว่า: ไม่กลัว เราไม่ได้ทำอะไรเสียหายนี่” (252-12) “คนที่

มีคู่รักหลายๆคนแล้วมีเพศสัมพันธ์ ไม่กลัวเป็นเอดส์หรอ” (254-2)) มีการพูดคุยกันเกี่ยวกับการป้องกันการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ (เช่น “เวลามีเพศสัมพันธ์เคยป้องกันมั้ย” (143-18) หรือ “วิธีการป้องกันทำอย่างไร” (143-20) หรือ “คุยเรื่องเพศสัมพันธ์ ว่าจะป้องกันอย่างไรในการมีเพศสัมพันธ์” (256-5) หรือ “คุยถึงการป้องกันเวลามีเพศสัมพันธ์ เช่นการใช้ถุงยาง” (262-2) หรือ “การใช้ถุงยางเพื่อป้องกันตัวเอง” (265-13)) สิ่งที่น่ากังวลคือวัยรุ่นหญิงมีการพูดคุยกันเกี่ยวกับเรื่องการป้องกัน โดยเฉพาะเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย ที่สื่อถึงความสงสัยใคร่รู้ ร่วมกับการขาดความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ (เช่น “ทำไมต้องใส่ถุงยางตอนมีเพศสัมพันธ์ด้วยว่ะ เพื่อนบอกว่า ไม่รู้” (145-3) หรือ “การมีเพศสัมพันธ์โดยใช้ถุงยางและไม่ใช้ถุงยางต่างกันมั้ย” (145-5) หรือ “การมีเพศสัมพันธ์ จำเป็นมากไหมที่ผู้ชายต้องใส่ถุงยาง ถ้าเรามีอะไรกับคนที่เรารักเพียงคนเดียวมาตลอดและทั้งสองฝ่ายก็ไม่เคยมีอะไรกับคนอื่นเลย จะมีผลเสียไหมถ้าไม่ใส่ถุงยาง เพื่อนบอกว่า ก็อาจจะไม่หรอก” (244-37) หรือ “เพื่อนถามว่าทำไมใช้ถุงยางซ้ำไม่ได้ เราก็เลยว่า อาจทำให้มีการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ หรืออาจป้องกันการมีลูกไม่ได้” (262-18) หรือ “การใช้ถุงยางทำให้รู้สึกอย่างไร” (264-2) หรือ “คุยเรื่องถุงยางแบบสอด รสชาติ ขนาด ลักษณะ ราคา” (264-15, 264-16))

นอกจากนั้นวัยรุ่นหญิงก็มีความสนใจพูดคุยเกี่ยวกับลักษณะ หรืออาการ อาการแสดงของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ สาเหตุของการเกิดโรค และการติดต่อของโรค (เช่น “คุยเรื่องโรคทางเพศสัมพันธ์” (153-16, 165-6) หรือ “โรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์มีลักษณะอย่างไร” (164-15) หรือ “คุยทุกเรื่องว่าคนที่เป็นโรคจากการมีเพศสัมพันธ์ เกิดจากสาเหตุใด” (262-3) หรือ “โรคเอดส์ติดต่อทาง มีความรุนแรงไหม เพื่อนบอกว่า ได้หลายทาง และรุนแรงดิ” (255-22))

ในส่วนของ ***วัยรุ่นชาย*** วัยรุ่นชายก็มีการพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้ไม่มาก ส่วนใหญ่เป็นการถามและเตือนเพื่อนให้ระมัดระวังการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์หากมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ป้องกัน (เช่น “ไม่ใส่ถุงยางระวังติดเอดส์นะเว้ย” (142-4) หรือ “มีแฟนมากระวังติดเอดส์นะ คุยกันแบบไม่อาย ไม่มีปิดบัง” (254-8) หรือ “มีผู้หญิงเยอะเดี๋ยวเป็นเอดส์นะ” (246-14) หรือ “การมีเพศสัมพันธ์กับแฟน การสวมถุงยาง ถามเพื่อนว่ากลัวติดเอดส์หรือไม่” (252-1)) การพูดคุยกันเกี่ยวกับการป้องกันการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ (เช่น “การมีเพศสัมพันธ์แบบไม่ติดเอดส์ทำยังไงบ้างวะ” (252-3) หรือ “คุยเรื่องการใช้ถุงยางอนามัย” (143-5, 162-7, 164-1, 252-13, 254-1, 256-4) หรือ “คุยเรื่องเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์ การป้องกันการมีเพศสัมพันธ์” (254-4) หรือ “นายเคยมีเพศสัมพันธ์หรือยัง เวลามีอะไรกัน แล้วรู้สึกยังไง แล้วใช้ถุงยางไหม เพื่อนบอกว่าไม่จำเป็นต้องใช้หรอกเพราะเป็นครั้งแรกของเราทั้งคู่” (263-15) หรือ “มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเป็นอย่างไร รู้สึกอย่างไร ใส่ถุงยางหรือเปล่า” (252-1) หรือ “มีเพศสัมพันธ์กี่ครั้ง กับใคร แล้วแต่ละครั้งป้องกันหรือเปล่า” (143-39) หรือ “ถ้าให้ไปซื้อถุงยางที่ร้านยากล้ามั้ย เราบอกว่า กล้าดิ” (252-20) หรือ “คุยเรื่องเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์ การป้องกันการมีเพศสัมพันธ์” (254-4))

ส่วนที่ 4 ศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวก

ในส่วนนี้จะรายงานผลการศึกษาเกี่ยวกับ เนื้อหาเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ และแบบบวก

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวกใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 51.3 และ 48.7 ตามลำดับ โดยวัยรุ่นหญิงมีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบร้อยละ 36.4 และแบบบวก ร้อยละ 34.5 ส่วนวัยรุ่นชายมีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ ร้อยละ 14.9 และแบบบวก ร้อยละ 14.3 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ (*N* = 357)

อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศ (Sexual self schema)	เพศหญิง	เพศชาย	รวม
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
แบบลบ (Negative/Conservative)	130 (36.4)	53 (14.9)	183 (51.3)
แบบบวก (Positive/Liberal)	123 (34.5)	51 (14.3)	174 (48.7)
	253 (70.9)	104 (29.1)	357 (100)

เมื่อพิจารณาเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวก จากการวิเคราะห์เนื้อหา พบประเด็นหลักเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการพูดคุยกันในกลุ่มวัยรุ่นหญิงและชายกับเพื่อนสนิทใน 7 ประเด็นหลัก ได้แก่

ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย

ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท (การนัดหมายพบปะกันฉันคู่รัก)

ประเด็นหลักที่ 3 พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์

ประเด็นหลักที่ 4 การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง

ประเด็นหลักที่ 5 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกัน

ประเด็นหลักที่ 6 ประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง และ

ประเด็นหลักที่ 7 การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ

4.1 เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่ม*วัยรุ่นชาย*ที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวก

เมื่อวิเคราะห์ในรายละเอียดแยกตามเพศ และอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวก ในส่วนของ ***วัยรุ่นชาย*** พบว่าเนื้อหาเรื่องเพศที่มีการพูดคุยกันในกลุ่มวัยรุ่นชาย มี 7 ประเด็นหลัก ดังที่กล่าวข้างต้น อย่างไรก็ตามมี 2 ประเด็นหลักที่พบว่าวัยรุ่นชายมีการพูดคุยกันมาก และมีมิติของความแตกต่างกันในการสนทนา ในระหว่างกลุ่มที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวก ได้แก่ ***ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย*** และ ***ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท*** โดยทั้ง 2 ประเด็นหลักที่พบนี้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน กล่าวคือ พบว่าวัยรุ่นชายไม่ว่าจะมีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบหรือบวก แสดงออกถึงความสนใจเกี่ยวกับ*การคบเพื่อนต่างเพศในสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือการมีแฟน* ความสนใจอยากรู้ว่าเพื่อนมีหรือไม่มีแฟน และความรู้สึกของตนเองที่อยากมีแฟน ตลอดจนแสดงออกถึงความสนใจในประเด็น *พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย*อย่างมาก โดยเนื้อหาที่วัยรุ่นชายมักพูดคุยกันครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับความสนใจใคร่รู้ถึงประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ของเพื่อนว่าเพื่อนมีประสบการณ์ดังกล่าวแล้วหรือไม่ หากมีประสบการณ์แล้ว มีความรู้สึกอย่างไร มีการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศอย่างไร เช่น การกอด การจูบ การสัมผัสร่างกาย จนถึง การมีเพศสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อมีเพศสัมพันธ์ รวมถึงพฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชายที่ได้รับอิทธิพลจากสื่อต่างๆ เช่น การดูภาพยนต์ คลิปวิดีโอ หรือหนังสือเกี่ยวกับการกระตุ้นอารมณ์เพศหรือการมีเพศสัมพันธ์ ที่กระตุ้นหรือโน้มนำไปสู่การแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศและการมีเพศสัมพันธ์

สัมพันธภาพฉันคู่รักและการออกเดท

เมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเรื่องที่พูดคุยกันพบว่า ในประเด็นหลัก*สัมพันธภาพฉันคู่รักและการออกเดท* นั้น ***วัยรุ่นชายที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ*** มักแสดงออกถึงความสนใจใคร่รู้เรื่องเกี่ยวกับการมีแฟนว่าเพื่อนมีหรือไม่มีแฟน และความรู้สึกของตนเองที่อยากมีแฟน แต่ยังไม่ค่อยกล้าแสดงออกหรือยังขาดทักษะในการสร้างสัมพันธภาพกับฝ่ายหญิง ตลอดจนกิจกรรมทางเพศที่เพื่อนทำกับแฟน (เช่น มีแฟนหรือยัง ไปจีบสาวกันมั้ย” (143-8) หรือ “อยากมีแฟน จะมีแฟนทำอย่างไร” (146-8)) ในส่วนของ ***วัยรุ่นชายที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก*** ไม่เพียงแสดงออกถึงความสนใจใคร่รู้ว่าเพื่อนมีแฟนหรือไม่ ยังมีความสนใจต่อว่าเพื่อนมีประสบการณ์ทางเพศกับแฟนแล้วหรือไม่ และทำอย่างไร โดยซักถามเพื่อนได้อย่างตรงไปตรงมา (เช่น เคยมีอะไรกับแฟนไหม” (141-16))

พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย

ในส่วนของประเด็นหลัก *พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย* นั้น จากการวิเคราะห์เนื้อหาพบว่า***วัยรุ่นชายที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ*** มีความสนใจว่าว่าเพื่อนมีประสบการณ์ดังกล่าวแล้วหรือไม่ อยากให้เพื่อนบอกเล่าประสบการณ์ให้ฟัง แต่ตนเองมีส่วนในการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ไม่มากนัก

ในขณะที่บางคนก็กล้าที่จะแสดงออกว่าตนเองยังไม่เคยมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ เมื่อถูกเพื่อนถาม (เช่น “ยังหรอก เราว่ายังไม่ถึงเวลา” (163-15) หรือ “เราไม่รู้ว่ามีเพศสัมพันธ์รู้สึกยังไง เราไม่เคยมี” (243-28)) ในส่วนของ ***วัยรุ่นชายที่มีที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก*** พบว่าลักษณะการพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนเป็นไปอย่างเปิดเผย และแสดงออกถึงความภาคภูมิใจในการมีประสบการณ์ทางเพศของตน บางคนมีการพูดคุยในเชิงโอ้อวดเกี่ยวกับประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ให้เพื่อนได้รับรู้ (เช่น “คุยเรื่องมีอะไรกับแฟน...ว่ามันสนุกดีอ่ะเวลาทำ" (254-5) หรือ เมื่อถูกเพื่อนทัก “ไปทำอะไรมากับแฟนนิ ดูหน้าตาสดใสมีความสุข อย่าหักโหมนักละเดี๋ยวมาเรียนไม่ได้” ก็ตอบอย่างมั่นใจว่า “ไม่เป็นไรอยู่แล้วววว” (254-19) หรือ วันนั้นกูไปมา (สถานบันเทิง) แม่งโคตรน่ารัก (ผู้หญิง) เลยพอจอดมอไซด์ แม่งเข้ามาลูบกูใหญ่เลย” (261-21)

4.2 เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่ม*วัยรุ่นหญิง*ที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวก

ผลการศึกษาจากการวิเคราะห์เนื้อหา ***ในกลุ่มตัวอย่างหญิง*** พบว่าเนื้อหาเรื่องเพศที่มีการพูดคุยกันในกลุ่มวัยรุ่นหญิงก็มีใน 7 ประเด็นหลัก ดังที่กล่าวข้างต้น และมีความหลากหลายของเนื้อหามากกว่า อย่างไรก็ตามมี 4 ประเด็นหลักที่พบว่าวัยรุ่นหญิงมีการพูดคุยกันมาก ได้แก่ ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท ประเด็นหลักที่ 3 พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์ และประเด็นหลักที่ 4 การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง และมี 3 ประเด็นหลักที่มีมิติของความแตกต่างกันในการสนทนา ในระหว่างกลุ่มที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวก ได้แก่ ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท และประเด็นหลักที่ 4 การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง ส่วนประเด็นหลักที่ 3 พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์ นั้น วัยรุ่นหญิงที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศทั้งแบบลบและแบบบวกให้ความสนใจในการพูดคุยเรื่องนี้ในเนื้อหาที่คล้ายๆกัน ดังจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์เมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาว

*เนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์เมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาว*นั้น ผลจากากรวิเคราะห์เนื้อหาพบว่า ***วัยรุ่นหญิงที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศทั้งแบบลบและแบบบวก*** ให้ความสนใจในการพูดคุยเรื่องนี้ในเนื้อหาที่คล้ายๆกัน แต่จะพบว่าวัยรุ่นหญิงที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบมีแนวโน้มพูดคุยเรื่องนี้มากกว่าในวัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก ทั้งนี้อาจเนื่องจากเรื่องพัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์เป็นเรื่องที่พูดคุยได้ง่ายและเป็นเรื่องที่สังคมให้การยอมรับในการพูดคุยได้อย่างเปิดเผย จึงทำให้มีการสนทนากันได้อย่างเปิดเผยสบายๆ ส่วนที่วัยรุ่นหญิงทีมีที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวกพูดคุยเรื่องนี้น้อยกว่านั้น อาจเป็นเพราะวัยรุ่นให้ความสนใจในการสนทนาเรื่องอื่นมากกว่า เช่น การมีแฟน การมีกิจกรรมทางเพศ เป็นต้น

ในส่วนของเนื้อหานั้น วัยรุ่นหญิงทั้งที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวกพูดคุยกันมักเป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีประจำเดือน การมีหน้าอกที่ใหญ่ขึ้น การมีสะโพก การมีขนขึ้นตามร่างกาย รักแร้ และอวัยวะเพศ โดยมีการถามเชิงเปรียบเทียบลักษณะที่ตนมีกับที่เพื่อนมี หรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนและกับเพื่อน ว่ามีความคล้ายหรือแตกต่างกันอย่างไร เพื่อนจัดการอย่างไรกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และให้ความสนใจกับภาพลักษณ์ทางกายของตนเองและเพื่อน

วัยรุ่นหญิงพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้มากกว่าวัยรุ่นชายมากและมีความหลากหลายและลุ่มลึกของประเด็นการสนทนามากกว่า โดยเรื่องที่วัยรุ่นหญิงสนใจพูดกันเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของระบบสืบพันธุ์ทั้งภายในและภายนอก และการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยสาว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเปลี่ยนแปลงของลักษณะเฉพาะทางเพศขั้นทุติยภูมิ เช่น การพูดคุยกันเกี่ยวกับการมีประจำเดือน การมีหน้าอกที่ใหญ่ขึ้น การมีสะโพก การมีขนขึ้นตามร่างกาย รักแร้ และอวัยวะเพศ *การมีประจำเดือน* เป็นเรื่องที่วัยรุ่นหญิงให้ความสนใจพูดคุยมากที่สุด โดยมีการพูดคุยกันหลายประเด็น ได้แก่ การแลกเปลี่ยนข้อมูลกันเกี่ยวกับอาการเมื่อมีประจำเดือน (เช่น “ประจำเดือนมา แกมีอาการยังไง” (152-1) หรือ “เราเป็นประจำเดือน เดือนนี้มาเยอะมาก และปวดมากเลย” (152-13)) ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อมีประจำเดือน (เช่น “รู้สึกว่าเราหงุดหงิดขึ้น โมโหขึ้น เวลาเป็นประจำเดือนอ่ะ” (152-13) การเปรียบเทียบลักษณะและอาการที่ตนมีกับเพื่อน ว่ามีความคล้ายหรือแตกต่างกันอย่างไร มีความปกติหรือผิดปกติอย่างไร (เช่น “ทำไมตอนมีประจำเดือนท้องมันใหญ่ขึ้นอ่ะ เหมือนกันมั้ย” (163-23)) และการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการจัดการกับอาการ และการปฏิบัติตัวเมื่อมีอาการ รวมถึงความเชื่อต่างๆเกี่ยวกับการจัดการอาการ (เช่น “เวลามีเมน แล้วสิวขึ้น ทำยังไงดี” (161-19) หรือ “ทำไมกินน้ำมะพร้าวตอนมีประจำเดือนไม่ได้” (245-10))

ในเรื่องเกี่ยวกับ*การเปลี่ยนแปลงของลักษณะทางเพศ* พบว่าวัยรุ่นหญิงมีการพูดคุยกันเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เช่น การมีหน้าอก และการมีสะโพกที่ใหญ่ขึ้น การมีขนขึ้นตามร่างกาย รักแร้ และอวัยวะเพศ เป็นต้น โดยมีการพูดคุยในลักษณะการแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน (เช่น เราถามว่า “ทำไมหน้าอกเพื่อนคนนั้นใหญ่จัง” เพื่อนก็ตอบว่า “เขาไปกินยาคุมมาก็เลยเป็นอย่างที่เห็น. แต่เราว่า อืม แต่ฉันว่าเป็นธรรมชาตินี่แหละดีที่สุดแล้ว (243_26)) มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับสุขอนามัยทางเพศ เช่น การทำความสะอาดอวัยวะเพศ การแนะนำผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด การแลกเปลี่ยนเคล็ดลับในการทำความสะอาดอวัยวะเพศ ตลอดจนการเลือกชุดชั้นใน เป็นต้น (เช่น “เราคุยเรื่องการรักษาความสะอาดบริเวณอวัยวะสืบพันธุ์ของเรา” (145-1) หรือ “การเลือกชุดชั้นใน เลือกไง” (165-24))

นอกจากนั้นพบว่าวัยรุ่นหญิงให้ความสนใจกับ*ภาพลักษณ์ทางกายของตน*ค่อนข้างมาก มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันเกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้มีลักษณะของเพศหญิงตามการรับรู้ว่าสังคมให้คุณค่ากับเรื่องนั้นๆ เช่นการมีหน้าอกใหญ่ การไม่มีขนรักแร้ การมีหน้าตาและผิวพรรณที่ขาวเนียนไม่มีสิว เป็นต้น (เช่น “ทำยังไงให้หน้าอกใหญ่ขึ้น” (143-31) หรือ “หน้าอกเล็กไป ทำไง” (165-5) หรือ “ตอนนอนอ่ะใส่ยกทรงป่ะ ก็ไม่รู้สิ ถ้าไม่ใส่ ระวังยานนะ” (152-15) “ขนรักแร้ของเธอออกเยอะป่ะ เธอทำไงกับมัน” (243-19) “การกินยาคุม(กำเนิด)น่าจะทำให้หน้าอกใหญ่ขึ้น ผิวสวยขึ้นเนอะ”(161-21, 243-26)

สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท

ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นหลักในเรื่องสัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท และ พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย นี้มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน กล่าวคือ พบว่าวัยรุ่นหญิงไม่ว่าจะมีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบหรือบวก แสดงออกถึงความสนใจเกี่ยวกับ*การคบเพื่อนในสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือการมีแฟน* ความสนใจอยากรู้ว่าเพื่อนมีหรือไม่มีแฟน และความรู้สึกของตนเองที่อยากมีแฟน ตลอดจนแสดงออกถึงความสนใจในประเด็น พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชายอย่างมาก โดยเนื้อหาที่วัยรุ่นหญิงมักพูดคุยกันครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับความสนใจใคร่รู้ถึงประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ของเพื่อนว่าเพื่อนมีประสบการณ์ดังกล่าวแล้วหรือไม่ หากมีประสบการณ์แล้ว มีความรู้สึกอย่างไร มีการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศอย่างไร เช่น การกอด การจูบ การสัมผัสร่างกาย จนถึงการมีเพศสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อมีเพศสัมพันธ์

เมื่อวิเคราะห์ในรายละเอียดเรื่องที่พูดคุยกันพบว่า ในประเด็นหลัก ***สัมพันธภาพฉันคู่รักหรือการมีแฟน*** นั้น ***วัยรุ่นหญิงที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ*** มักแสดงออกถึงความสนใจใคร่รู้ว่าเพื่อนมีหรือไม่มีแฟน และความรู้สึกของตนเองที่อยากมีแฟน แต่ยังไม่ค่อยกล้าแสดงออกหรือยังขาดทักษะในการสร้างสัมพันธภาพกับฝ่ายชาย (เช่น “เวลาเห็นคนอื่นเขามีแฟนเดินควงกันแล้วเราก็รู้สึกอิจฉา เราก็อยากมีแฟนเหมือนคนอื่นเขาเหมือนกัน” (143-13) หรือ “มีแฟนยัง ตอนนี้คบกะใครอยู่บ้าง” (145-2)) ตลอดจนความสนใจในกิจกรรมทางเพศที่เพื่อนทำกับแฟน (เช่น “เธอเคยมีอะไรกับแฟนหรือยัง” (153-28) หรือ “คบกับแฟนมากี่ปีแล้วเนี่ย แล้วมีเพศสัมพันธ์กับแฟนยัง” (163-23) หรือ “มีเพศสัมพันธ์ในวัยนี้รู้สึกอย่างไร (262-6)

ในส่วนของ ***วัยรุ่นหญิงที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก*** ไม่เพียงแสดงออกถึงความสนใจใคร่รู้ว่าเพื่อนมีแฟนหรือไม่ ยังมีความสนใจต่อถึงเรื่องการวางตัว การออกเดทกับแฟน ตลอดจนประสบการณ์ทางเพศกับแฟน โดยมักถามเพื่อนแบบตรงไปตรงมาและมีความหลากหลายในเรื่องที่สนทนา (เช่น “ชอบผู้ชายแบบไหน นิสัยยังไง” (152-28) หรือ “เพื่อนเคยมาปรึกษาว่าถ้าจะมีแฟนจะเป็นอะไร ฉันจึงบอกไปว่า ถ้ามีแฟนก็มีได้แต่ขอให้ตั้งใจเรียน ไม่นอกลู่นอกทาง” (244-18) หรือ “ถ้าเราคิดที่จะรักใครแล้ว เราควรจะทำอย่างไร เขาถึงจะมีใจให้กับเรา” (244_21) หรือ “ถ้าเราเป็นแฟนกันแล้ว เราควรที่จะไปเที่ยวด้วยกัน ไปบ้านเขาดีไหม” (244_21) หรือ “ผู้ชายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเราใช่ไหม ถ้าไม่มีรู้สึกว่าขาดอะไรไป (244_32) หรือ “เคยมีอะไรกับแฟนยัง เป็นไง” (262-7)

พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย

ส่วนประเด็น ***พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย*** นั้น พบว่า***วัยรุ่นหญิงที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ*** ส่วนหนึ่งมีความสนใจว่าว่าเพื่อนมีประสบการณ์ดังกล่าวแล้วหรือไม่ อยากให้เพื่อนบอกเล่าประสบการณ์ให้ฟัง แต่ตนเองมีส่วนในการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ไม่มากนัก (เช่น “เคยมีอะไรกะใครยัง” (246-32) หรือ “เราจะดูยังไงว่าใครเคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว จริงหรอที่ผู้ชายชอบผู้หญิงหน้าอกใหญ่” (262-8)

ในขณะที่บางคนก็แสดงออกถึงทัศนคติและการตัดสินใจที่ชัดเจนในเรื่องการไม่มีพฤติกรรมทางเพศหรือเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน (เช่น “ชอบคุยกันว่าไม่เคยคิดว่าตัวเองจะทำผิดพลาดเกี่ยวกับเพศแต่กลัวที่สุดคือ กลัวสิ่งที่ไม่คาดฝัน เช่นเราไม่คิดจะยุ่งแต่โดนขืนใจ” (146-12) หรือ “เรื่องที่ปัจจุบันเด็กที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอายุน้อยลงเรื่อยๆ ส่วนใหญ่แต่ละคนมักจะมีแฟนกันหมดแล้ว และบางคนอาจมีเพศสัมพันธ์แล้ว แต่เราก็ยังไม่มีนะ” (161-20) หรือ “ถามเพื่อนว่า: คบกับแฟนเคยให้เค้าจับมือถือแขนบ้างหรือเปล่า เป็นเราจะไม่ยอมเลยรู้สึกเปลืองตัว, เพื่อนตอบว่า: แล้วคิดว่ามันจะทำได้หรอ, เราก็ตอบว่า: ได้สิ ถ้าไม่งั้นก็เลิกคบกันเลย” (161-25) หรือ “แกอย่ามีอะไรกับใครนะ เรียนให้จบก่อน” (245_3) หรือ “จะทำอะไรก็คิดให้ดีก่อนนะ อย่าไปไหนคนเดียวนะ” (245_3) “เธอรู้ไหมว่าเพื่อนคนนั้นเคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว น่าเกลียดจัง” (246-34) หรือ “ถามเพื่อนว่า: มีเพศสัมพันธ์ในวัยนี้รู้สึกอย่างไร, เพื่อนตอบว่า: เราก็ไม่เคย แต่มันคงไม่ดีสักเท่าไหร่ ไม่ภูมิใจตอนแต่งงาน” (262-6) หรือ “คุยกันเรื่อง การมีเพศสัมพันธ์ในเวลาที่เหมาะสมและถูกต้อง การวางตัวกับ การมีท่าทีที่ถูกต้องเมื่อเราอยู่กับฝ่ายตรงข้ามสองต่อสอง ทำอย่างไรถึงจะรู้ว่าฝ่ายตรงข้ามนั้นจริงใจกับเราหรือเปล่า” (265-19)

เมื่อวิเคราะห์ในส่วนของ***วัยรุ่นหญิงที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก*** พบว่าลักษณะการพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนเป็นไปอย่างสบายๆ ตรงไปตรงมาและมีความหลากหลายในเรื่องที่สนทนา วัยรุ่นหญิงมีความสนใจใคร่รู้ถึงประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ว่าเพื่อนมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์แล้วหรือไม่ เป็นอย่างไร โดยเฉพาะประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก สิ่งที่วัยรุ่นหญิงให้ความสนใจมากกว่าวัยรุ่นชายก็คือ การพูดคุยกันเกี่ยวกับ “ความรู้สึก” ที่มีเมื่อมีเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก (เช่น “มีอะไรกับแฟนครั้งแรก รู้สึกไง” (143-29) “มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก เจ็บไหม แล้วแฟนทำเป็นหรอ” (152-6) หรือ “มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเป็นยังไง” (256-31)

สอดคล้องกับวัยรุ่นชาย วัยรุ่นหญิงก็แสดงออกถึงความอยากรู้เกี่ยวกับวิธีการมีเพศสัมพันธ์ โดยถามและพูดคุยกับเพื่อนอย่างตรงไปตรงมา (เช่น “มีไรกับแฟนคนนี้ยัง ทำกันยังไง เจ็บไหม ชอบรึป่าว” (243_10) หรือ “คบกับใครอยู่ ได้กันยัง มีอะไรกันกี่ครั้ง” (256-31) หรือ “เคยมีอะไรกับแฟนยังเป็นไง เวลาจะมีอะไรกัน มันรู้สึกยังไงว่ะ เป็นยังไง” (262-7) ส่วนวัยรุ่นหญิงที่มีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ ก็มีลักษณะการพูดคุยกันกับเพื่อนเกี่ยวกับประสบการณ์ดังกล่าว อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา ไม่ถึงกับการพูดคุยแบบโอ้อวดอย่างในวัยรุ่นชาย แต่ก็ไม่ได้แสดงออกถึงการเขินอายในการพูดคุยแต่อย่างใด สามารถบอกเล่าประสบการณ์ให้เพื่อนรับรู้ได้ (เช่น “เล่าเรื่องการได้เสียกันว่า ได้กับแฟนมาท่านี้ท่านั้น” (143-20) หรือ “คุยกันเรื่อง ลีลาท่าทาง อารมณ์ การเริ่มต้นของการมีเพศสัมพันธ์” (263-8))

นอกจากความสนใจเกี่ยวกับประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ พบว่าวัยรุ่นหญิงให้ความสนใจกับกิจกรรมหรือพฤติกรรมทางเพศที่มีก่อนการมีเพศสัมพันธ์ เช่น การกอด การจูบ หรือการสัมผัสร่างกาย ซึ่งพบว่าวัยรุ่นชายแทบไม่สนใจพูดคุยในเรื่องเหล่านี้เลย กิจกรรมทางเพศที่เป็นจุดเน้นของการสนทนาในวัยรุ่นชายมักเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ (เช่น “ถามเพื่อนว่า: แกว่าเวลาผู้หญิงกับผู้ชายอยู่สองต่อสอง เค้าจะทำอะไร, เพื่อนตอบว่า: กอด จูบ ลูบ คลำ จากนั้น

ไม่รู้” (262-12) หรือ “ถามเพื่อนว่า: มีอะไรกันยัง, เพื่อนตอบว่า: ยัง แค่หอมแก้ม กอด จูบ แต่บางครั้งฉันก็คิดว่าต้องมากกว่านั้น เพราะว่าเพื่อนมักปิดบังบางเรื่องที่เกี่ยวกับแฟนของเขา (263-18) หรือ “ถามเพื่อนว่า: มีอะไรกันยัง, เพื่อนตอบว่า: เขาก็เริ่มจับเนื้อจับตัวฉัน แล้วก็จูบฉัน แฟนกันมันเป็นเรื่องธรรมชาติ” (163-10))

การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง

จากการวิเคราะห์เนื้อหาพบว่าวัยรุ่นหญิงพูดคุยกับเพื่อนในเนื้อหาเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์กันพอควร กล่าวคือ เป็นการพูดคุยถึงการตั้งครรภ์ในภาพรวมว่าเป็นอย่างไร หากเกิดการตั้งครรภ์จะทำอย่างไร การตักเตือนกันในกลุ่มเพื่อนให้ระวังการตั้งครรภ์ รูปแบบและกลวิธีที่ใช้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ เช่น การใช้ยาคุมกำเนิด การใช้ถุงยางอนามัย และการพูดคุยเกี่ยวกับการทำแท้งบ้าง ในประเด็นที่ว่าหากเกิดการตั้งครรภ์แล้วหากทำแท้งจะเกิดผลกระทบอย่างไร

ผลการศึกษาในกลุ่ม***วัยรุ่นหญิงที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ*** พบว่า วัยรุ่นหญิงมีการพูดคุยกันเกี่ยวกับเรื่อง*การตั้งครรภ์ในภาพรวม*ว่าเป็นอย่างไร และการตักเตือนกันในกลุ่มเพื่อนให้ระวังการตั้งครรภ์ (เช่น “มีเพศสัมพันธ์กับแฟน ไม่ได้ใส่ถุงยางหรอ ไม่กลัวท้องหรอ ระวังหน่อยจะทำอะไรก็ให้ปลอดภัยไว้ด้วย” (254-11) หรือ “คุยเรื่องการตั้งครรภ์ ก็จะแนะนำกันว่า ให้รู้จักป้องกัน เพราะถ้าตั้งครรภ์ ผลเสียที่ตามมาจะเยอะมาก” (143-19) หรือ “แฟนเธอคนนี้ดีไหม ทำอะไรคิดก่อน อย่าพลาดนะ ป้องกันด้วย” (246-34)

ในส่วนของ ***วัยรุ่นหญิงที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก*** พบว่าเรื่องที่วัยรุ่นหญิงพูดคุยนั้นก็คล้ายกับเพื่อนที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างแบบลบ กล่าวคือ เป็นการตักเตือนกันในกลุ่มเพื่อนให้ระวังการตั้งครรภ์เมื่อมีเพศสัมพันธ์ ให้มีการป้องกัน และพูดคุยถึงกลวิธีที่ใช้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ เช่น การใช้ยาคุมกำเนิด การใช้ถุงยางอนามัย เป็นต้น และมีพูดคุยเกี่ยวกับการทำแท้งบ้าง (เช่น “มีอะไรกัน กินยาคุมนะ” (153-16) หรือ “คุยกันเรื่องเพศสัมพันธ์ และวิธีป้องกันการตั้งครรภ์ “ (245_30) หรือ “คุยกันเรื่อง การมีเพศสัมพันธ์ การใช้ถุงยางอนามัย การช่วยตัวเอง การตั้งครรภ์และการป้องกัน การทำแท้ง โรคติดต่อ” (252-13) หรือ “ถ้าเกิดว่าท้องจะทำอย่างไรดี มันจะร้ายแรงมากไหม เพื่อนบอกว่าให้กินยาหาได้ง่ายและหายท้อง หรือใส่ถุงยาง” (263-5) หรือ “คุยกับเพื่อนเรื่องการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ถ้าเธอเกิดท้องขึ้นมา เธอจะทำไง เพื่อนบอกว่า ฉันคงเอาออกอ่ะ ฉันไม่ตัดอนาคตของตัวเองแน่ๆ (243_13)

ส่วนที่ 5 ศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ ความถี่ และคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ ระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา และระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อน

5.1 ความถี่ รูปแบบ และคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ ระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอภาพรวมเกี่ยวกับ ความถี่ การรับรู้ รูปแบบ และคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดาตามการรับรู้ของวัยรุ่นผ่านการตอบแบบสอบถาม ได้ผลการศึกษาดังนี้

การศึกษาพบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่รายงานว่าบิดามารดาเริ่มพูดคุยเรื่องเพศกับตนครั้งแรกในช่วงอายุประมาณ 11-15 ปี ถึงร้อยละ 74.3 โดยอายุเฉลี่ยที่เริ่มพูดคุยคือ 11.7 ปี (M = 11.7, SD =.16) (ตารางที่ 6) เมื่อพิจารณาความถี่ในการพูดคุยเรื่องเพศโดยที่บิดามารดาเป็นฝ่ายเริ่มต้นพูดคุยกับวัยรุ่นพบว่า มากกว่าร้อยละ 17.2 ของบิดามารดาไม่เคยเป็นฝ่ายเริ่มต้นพูดคุยเรื่องเพศกับวัยรุ่นเลย และอีกกว่าร้อยละ 50.8 พูดคุยบ้างเล็กน้อย ปีละ 3-4 ครั้ง มีเพียงร้อยละ 20.4 ที่พูดคุยกันพอควร เฉลี่ยเดือนละครั้ง และมีเพียงร้อยละ11.6 ที่มีการพูดคุยกันสม่ำเสมอทุกสัปดาห์ และเมื่อถามถึงความถี่ในการพูดคุยเรื่องเพศโดยมีวัยรุ่นเป็นฝ่ายเริ่มต้นพูดคุยกับบิดามารดาบ้าง พบว่ามากกว่าร้อยละ 36.7 ของวัยรุ่น รายงานว่าตนไม่เคยเป็นผู้เริ่มต้นพูดคุยเรื่องเพศกับบิดามารดาเลย และอีกกว่าร้อยละ 39.4 พูดคุยบ้างเล็กน้อย ปีละ 3-4 ครั้ง มีเพียงร้อยละ 15.7 ที่พูดคุยกันพอควร เฉลี่ยเดือนละครั้ง และมีน้อยมากเพียงร้อยละ 8.3 ที่มีการพูดคุยกันสม่ำเสมอทุกสัปดาห์

เมื่อถามถึงความรู้สึกของวัยรุ่นที่มีต่อการพูดคุยเรื่องเพศกับบิดาและมารดาว่าเป็นอย่างไร โดยให้คะแนนจาก 0 (รู้สึกอึดอัดมาก) ถึง 10 (รู้สึกสบายๆ) พบว่ามีวัยรุ่นที่ไม่ได้พูดคุยเรื่องเพศกับบิดาถึงร้อยละ 45.7 และไม่ได้พูดคุยกับมารดาเลยร้อยละ 19.3 ในส่วนของวัยรุ่นที่มีการพูดคุยเรื่องเพศกับบิดามารดานั้น วัยรุ่นรู้สึกค่อนข้างสบายในการพูดคุยเรื่องเพศกับมารดา (M = 6.9, SD = .10) มากกว่ากับบิดา (M = 5.5, SD = .13) และเมื่อให้วัยรุ่นประเมินถึงความรู้สึกของบิดาและมารดาที่มีต่อการพูดคุยเรื่องเพศกับตนว่าเป็นอย่างไรโดยให้คะแนนจาก 0 ถึง 10 เช่นกัน พบว่าวัยรุ่นประเมินว่ามารดามีความรู้สึกค่อนข้างสบายต่อการพูดคุยเรื่องเพศกับวัยรุ่นมากกว่าบิดา (M = 7.45, SD = .10 ในมารดา และ M = 6.3, SD = .13 ในบิดา ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณารูปแบบหรือลักษณะการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศของบิดามารดากับวัยรุ่น พบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่รับรู้ว่าบิดามารดาพูดคุยเรื่องเพศได้อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาด้วยความเต็มใจ (ร้อยละ 44.9) มีบ้างที่พูดแบบทีเล่นทีจริงไม่ค่อยจริงจัง ทำให้บรรยากาศการพูดคุยเรื่องเพศดูสบายขึ้น แต่บางครั้งก็ทำให้เกิดความไม่มั่นใจในคำตอบที่ได้ (ร้อยละ 24.5) ในขณะที่ยังมีบิดามารดาส่วนหนึ่งที่พยายามหลีกเลี่ยงบ่ายเบี่ยงที่จะพูดคุยเรื่องเพศกับวัยรุ่น (ร้อยละ 7.4) หรือ พยายามควบคุมให้วัยรุ่นฟังในสิ่งที่เขาพูดโดยไม่สนใจความรู้สึกของวัยรุ่นมากนัก (ร้อยละ 3.7) หรือดุหรือตำหนิวัยรุ่นหากพูดคุยเรื่องเพศ (ร้อยละ 3.1) และมีบ้างที่บิดามารดาพูดคุยด้วยท่าทีเขินอาย (ร้อยละ 1.7)

เมื่อให้วัยรุ่นได้ประเมินระดับความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศของบิดามารดา พบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่ประเมินว่าบิดามารดามีความรู้ดี แต่มักไม่ค่อยพูดคุยกับวัยรุ่น (ร้อยละ 40.6) ที่พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้อย่างเข้าใจและชัดเจนมีเพียงร้อยละ 32.6 และวัยรุ่นอีกส่วนหนึ่งประเมินว่าบิดามารดาไม่มีความรู้เรื่องเพศมากนัก (ร้อยละ 26) เมื่อ

ให้วัยรุ่นพิจารณาความถูกต้องน่าเชื่อถือของข้อมูลเรื่องเพศที่บิดามารดาพูดคุยกับวัยรุ่น จากคะแนน 0 (ไม่น่าเชื่อถือเลย) ถึง 10 (น่าเชื่อถือมาก) พบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72.4) ให้คะแนนความน่าเชื่อถือของข้อมูลเรื่องเพศที่ได้จากบิดามารดา มากกว่า 6 คะแนน โดยได้คะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือที่ 7.29 (*SD* = .08) สุดท้ายเมื่อประเมินคุณภาพการพูดคุยเรื่องเพศของบิดามารดากับวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นให้คะแนนเฉลี่ยคุณภาพของการพูดคุยสื่อสารเรื่องเพศของบิดามารดากับวัยรุ่น ในระดับปานกลาง คือ 6.5 (*SD* = .09)

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ การรับรู้ รูปแบบ และคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา (*N* = 840)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. อายุที่บิดามารดาพูดคุยเรื่องเพศกับวัยรุ่นเป็นครั้งแรก (*M* = 11.7, *SD* =.16)		
7.0	2	.2
8.0	2	.2
9.0	3	.4
10.0	36	4.3
11.0	45	5.4
12.0	212	25.2
13.0	141	16.8
14.0	120	14.3
15.0	106	12.6
16.0	36	4.3
17.0	29	3.5
18.0	6	.7
ไม่เคยพูดคุย	102	12.1
2. ความถี่ที่บิดามารดา เป็นผู้เริ่มต้น พูดคุยเรื่องเพศกับวัยรุ่น		
-เกือบทุกวัน	31	3.7
-สัปดาห์ละครั้ง	66	7.9
-1 เดือนครั้ง	171	20.4
-3 เดือนครั้ง (ปีละ 3-4 ครั้ง)	97	11.5
-6 เดือนครั้ง (ปีละ 2 ครั้ง)	119	14.2
-ปีละ 1 ครั้ง	211	25.1
-ไม่เคยพูดคุยเลย	145	17.2

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ความถี่ที่วัยรุ่น เป็นผู้เริ่มต้น พูดคุยเรื่องเพศกับบิดามารดา		
-เกือบทุกวัน	18	2.1
-สัปดาห์ละครั้ง	52	6.2
-1 เดือนครั้ง	132	15.7
-3 เดือนครั้ง (ปีละ 3-4 ครั้ง)	71	8.5
-6 เดือนครั้ง (ปีละ 2 ครั้ง)	93	11.1
-ปีละ 1 ครั้ง	166	19.8
-ไม่เคยพูดคุยเลย	308	36.7
4. ความรู้สึกของวัยรุ่นเมื่อพูดคุยเรื่องเพศกับ บิดา (*M* = 5.5, *SD* =.13)		
0 รู้สึกอึดอัดมาก	26	3.1
1	22	2.6
2	20	2.4
3	32	3.8
4	44	5.2
5	125	14.9
6	24	2.9
7	40	4.8
8	44	5.2
9	18	2.1
10 รู้สึกสบายๆ	61	7.3
ไม่ได้พูดคุยเรื่องเพศกับบิดา	384	45.7
5. ความรู้สึกของวัยรุ่นเมื่อพูดคุยเรื่องเพศกับ มารดา (*M* = 6.9, *SD* =.10)		
0 รู้สึกอึดอัดมาก	14	1.7
1	14	1.7
2	18	2.1
3	33	3.9
4	39	4.6
5	133	15.8

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6	35	4.2
7	67	8.0
8	91	10.8
9	56	6.7
10 รู้สึกสบายๆ	178	21.2
ไม่ได้พูดคุยเรื่องเพศกับมารดา	162	19.3
6. ความรู้สึกของ บิดา เมื่อพูดคุยเรื่องเพศกับวัยรุ่น (*M* = 6.3, *SD* =.13)		
0 รู้สึกอึดอัดมาก	10	1.2
1	17	2.0
2	18	2.1
3	29	3.5
4	28	3.3
5	108	12.9
6	26	3.1
7	49	5.8
8	54	6.4
9	31	3.7
10 รู้สึกสบายๆ	93	11.1
บิดาไม่ได้พูดคุยเรื่องเพศเลย	377	44.9
7. ความรู้สึกของมารดา เมื่อพูดคุยเรื่องเพศกับวัยรุ่น (*M* = 7.5, *SD* =.10)		
0 รู้สึกอึดอัดมาก	7	.8
1	8	1.0
2	16	1.9
3	24	2.9
4	19	2.3
5	111	13.2
6	51	6.1
7	77	9.2

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
8	88	10.5
9	60	7.1
10 รู้สึกสบายๆ	236	28.1
มารดาไม่ได้พูดคุยเรื่องเพศเลย	143	17.0
8. ความรู้สึกของวัยรุ่นต่อการพูดคุยเรื่องเพศของบิดามารดา		
-พูดคุยอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาด้วยความเต็มใจ	377	44.9
-พูดคุยด้วยท่าทีเขินอาย	14	1.7
-พยายามหลีกเลี่ยงบ่ายเบี่ยงที่จะพูดคุย	62	7.4
-พยายามควบคุมให้ฟังสิ่งที่เขาพูดโดยไม่สนใจความรู้สึกฉัน	31	3.7
-มักดุหรือตำหนิฉันเวลาพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศ	26	3.1
-มักพูดแบบทีเล่นทีจริง ดูสบายๆ แต่ทำให้บางครั้งฉันไม่มั่นใจในคำตอบ	206	24.5
-ไม่พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศกับฉัน	118	14.0
-อื่นๆ	6	.7
9. ความคิดต่อความรู้เรื่องเพศของบิดามารดา		
-มีความรู้ดี และพูดคุยแลกเปลี่ยนกับฉันได้อย่างเข้าใจและชัดเจน	274	32.6
-มีความรู้ดี แต่ไม่ค่อยพูดคุยแลกเปลี่ยนกับฉัน	341	40.6
-ไม่มีความรู้มากนัก แต่พยายามอธิบายให้ฉันฟัง บางครั้งก็ไม่ถูกต้อง	128	15.2
-ไม่มีความรู้มากนัก และไม่เคยอธิบายให้ฉันฟัง	91	10.8
-อื่นๆ	6	.7
10. ความถูกต้องน่าเชื่อถือของข้อมูลเรื่องเพศที่บิดามารดาพูดคุยกับวัยรุ่น (*M* = 7.3, *SD* =.08)		
0 ไม่น่าเชื่อถือเลย	18	2.1
1	6	.7
2	8	1.0
3	16	1.9
4	13	1.5
5	157	18.7
6	51	6.1

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7	125	14.9
8	138	16.4
9	109	13.0
10 น่าเชื่อถือมาก	185	22.0
อื่นๆ (ไม่ทราบ ประเมินไม่ได้)	14	1.7
7. คุณภาพ การพูดคุยสื่อสารเรื่องเพศของบิดามารดา (*M*= 6.5, *SD* = .09)		
0 แย่มาก	28	3.3
1	15	1.8
2	16	1.9
3	20	2.4
4	44	5.2
5	198	23.6
6	74	8.8
7	114	13.6
8	109	13.0
9	94	11.2
10 ยอดเยี่ยม	113	13.5
อื่นๆ (ไม่ทราบ ประเมินไม่ได้)	15	1.8

5.2 ความถี่ รูปแบบ และคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ ระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อนสนิท

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอภาพรวมเกี่ยวกับ ความถี่ การรับรู้ รูปแบบ และคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อนสนิทตามการรับรู้ของวัยรุ่นผ่านการตอบแบบสอบถาม ได้ผลการศึกษาดังนี้

เมื่อพิจารณาความถี่ในการพูดคุยเรื่องเพศในกลุ่มเพื่อนวัยรุ่น พบว่ามากกว่าร้อยละ 84 ของวัยรุ่นมีการพูดคุยเรื่องเพศกันในกลุ่มเพื่อนทุกเดือน ร้อยละ 26.1 มีการพูดคุยกันอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง และมากกว่าร้อยละ 41.8 มีการพูดคุยเรื่องเพศกันเกือบทุกวัน (ตารางที่ 7) เมื่อถามความรู้สึกของวัยรุ่นที่มีต่อการพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนว่าเป็นอย่างไรโดยให้คะแนนจาก 0 (รู้สึกอึดอัดมาก) ถึง 10 (รู้สึกสบายๆ) พบว่าร้อยละ 86.8 ของวัยรุ่นรู้สึกสบายๆต่อการพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อน (ค่าคะแนน ≥ 6, *M* = 8.5, *SD* = 2.1) และเมื่อให้วัยรุ่นประเมินถึงความรู้สึกของเพื่อนที่มีต่อการพูดคุยเรื่องเพศกับตนว่าเป็นอย่างไรโดยให้คะแนนจาก 0 ถึง 10 เช่นกัน พบว่าวัยรุ่นประเมินว่าเพื่อนส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 89.3 ก็รู้สึกสบายๆต่อการพูดคุยเรื่องเพศด้วยเช่นกัน (*M* = 8.6, *SD* = 1.9)

เมื่อพิจารณารูปแบบหรือลักษณะการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศของเพื่อนกับวัยรุ่น พบว่าวัยรุ่นรับรู้ว่าเพื่อนส่วนใหญ่พูดคุยเรื่องเพศได้อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาด้วยความเต็มใจ (ร้อยละ 73.6) มีบ้างที่พูดแบบทีเล่นทีจริงไม่ค่อยจริงจัง ทำให้บรรยากาศการพูดคุยเรื่องเพศดูสบายขึ้น แต่บางครั้งก็ทำให้เกิดความไม่มั่นใจในคำตอบที่ได้ (ร้อยละ 14.0) มีเพื่อนส่วนน้อยที่พูดคุยด้วยท่าทีเขินอาย (ร้อยละ 6.5) ที่สำคัญไม่มีวัยรุ่นคนใดรายงานว่าอาจถูกเพื่อนดุหรือตำหนิหากพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อน เมื่อให้วัยรุ่นได้ประเมินระดับความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศของเพื่อน พบว่าวัยรุ่นประเมินว่า เพื่อนมีความรู้ดี และพูดคุยแลกเปลี่ยนกันได้อย่างเข้าใจและชัดเจนเพียงร้อยละ 49.0 และอีกร้อยละ 35.0 ประเมินว่าเพื่อนไม่มีความรู้มากนัก แต่ก็ได้พยายามอธิบายให้กันฟัง ซึ่งบางครั้งก็อธิบายได้ไม่ถูกต้อง และเมื่อพิจารณาความถูกต้องน่าเชื่อถือของข้อมูลเรื่องเพศที่พูดคุยกันในกลุ่มเพื่อน จากคะแนน 0 (ไม่น่าเชื่อถือเลย) ถึง 10 (น่าเชื่อถือมาก) พบว่าวัยรุ่นให้คะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของข้อมูลเรื่องเพศที่ได้จากเพื่อนเพียง 6.7 (*SD* = 2.0) สุดท้ายเมื่อประเมินคุณภาพการพูดคุยสื่อสารเรื่องเพศของเพื่อนกับวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นให้คะแนนเฉลี่ยคุณภาพของการพูดคุยสื่อสารเรื่องเพศในกลุ่มเพื่อนในระดับปานกลาง คือ 7.5 (*SD* = 2.0)

ตารางที่ 7 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความถี่ การรับรู้ รูปแบบ และคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อนสนิท (*N* = 840)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ความถี่ในการพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อน		
-เกือบทุกวัน	351	41.8
-สัปดาห์ละครั้ง	219	26.1
-1 เดือนครั้ง	137	16.3
-3 เดือนครั้ง (ปีละ 3-4 ครั้ง)	47	5.6
-6 เดือนครั้ง (ปีละ 2 ครั้ง)	32	3.8
-ปีละ 1 ครั้ง	25	3.0
-ไม่เคยเลย	29	3.5
2. ความรู้สึกของวัยรุ่น เมื่อเริ่มต้นพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อน		
(*M* = 8.5, *SD* = 2.1)		
0 รู้สึกอึดอัดมาก	3	.4
1	1	.1
2	8	1.0
3	9	1.1
4	12	1.4

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5	74	8.8
6	39	4.6
7	56	6.7
8	95	11.3
9	91	10.8
10 รู้สึกสบายๆ	423	50.4
ไม่ได้พูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อน	29	3.5
3. ความรู้สึกของเพื่อน เมื่อพูดคุยเรื่องเพศกับวัยรุ่น (*M* = 8.6, *SD* = 1.9)		
0 รู้สึกอึดอัดมาก	3	.4
1	1	.1
2	0	0
3	4	.5
4	15	1.8
5	65	7.7
6	40	4.8
7	76	9.0
8	109	13.0
9	99	11.8
10 รู้สึกสบายๆ	407	48.5
ไม่ได้พูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อน	21	2.5
4. ความรู้สึกต่อการพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อน		
-เพื่อนพูดคุยอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาด้วยความเต็มใจ	618	73.6
-เพื่อนพูดคุยด้วยท่าทีเขินอาย	55	6.5
-เพื่อนพยายามหลีกเลี่ยงบ่ายเบี่ยงที่จะพูดคุย	3	.4
-เพื่อนพยายามควบคุมให้ฟังสิ่งที่เขาพูดโดยไม่สนใจความรู้สึกฉัน	6	.7
-เพื่อนมักจะดุหรือตำหนิฉันเวลาพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศ	0	0
-เพื่อนมักพูดทีเล่นทีจริงไม่ค่อยจริงจัง ทำให้บรรยากาศการพูดคุยเรื่องเพศดูสบายขึ้น แต่บางครั้งทำให้ฉันไม่มั่นใจในคำตอบ	118	14.0
-เพื่อนไม่พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศกับฉัน	29	3.5
-อื่นๆ	11	1.3

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ความคิดต่อระดับความรู้เรื่องเพศของเพื่อน		
-มีความรู้ดี และพูดคุยแลกเปลี่ยนกับฉันได้อย่างเข้าใจและชัดเจน	412	49.0
-มีความรู้ดี แต่ไม่ค่อยพูดคุยแลกเปลี่ยนกับฉัน	93	11.1
-ไม่มีความรู้มากนัก แต่พยายามอธิบายให้ฉันฟัง บางครั้งก็อธิบายไม่ถูกต้อง	294	35.0
-ไม่มีความรู้มากนัก และไม่เคยอธิบายให้ฉันฟัง	29	3.5
-อื่นๆ	12	1.4
6. ความถูกต้องน่าเชื่อถือของข้อมูลเรื่องเพศที่เพื่อนพูดคุยกับวัยรุ่น		
(*M* = 6.7, *SD* = 2.0)		
0 ไม่น่าเชื่อถือเลย	6	.7
1	5	.6
2	9	1.1
3	24	2.9
4	35	4.2
5	191	22.7
6	90	10.7
7	141	16.8
8	167	19.9
9	73	8.7
10 น่าเชื่อถือมาก	74	8.8
ไม่ได้พูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อน	25	3.0
	840	100.0
7. คุณภาพ การพูดคุยสื่อสารเรื่องเพศของเพื่อนกับวัยรุ่น (*M* = 7.5, *SD* = 2.0)		
0 แย่มาก	6	.7
1	0	0
2	7	.8
3	9	1.1
4	17	2.0
5	133	15.8
6	67	8.0
7	119	14.2

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
8	154	18.3
9	118	14.0
10 ยอดเยี่ยม	153	18.2
ไม่ได้พูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อน/ ไม่ได้ประเมิน	57	6.8

5.3 เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา

ผลการศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา ภายหลังการวิเคราะห์เนื้อหา พบประเด็นหลักเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการพูดคุยกันระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา ใน 7 ประเด็นหลัก เช่นเดียวกับที่วัยรุ่นพูดคุยกับเพื่อน ได้แก่

ประเด็นหลักที่ 1 พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์เมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาว

ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท (การนัดหมายพบปะกันฉันคู่รัก)

ประเด็นหลักที่ 3 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย

ประเด็นหลักที่ 4 การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ

ประเด็นหลักที่ 5 การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง

ประเด็นหลักที่ 6 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกัน

ประเด็นหลักที่ 7 ประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง

อย่างไรก็ตาม มีเพียง 4 ประเด็นหลักที่มีการพูดคุยกันระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดามากกว่าร้อยละ 5 ได้แก่ ประเด็นหลักที่ 1 พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์เมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาว ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รักและการออกเดท ประเด็นหลักที่ 3 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย และ ประเด็นหลักที่ 4 การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ ซึ่งจะได้อภิปรายในรายละเอียด

ประเด็นหลักที่ 1: พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์เมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาว

ผลการศึกษา จากการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่าวัยรุ่นเป็นฝ่ายเริ่มต้นพูดคุยเนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์เมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาวกับบิดามารดามากที่สุดกว่าเรื่องอื่นๆ และมากกว่าที่เริ่มต้นพูดคุยโดยบิดามารดา กล่าวคือ มีกลุ่มตัวอย่างรายงานว่าตนได้พูดคุยเนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์เมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาวกับบิดามารดาถึง ร้อยละ 38.1 ซึ่งสูงกว่าที่บิดามารดาเป็นฝ่ายเริ่มต้นพูดคุยเรื่องนี้เพียง ร้อยละ 27.6 โดยเนื้อหาที่วัยรุ่นมักพูดคุยกับบิดามารดาครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของระบบสืบพันธุ์ทั้งภายในและภายนอก และการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยหนุ่มสาว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเปลี่ยนแปลงของลักษณะเฉพาะทางเพศขั้นทุติยภูมิ เช่น การพูดคุยกันเกี่ยวกับการมีประจำเดือน การมีหน้าอกที่ใหญ่ขึ้น การมีสะโพก การมีขนขึ้นตามร่างกาย

รักแร้ และอวัยวะเพศ ในหญิง และการมีหนวด เครา มีเสียงแตกห้าว มีกล้ามเนื้อมากขึ้น มีร่างกายสูงใหญ่ขึ้น และการมีการหลั่งอสุจิ (การฝันเปียก) ในชาย การมีประจำเดือน เป็นเรื่องที่วัยรุ่นหญิงให้ความสนใจพูดคุยมากที่สุด โดยลักษณะการพูดคุยมักเป็นการบอกบิดามารดาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น หรือถามคำถามเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับอาการหรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นว่าปกติหรือผิดปกติ การจัดการกับอาการ และการปฏิบัติตัวเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลง ส่วนในชายก็มีการพูดถึงการหลั่งอสุจิ (การฝันเปียก) บ้าง แต่มักเป็นการตอบคำถามเมื่อถูกบิดามารดาถามมากกว่าการจะเล่าให้ฟัง ในส่วนการพูดคุยของบิดามารดาในเรื่องนี้ดูจะเป็นแบบสบายๆ มักตอบคำถามที่วัยรุ่นถาม หรือหากเป็นฝ่ายเริ่มต้นการสนทนา ก็มักจะเป็นการบอกเรื่องการจัดการกับอาการต่างๆ เช่น อาการปวดท้องประจำเดือน หรือการรักษาความสะอาดของร่างกายเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นเพื่อลดการมีกลิ่นตัวและสิว ตลอดจนการทำความสะอาดอวัยวะเพศ การแนะนำผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด และการเลือกชุดชั้นใน เป็นต้น

ประเด็นหลักที่ 2: สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท

ผลการศึกษา จากการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่าวัยรุ่นเป็นฝ่ายเริ่มต้นพูดคุยเนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธภาพฉันคู่รักและการออกเดทกับบิดามารดาไม่มากนักเพียง ร้อยละ 10.1 ในขณะที่บิดามารดาพูดคุยเรื่องนี้กับวัยรุ่นอย่างมากถึงร้อยละ 62.6 โดยเนื้อหาที่วัยรุ่นมักพูดคุยกับบิดามารดาครอบคลุมเนื้อหากลางๆที่ไม่ลงลึกเกี่ยวกับสัมพันธภาพมากนัก เช่น การคบเพื่อนต่างเพศ การวางตัวกับเพื่อนต่างเพศ การถามถึงความรู้สึก หรือความคิดเห็นของบิดามารดาหากตนมีสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือมีแฟน หากจะมีการพูดถึงการมีสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือมีแฟน และกิจกรรมที่คู่รักทำร่วมกันก็จะเป็นการยกตัวอย่างเพื่อนหรือรุ่นพี่ที่รู้จัก ไม่มีการพูดถึงเรื่องของตนให้บิดามารดารับรู้มากนัก ในขณะที่บิดามารดาพูดคุยเรื่องนี้กับวัยรุ่นอย่างมาก โดยเนื้อหาที่บิดามารดาส่วนใหญ่พูดถึงคือการห้ามไม่ให้วัยรุ่นมีสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือมีแฟนในช่วงวัยเรียน โดยมักไม่ให้เหตุผลกับวัยรุ่นถึงการห้ามนั้น หรือหากให้เหตุผลก็มักเป็นข้อความในเชิงลบ เช่น ทำให้เสียการเรียน อาจต้องออกจากโรงเรียน หรือเสียอนาคต เป็นต้น บิดามารดาบางคนอาจพูดถึงการอนุญาตให้วัยรุ่นมีสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือมีแฟนในช่วงวัยเรียนได้ ภายใต้เงื่อนไขว่าต้องไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการเรียน และอนาคตที่จะเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ตลอดจนการหลีกเลี่ยงการมีกิจกรรมทางเพศ

ประเด็นหลักที่ 3 ได้แก่ พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย

ผลการศึกษาจากการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่าวัยรุ่นเป็นฝ่ายเริ่มต้นพูดคุยเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชายกับบิดามารดาน้อยมาก เพียงร้อยละ 5.0 ในขณะที่บิดามารดาพูดคุยเรื่องนี้กับวัยรุ่นมากพอควรถึงร้อยละ 22.7 แต่ที่น่าสนใจคือ ประเด็นของการสนทนาที่ค่อนข้างแตกต่างกันอย่างชัดเจนกล่าวคือ ลักษณะการสนทนาของวัยรุ่นกับบิดามารดาจะเป็นการถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย โดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ แต่ลักษณะการถามจะเป็นแบบกลางๆ ทั่วไป ไม่เกี่ยวกับตัวของวัยรุ่น เช่น เราจะรู้ได้อย่างไรว่าใครเคยผ่านการมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว หรือเวลาที่มีเพศสัมพันธ์เขารู้สึกกันอย่างไร เป็นต้น ในส่วนของบิดามารดาลักษณะการพูดคุยในประเด็นนี้ บิดามารดาส่งสารถึงวัยรุ่นเกือบจะเป็นในรูปแบบเดียว

คือ “การห้าม” ไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน โดยมีลักษณะการห้ามที่เข้มข้นกว่าการห้ามมีสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือมีแฟน โดยที่บิดามารดาบางคนสั่งห้ามวัยรุ่นไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนโดยเด็ดขาด บางคนก็ขู่ว่าหากวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก็จะถูกลงโทษ ในขณะที่บางคนก็ให้เหตุผลเป็นข้อความในเชิงลบหากวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ เช่น เสียการเรียน อาจต้องออกจากโรงเรียน หรือเสียอนาคต เป็นต้น ในขณะที่บิดามารดาบางคนก็สอดแทรกค่านิยมที่ว่าการไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนวัยรุ่นนั้น สังคมให้คุณค่าว่าเป็นคนดี ในทางตรงกันข้ามวัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนถือเป็นคนไม่ดีเป็นเด็กใจแตก

ประเด็นหลักที่ 7 การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ

สุดท้าย ประเด็นหลักที่พบว่ามีการพูดคุยกันระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา ได่แก่ การลวนลาม การล่วงละเมิดและการใช้ความรุนแรงทางเพศ พบว่าวัยรุ่นเป็นฝ่ายเริ่มต้นพูดคุยเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องนี้กับบิดามารดาน้อยมาก เพียงร้อยละ 2.3 ในขณะที่บิดามารดาพูดคุยเรื่องนี้กับวัยรุ่นมากพอควรถึงร้อยละ 12.9 โดยเนื้อหาส่วนใหญ่ เป็นการสอนและเตือนให้ระมัดระวังการลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ เช่น การเตือนให้ระวังภัยสังคม การใช้รถสาธารณะ การเดินทางในที่เปลี่ยวหรือในเวลากลางคืน ให้คอยระแวดระวัง ให้มีเพื่อนร่วมเดินทาง และย้ำเตือนไม่ให้กลับบ้านผิดเวลาหรือกลับดึก เป็นต้น โดยบางครั้งก็พูดคุยกันเกี่ยวกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่มาจากข่าวหรือสื่อต่างๆ เกี่ยวกับการลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ เช่นข่าวข่มขืน ซึ่งบิดามารดาก็จะเชื่อมโยงมาถึงวัยรุ่นในมุมที่ให้ระมัดระวังและดูแลตัวเองให้ปลอดภัย

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา พบว่าประเด็นหลักเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการพูดคุยกันระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา มีใน 7 ประเด็นหลักเช่นเดียวกับที่วัยรุ่นพูดคุยกับเพื่อน อย่างไรก็ตามพบว่าในการพูดคุยกับบิดามารดา การสนทนามักเป็นไปในรูปแบบของการถามความรู้หรือการปฏิบัติตัว เช่น ถามคำถามเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับอาการหรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นว่าปกติหรือผิดปกติ การจัดการกับอาการและการปฏิบัติตัวเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย ในส่วนของการพูดคุยเรื่องสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือมีแฟน หรือเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย เนื้อหาที่บิดามารดาส่วนใหญ่พูดถึงคือการห้ามไม่ให้วัยรุ่นมีสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือมีแฟนในช่วงวัยเรียน ไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และประเด็นสุดท้ายคือการสอนและเตือนให้ระมัดระวังการลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ ซึ่งเมื่อเทียบกับการพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนแล้ว วัยรุ่นจะคุยเรื่องเพศกับเพื่อนในประเด็นต่างๆอย่างเปิดเผยสบายๆ เนื้อหามีความหลากหลายและลุ่มลึกกว่ามากโดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับสัมพันธภาพฉันคู่รัก/แฟน หรือพฤติกรรมทางเพศ โดยเฉพาะเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ ดังได้กล่าวข้างต้น

สรุปได้ว่า จากผลการศึกษาทั้งหมดในระยะที่ 1 เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่วัยรุ่นให้ความสนใจ โดยแสดงออกผ่านการพูดคุยสื่อสารกันในกลุ่มเพื่อนเป็นอย่างมาก และพูดคุยกับผู้ปกครองบ้าง มีทั้งสิ้น 7 ประเด็นหลัก ได้แก่

ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย

ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท (การนัดหมายพบปะกันฉันคู่รัก)

ประเด็นหลักที่ 3 พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์

ประเด็นหลักที่ 4 การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง

ประเด็นหลักที่ 5 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกัน

ประเด็นหลักที่ 6 ประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง และ

ประเด็นหลักที่ 7 การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ

ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย

ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับความต้องการและการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย ได้แก่ การกอด จูบ การสัมผัสร่างกาย จนถึง การมีเพศสัมพันธ์ทางปาก (Oral sex) ทางทวารหนัก (Anal sex) และทางช่องคลอด (Vaginal sex) รวมถึงอิทธิพลจากสื่อต่างๆ เช่น ภาพยนต์ คลิปวิดีโอ หรือหนังสือเกี่ยวกับการกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ ที่กระตุ้นหรือโน้มนำไปสู่การแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศและการมีเพศสัมพันธ์ ตลอดจนประสบการณ์ ความรู้สึก และกระบวนการหรือวงจรของการมีเพศสัมพันธ์ ตั้งแต่ การมีความต้องการทางเพศ การกระตุ้นให้เกิดอารมณ์เพศ และการมีความรู้สึกถึงจุดสุดยอด นอกจากนั้นประเด็นหลักนี้ยังครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการเลือกหรือตัดสินใจไม่มีพฤติกรรมทางเพศ/เพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน

ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท (การนัดหมายพบปะกันฉันคู่รัก)

ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการมีหรือไม่มีสัมพันธภาพฉันคู่รัก ความสนใจเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศในสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือการมีแฟน ความสนใจอยากรู้ว่าเพื่อนมีหรือไม่มีสัมพันธภาพฉันคู่รัก ความคิด ความรู้สึกเมื่อมีหรือไม่มีสัมพันธภาพฉันคู่รัก ลักษณะหรือคุณสมบัติของบุคคลที่เป็นคู่รัก การออกเดท หรือการนัดหมายพบปะกันฉันคู่รัก กิจกรรมที่ทำร่วมกันเมื่อมีการนัดหมายพบปะกันฉันคู่รัก และการพูดคุยปรึกษากันเกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติตัวเมื่อมีสัมพันธภาพฉันคู่รัก และปัญหาที่เกิดขึ้นในสัมพันธภาพ

ประเด็นหลักที่ 3 พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์

ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างและสรีระของระบบสืบพันธุ์ทั้งภายในและภายนอกของวัยรุ่น การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยหนุ่มสาว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเปลี่ยนแปลงของลักษณะเฉพาะทางเพศขั้นทุติยภูมิ การเจริญเติบโตเต็มที่ของระบบสืบพันธุ์ ซึ่งทำให้เกิดการตกไข่ การมีประจำเดือน การผลิตและการหลั่งอสุจิ อวัยวะและหน้าที่ของระบบสืบพันธุ์ ภาพลักษณ์ทางกาย ตลอดจนการพัฒนาความเป็นหญิงชาย และรสนิยมทางเพศ

ประเด็นหลักที่ 4 การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง

ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนปฏิสนธิ จนเกิดการตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ รวมถึงรูปแบบและกลวิธีที่ใช้ในการป้องกัน (เช่น การใช้ยาคุมกำเนิด การใช้ถุงยางอนามัย การใช้วิธีธรรมชาติด้วยการนับวันปลอดภัย หรือการให้ฝ่ายชายมีการหลั่งภายนอก เป็นต้น) การปรับความคิดความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องการป้องกันที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมในวัยรุ่น และประเด็นต่างๆเกี่ยวกับการทำแท้ง

ประเด็นหลักที่ 5 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกัน

ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะ หรืออาการ อาการแสดงของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ สาเหตุของการเกิดโรค การติดต่อของโรค การบำบัดรักษา รูปแบบและกลวิธีที่ใช้ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ (เช่น การใช้ถุงยางอนามัย)

ประเด็นหลักที่ 6 ประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง

ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการจินตนาการทางเพศ การเกิดอารมณ์เพศ และการช่วยตัวเองหรือการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง (คือการสัมผัสร่างกายของตนเองเพื่อสร้างความพึงพอใจทางเพศให้แก่ตนเอง) เป็นการที่บุคคลใช้จินตนาการ หรือการสัมผัสร่างกายของตนเองให้เกิดอารมณ์ทางเพศและสร้างความพึงพอใจทางเพศให้แก่ตนเอง

ประเด็นหลักที่ 7 การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ

ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ การลวนลาม การล่วงละเมิด การคุกคาม การทารุณกรรม การใช้ความรุนแรงทางเพศ และการข่มขืน ที่กระทำต่อบุคคลซึ่งเขาไม่ยินยอมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

ผลการศึกษาในระยะที่ 2

การศึกษาในระยะที่ 2 นั้นต่อเนื่องจากระยะแรก เป็นการพัฒนาเนื้อหาและรูปแบบการสื่อสารเรื่องเพศเพื่อนำมาจัดทำเป็นกรอบของโปรแกรมต้นแบบการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยจะได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสะท้อนปัญหา ความต้องการ และประสบการณ์

เป็นการสร้างความร่วมมือและพันธะสัญญา ระบุปัญหา และสร้างความตระหนักต่อสถานการณ์ปัญหาเรื่องเพศในวัยรุ่น ขั้นนี้เริ่มมาตั้งแต่ในระยะที่ 1 โดยการสร้างความร่วมมือและพันธะสัญญากับโรงเรียนในการจัดทำโครงการ ด้วยการสร้างความตระหนักต่อสถานการณ์ปัญหาเรื่องเพศในวัยรุ่นและความร่วมมือกันในการจัดการกับปัญหา การชี้แจงโครงการ วัตถุประสงค์ และรูปแบบการดำเนินโครงการ ให้แก่ผู้บริหารและครูของโรงเรียนได้รับทราบ ซึ่งทางโรงเรียนให้ความร่วมมืออย่างดี ผ่านการประสานงานและการดำเนินการร่วมกันระหว่างผู้วิจัยกับครูแนะแนว ในการดำเนินการในระยะที่ 1 เมื่อการดำเนินโครงการในระยะที่ 1 แล้วเสร็จ ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาเบื้องต้นให้กับครูแนะแนวซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการสอนและให้คำปรึกษาเรื่องเพศแก่นักเรียน และได้เชื่อมโยงถึงความสำคัญในการพัฒนาโปรแกรมการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่นในระยะที่ 2 โดยเริ่มจากการสนทนากลุ่มและทำกิจกรรมร่วมกันกับตัวแทนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งชายและหญิงจำนวน 30 คน

นักเรียนวัยรุ่นที่เข้าร่วมการศึกษาในระยะที่ 2 จำนวน 30 คน เป็นหญิง 17 คน และชาย 13 คน มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ จำนวน 16 คน และแบบบวกจำนวน 14 คน ในการพบกันผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน และทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักในความสำคัญของเรื่องเพศว่าเป็นเรื่องที่พูดคุยกันได้ และให้นักเรียนได้สะท้อนปัญหา ความต้องการ และประสบการณ์ของวัยรุ่นเกี่ยวกับเรื่องเพศ จาการสนทนาพบว่า ประเด็นเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่นักเรียนสะท้อนออกมานั้น สอดคล้องกับผลการศึกษาในระที่ 1 และมีเรื่องสำคัญที่นักเรียนกลุ่มนี้ได้สะท้อนให้เห็นเพิ่มเติม กล่าวคือ

นักเรียนสะท้อนถึงความสนใจเกี่ยวกับ ประสบการณ์การมีแฟน การมีเพศสัมพันธ์ และการป้องกันการตั้งครรภ์และการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น โดยสะท้อนว่า “การมีแฟน การมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องที่วัยรุ่นทุกคนอยากรู้ การที่ผู้ใหญ่จะบอกไม่ให้คุยหรือเลี่ยงไม่ให้คุยก็คงทำไม่ได้ เค้า (ผู้ใหญ่ ผู้ปกครอง ครู) ห้ามได้ เราก็แค่ไม่คุยต่อหน้าเค้า ไม่คุยกับเค้า เค้าก็สบายใจ แต่เราก็คุยกันเองในกลุ่มเพื่อนที่สนิทกัน ถามประสบการณ์จริงจากเพื่อนหรือค้นจากอินเตอร์เน็ท” ในส่วนของการป้องกันการตั้งครรภ์และการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ วัยรุ่นต้องการรู้รูปแบบการป้องกันที่ได้ผลดีที่สุด และแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือในการค้นหาข้อมูล วัยรุ่นสะท้อนว่า “ไม่ต้องบอกแล้วว่ามีเพศสัมพันธ์ต้องป้องกัน รู้แล้ว แต่อยากรู้วิธีป้องกันที่ดีที่สุดที่เอาไปใช้ได้” หรือ “ควรศึกษาเรื่องเพศจากแหล่งใดถึงจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง” สาระเกี่ยวกับการจัดการกับอาการหรือการเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาวก็มีความสนใจบ้าง เช่น ปวดท้องประจำเดือน เป็นสิว มีกลิ่นตัว ควรดูแลจัดการอย่างไร แต่สะท้อนว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่คุยกันสบายๆกับใครก็ได้ ก็เลยไม่ใช่ปัญหาใหญ่

ประเด็นสำคัญที่น่าสนใจที่ได้รับการสะท้อนให้เห็นเพิ่มเติมคือ การที่วัยรุ่นขาดทักษะในการต่อรอง ในการปฏิเสธ หรือการตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่สุ่มเสี่ยงต่อการนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ “อยากรู้ว่าเมื่ออยู่กับแฟนสองต่อสอง แล้วเราไปเที่ยวบ้านเขาในขณะที่พ่อแม่ไม่อยู่ เราจะมีวิธีป้องกัน (ตัวเองจากการมีเพศสัมพันธ์) หรือปฏิเสธ (การมีเพศสัมพันธ์) อย่างไรถึงจะไม่ให้เขาโกรธ” หรือ “เมื่ออยู่ในเหตุการณ์ที่ไม่ปลอดภัย และมีความเสี่ยงเรื่องเพศเราจะทำอย่างไร” เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการวางแผน

เมื่อนักเรียนได้ตระหนักในความสำคัญของเรื่องเพศว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ และสามารถพูดคุยกันได้ และได้สะท้อนเรื่องที่สนใจและต้องการเรียนรู้แล้ว ในการพบกันครั้งนี้เป็นการทำให้มีความชัดเจนมากขึ้นเกี่ยวกับเนื้อหาในเรื่องเพศที่วัยรุ่นสนใจ รวมถึงกลวิธีหรือรูปแบบในการสื่อสารเรื่องเพศที่สามารถสร้างความสนใจให้วัยรุ่นได้ โดยให้นักเรียนร่วมกันพิจารณาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาข้อมูลเรื่องเพศที่ได้จากระยะที่ 1 ว่าเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในวัยรุ่น เป็นเรื่องที่วัยรุ่นสนใจต้องการรู้ หรือมีเรื่องใดที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติม รูปแบบหรือวิธีการที่ควรใช้ในการสื่อสารเนื้อหาเรื่องเพศให้กับวัยรุ่นที่ทำให้วัยรุ่นรู้สึกอยากพูดคุยด้วย ตลอดจนบุคคลที่วัยรุ่นไว้วางใจทีจะพูดคุยเรื่องเพศด้วยได้ เมื่อได้ข้อมูลก็จะได้นำมาวางแผนร่วมกันในการที่จะใช้รูปแบบหรือกลวิธีเหล่านั้นในการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น ซึ่งได้ผลการศึกษาดังนี้

ในส่วนของ ***เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ*** ที่วัยรุ่นให้ความสนใจพูดคุยกัน นักเรียนเห็นด้วยว่าทุกเนื้อหาที่ได้มาจากการศึกษาในระยะที่ 1 คือสาระเรื่องเพศที่วัยรุ่นสนใจ (ดูรายละเอียดเนื้อหาจาก ผลการศึกษาในระยะที่ 1) นอกจากนั้นควรมีเนื้อหาเพิ่มเติมคือ ทักษะในการต่อรอง การปฏิเสธ หรือการตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่สุ่มเสี่ยงต่อการนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ ดังนั้น เนื้อหาสำคัญที่ควรมีในโปรแกรมการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น ประกอบด้วย 8 ประเด็นหลักได้แก่

ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย

ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท (การนัดหมายพบปะกันฉันคู่รัก)

ประเด็นหลักที่ 3 พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์

ประเด็นหลักที่ 4 การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง

ประเด็นหลักที่ 5 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกัน

ประเด็นหลักที่ 6 ประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง

ประเด็นหลักที่ 7 การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ

ประเด็นหลักที่ 8 ทักษะในการตัดสินใจ การต่อรอง และการปฏิเสธ

ในส่วนของ ***รูปแบบหรือวิธีการที่ใช้ในการสื่อสาร***เนื้อหาเรื่องเพศให้วัยรุ่นกล้าที่จะพูดคุยนั้น พบว่านักเรียนชอบการพูดตรงๆ แบบสบายๆ ไม่ต้องอ้อมค้อม ถ้าเป็นเรื่องความลับก็คุยกันแบบเงียบๆเฉพาะกลุ่ม ส่วนใหญ่วัยรุ่นชอบคุยเรื่องเพศกับเพื่อน เพราะคุยกันสบาย คุยได้ทุกเรื่อง ไม่ถูกบ่นว่า ไม่ชอบคุยกับผู้ปกครองมากนัก เพราะชอบสอน วิธีการที่วัยรุ่นอยากให้ผู้ปกครองใช้ในการสื่อสารคือ “พูดกับลูกแบบเป็นเพื่อนคนหนึ่ง” พูดตรงๆ สบายๆ ใช้ภาษาไม่ต้องเป็นทางการ รับฟังความคิดเห็น ไม่ตีกรอบ บอก หรือเตือนได้ แต่ขอให้พูดดีๆ ไม่ชอบสั่ง บังคับ ห้ามทำโดยไม่มีเหตุผล หรือพูดแบบเคร่งเครียดเอาตัวเองเป็นใหญ่

ในส่วนของ ***สื่อ*** ที่ใช้ประกอบการสื่อสารนั้น นักเรียนบอกว่า ไม่ต้องมีสื่อก็ได้ ขอเพียงพูดคุยกันตรงๆ สบายๆ เท่านั้นพอ แต่หากมีสื่อก็เพิ่มความน่าสนใจ เช่น สื่อจากทีวี ข่าว ละคร คลิปวิดีโอ หรือตัวอย่างพฤติกรรมคนรอบๆใกล้ๆตัว พูดยกตัวอย่าง และแสดงความคิดเห็นด้วยกัน หรือเรื่องเล่าชีวิตจริงจากผู้มีประสบการณ์มาเล่าเอง ภาพยนต์ที่มาจากชีวิตจริง หรือหนังสือเรื่องเล่าจากชีวิตจริง ก็น่าสนใจมาก นอกจากนั้น การจัดอบรมแนวกิจกรรมสันทนาการที่มีการสื่อเนื้อหาผ่านกิจกรรมที่ให้ทำ ก็น่าสนใจ

สุดท้าย ในส่วนของ ***บุคคลที่วัยรุ่นไว้วางใจทีจะพูดคุยเรื่องเพศ*** ด้วย นักเรียนบอกว่า “**เพื่อน**” เป็นคนที่คุยเรื่องเพศได้แบบสบายๆ สนุกๆ ทุกวัน คุยและปรึกษาได้ทุกเรื่อง เพราะคิดคล้ายๆกันและชอบอะไรเหมือนๆกัน แต่หากมีเรื่องที่ต้องตัดสินใจ เพื่อนก็จะช่วยได้ไม่ทั้งหมด ต่อมาคือ “**พ่อแม่/ผู้ปกครอง**” นักเรียนบางคนก็คุยกับพ่อแม่ได้สบายๆเกี่ยวกับเรื่องเพศ คุยได้ทุกเรื่องเพราะท่านเข้าใจว่าเป็นเรื่องที่วัยรุ่นอยากรู้ ปิดกั้นไปวัยรุ่นก็ไปหาข้อมูลที่อื่นอยู่ดี ลักษณะพ่อแม่ที่วัยรุ่นอยากคุยด้วย คือ คุยกันแบบเป็นเพื่อนลูก พูดคุยกันสบายๆ รับฟังความคิดเห็นลูก ที่สำคัญพ่อแม่ต้องเปิดโอกาสให้ลูกรู้ว่าตนเองสนใจและยินดีรับฟังลูกพูด ลูกก็กล้าคุยกล้าบอก แต่ถ้าไม่เปิดโอกาสออกมาให้วัยรุ่นก็ไม่ค่อยกล้าเริ่มต้นพูดคุย นักเรียนเสริมว่า ไม่ชอบให้ผู้ใหญ่เอาแต่สอน ใช้ความคิดตัวเองเป็นใหญ่ สั่ง บังคับ ห้ามทำ

โดยไม่มีเหตุผล **“ครู”** เป็นอีกหนึ่งกลุ่ม ที่นักเรียนบอกว่าคุยเรื่องเพศด้วยได้ แต่ก็ต้องคุยแบบสบายๆ ไม่เคร่งเครียด ที่สำคัญต้องรักษาความลับของนักเรียนได้ นักเรียนยกตัวอย่างครูที่โรงเรียนที่ออกแนวตุ้งติ้ง เป็นผู้ชายที่ไม่ใช่ผู้ชาย ครูคนนี้จะคุยกับนักเรียนแบบเพื่อน คุยกับผู้ชายก็ได้ ผู้หญิงก็ได้ เตือนนักเรียนแบบตรงไปตรงมา ใช้ภาษาที่นักเรียนใช้ทำให้เป็นกันเอง และกล้าคุยด้วย สุดท้าย **“แพทย์/ พยาบาล/ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข”** ก็เป็นอีกลุ่มหนึ่งที่นักเรียนบอกว่าคุยขอคำปรึกษาเรื่องเพศได้ และคิดว่าข้อมูลที่ได้ถูกต้องน่าเชื่อถือ แต่ก็ไม่ค่อยได้เจอบ่อย นักเรียนยกตัวอย่างว่าที่ห้องพยาบาล มีเจ้าหน้าที่น่าจะเป็นพยาบาลที่นักเรียนมาถามข้อมูลได้ อย่างสงสัยว่าติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์หรือไม่ ก็เลยถามอาการ ก็ได้คำตอบที่ดี และที่สำคัญต้องรักษาความลับของนักเรียนได้

เมื่อได้เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ รูปแบบหรือวิธีการที่ใช้ในการสื่อสาร และสื่อที่น่าสนใจแล้ว ผู้วิจัยและนักเรียนจึงร่วมกันวางแผนการนำสิ่งที่ได้ทั้งหมดลงสู่การปฏิบัติว่าหากเราต้องการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น เราจะสื่อสารเรื่องใดบาง ในรูปแบบใด และใช้สื่ออะไร แล้วนำมาทดลองลงมือปฏิบัติกันก่อนในครั้งต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นลงมือปฏิบัติ

ในขั้นนี้นักเรียนนำสิ่งที่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งหมดมาทดลองลงสู่การปฏิบัติว่าหากเราต้องการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น เราจะสื่อสารเรื่องใดบาง ในรูปแบบใด และใช้สื่ออะไร โดยทดลองลงมือปฏิบัติผ่านการแสดงบทบาทสมมุติ (role play) จากการแสดงบทบาทสมมุติทำให้เกิดภาพที่ชัดเจนขึ้นว่าวัยรุ่นไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชายหรือมีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบใดต่างมีความสนใจเรื่องเพศอยากรู้อยากลองมีประสบการณ์เรื่องเพศ เช่น การได้อยู่กับแฟนและการมีกิจกรรมทางเพศ โดยวัยรุ่นส่วนหนึ่งไม่ได้คาดหวังให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ แต่เนื่องจากขาดทักษะในการปฏิเสธและขาดการตระหนักรู้ถึงอารมณ์เพศที่ถูกกระตุ้น จึงนำไปสู่การมีเพศศัมพันธ์ได้ หรือบางคนก็ตั้งใจที่จะมีเพศสัมพันธ์ เพราะอยากรู้อยากลอง บางคนก็มีการป้องการตั้งครรภ์ด้วยการใช้ถุงยางอนามัย แต่ก็สื่อให้รู้ว่าอาจไม่มีการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ เนื่องจากมักไม่ได้เตรียมไว้ก่อน หรือไม่กล้าไปซื้อด้วยตนเอง ในขณะที่บางคนก็ไม่ได้ป้องกันจนทำให้เกิดการตั้งครรภ์และฝ่ายหญิงต้องออกจากโรงเรียนมาเป็นแม่วัยรุ่นโดยที่ฝ่ายชายปฏิเสธความรับผิดชอบ

หลังจากการแสดงบทบาทสมมุตินักเรียนได้สะท้อนว่าเป็นการยากมากที่จะปฏิเสธการมีเพศศัมพันธ์ หากจะทำให้ได้จริงต้องฝึกฝนทักษะการปฏิเสธ และใจของวัยรุ่นต้องมั่นใจจริงๆที่จะไม่อยากรู้อยากลอง หรือในส่วนของการป้องกัน นักเรียนก็มักคิดถึงการป้องกันการตั้งครรภ์ ไม่ค่อยคิดถึงการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เพราะคิดว่ามีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนกันเอง ไม่ได้สำส่อน ที่สำคัญวัยรุ่นชายมักไม่ให้ความสำคัญกับการป้องกันการตั้งครรภ์ เพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของฝ่ายหญิง อีกทั้งตนเองไม่ได้รับผลกระทบหากเกิดการตั้งครรภ์ เพื่อนๆก็พบว่าในการสนทนาก็ได้แต่พูดคุยกัน เตือนกันให้ระวังตั้งครรภ์ ให้ใช้วิธีป้องกัน หรือช่วยไปซื้อถุงยางอนามัยให้ แต่เพื่อนจะใช้หรือไม่ก็บังคับกันไม่ได้ ในการนี้ผู้วิจัยได้เสริมสร้างความมั่นใจและสร้างความรู้สึกภาคภูมิใจให้กับวัยรุ่น ที่ตั้งใจว่าจะไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น และเสริมสร้างความมั่นใจว่าทักษะการปฏิเสธนั้นเราฝึกฝนได้ หากเรามั่นใจกับการตัดสินใจในเรื่องใดที่เหมาะสมและดีกับเราแล้ว ขอให้มั่นคงและภูมิใจกับสิ่งนั้น ส่วนวัยรุ่นที่ตัดสินใจมีเพศสัมพันธ์ การมีเพศสัมพันธ์เป็น

เรื่องที่คนสองคนเมื่อตัดสินใจมีความสุขร่วมกัน ต้องรับผิดชอบร่วมกัน ไม่ควรมีฝ่ายใดมีความสุขบนความทุกข์หรือกังวลของอีฝ่ายหนึ่ง ดังนั้นการป้องกันการตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จึงเป้ฯความรับผิดชอบร่วมกัน

จากสิ่งที่ได้เรียนรู้จากทดลองปฏิบัติ ผู้วิจัยและนักเรียนได้มาร่วมกันจัดทำเป็นข้อสรุปเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องเพศ รูปแบบการสื่อสาร และสื่อต่างๆ และนำมาจัดทำร่างโปรแกรมการสื่อสารเรื่องเพศร่วกันกับวัยรุ่น โดยผู้วิจัยได้เชิญชวนให้นักเรียนได้ลองนำเนื้อหา และรูปแบบการสื่อสารต่างๆที่เราได้พูดคุยกันไปลองปรับใช้ในชีวิตจริง และกลับมาพบกันครั้งสุดท้ายเพื่อนำประสบการณ์มาแลกเปลี่ยน และประเมินผลร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นการสังเกตการณ์ แลกเปลี่ยน และประเมินการเปลี่ยนแปลง

ในขั้นตอนสุดท้ายนี้ ผู้วิจัยนำร่างโปรแกรมที่ได้จัดทำแล้วมาพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักเรียนที่ได้เข้าร่วมทำการสนทนากลุ่ม เพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสม สิ่งที่ต้องปรับปรุง และประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ตลอดจนสังเกต แลกเปลี่ยน และประเมินการเปลี่ยนแปลงของนักเรียน โดยนักเรียนได้สะท้อนว่าเนื้อหา รูปแบบ และลักษณะของสื่อที่นำเสนอนั้นเป็นเรื่องที่วัยรุ่นสนใจ และเหมาะสมกับการนำไปใช้กับวัยรุ่น นอกจากนั้นนักเรียนสะท้อนว่าการมาร่วมกิจกรรมกลุ่มแบบนี้ดี เป็นกันเอง ไม่เครียด ทำให้กล้าพูดกล้าแสดงออก ท่าทีที่เป็นมิตร สบายๆ พูดภาษาเดียวกันกับวัยรุ่น ยอมรับในการแสดงออกของวัยรุ่นแม้หลายคนจะกวนและทะลึ่ง ทำให้วัยรุ่นรู้สึกสบายใจ กล้าที่จะพูดแสดงความคิดเห็น ที่สำคัญการเข้ากลุ่มทำให้ได้ความรู้เรื่องเพศ และเข้าใจและยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนวัยรุ่นมากขึ้นว่าต่างมีความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้ได้ตระหนักในทัศนคติของตนคุณค่าของตน และเข้าใจการสื่อสารกับเพื่อนและผู้ปกครองมากขึ้น

สรุปได้ว่า จากผลการศึกษาทั้งในระยะที่ 1 และ 2 ***เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ*** ที่วัยรุ่นให้ความสนใจ โดยแสดงออกผ่านการพูดคุยสื่อสารกันในกลุ่มเพื่อนเป็นอย่างมาก และพูดคุยกับผู้ปกครองบ้าง มีทั้งสิ้น 8 ประเด็นหลัก ได้แก่

ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย

ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท (การนัดหมายพบปะกันฉันคู่รัก)

ประเด็นหลักที่ 3 พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์

ประเด็นหลักที่ 4 การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง

ประเด็นหลักที่ 5 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกัน

ประเด็นหลักที่ 6 ประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง และ

ประเด็นหลักที่ 7 การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ

ประเด็นหลักที่ 8 ทักษะในการตัดสินใจ การต่อรอง และการปฏิเสธ

ในส่วนของ ***รูปแบบหรือวิธีการที่ใช้ในการสื่อสาร***เนื้อหาเรื่องเพศให้กับวัยรุ่น ได้แก่

- การพูดตรงๆ แบบสบายๆ ไม่อ้อมค้อม
- ใช้ภาษาปกติ ภาษาที่วัยรุ่นใช้ ไม่ต้องใช้ภาษาเป็นทางการ
- รับฟังความคิดเห็น
- หากเรื่องความลับ ควรพูดคุยกันในสถานที่ที่เป็นส่วนตัว และต้องรักษาความลับได้
- ไม่ใช้การสื่อสารแบบสั่ง บังคับ ห้ามทำโดยไม่มีเหตุผล หรือพูดแบบเคร่งเครียดเอาตัวเองเป็นใหญ่

ในส่วนของ ***สื่อ*** ที่ใช้ประกอบการสื่อสารนั้น

- ไม่จำเป็นต้องใช้สื่อใดๆก็ได้ ขอเพียงพูดคุยกันตรงๆ สบายๆ
- การมีสื่อก็เพิ่มความน่าสนใจ เช่น สื่อจากทีวี ข่าว ละคร คลิปวิดีโอ หรือตัวอย่างพฤติกรรมคนรอบๆใกล้ๆตัว พูดยกตัวอย่าง และแสดงความคิดเห็นด้วยกัน หรือเรื่องเล่าชีวิตจริงจากผู้มีประสบการณ์มาเล่าเอง ภาพยนต์ที่มาจากชีวิตจริง หรือหนังสือเรื่องเล่าจากชีวิตจริง ก็น่าสนใจมาก นอกจากนั้น การจัดอบรมแนวกิจกรรมสันทนาการที่มีการสื่อเนื้อหาผ่านกิจกรรมที่ให้ทำก็น่าสนใจ

บทที่ 5
สรุปและวิจารณ์ผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะได้สรุปและวิจารณ์ผลการวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยต่อไป โดยจะได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของนักเรียนและผู้ปกครอง

ส่วนที่ 2 เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นหญิงและชายกับเพื่อนสนิท

ส่วนที่ 3 เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ และแบบบวก

ส่วนที่ 4 เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ ความถี่ และคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ ระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา และระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อน

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของนักเรียนและผู้ปกครอง

การศึกษาครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 840 คน เป็นเพศหญิง 590 คน (คิดเป็นร้อยละ 70.2) และเพศชาย 250 คน (คิดเป็นร้อยละ 29.8) มีอายุตั้งแต่ 14-18 ปี อายุเฉลี่ย 16.2 ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 96.7) กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และอาศัยอยู่กับบิดา และ/หรือมารดา (ร้อยละ 83.8) นักเรียนโดยมากได้รับค่าใช้จ่ายจากบิดามารดาเดือนละ 1001-3000 บาท (ร้อยละ 62.4) ในส่วนของผู้ปกครองพบว่าส่วนใหญ่บิดาและมารดามีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี โดยมากกว่าร้อยละ72.7 มีสถานภาพสมรส คืออยู่ด้วยกัน ส่วนใหญ่จบการศึกษาสูงสุดต่ำกว่าระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 71.1 ในบิดา และ 72.8 ในมารดา) โดยมากประกอบอาชีพรับจ้างหรือพนักงานบริษัท (ร้อยละ 34.3 ในบิดาและ 26.2 ในมารดา) หรือ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ (ร้อยละ 33.9 ในบิดา และ 36.5 ในมารดา) โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 46.1) มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนอยู่ในช่วง 10,001-30,000 บาท จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้มีทั้งหญิงและชาย โดยส่วนใหญ่เป็นหญิง ในบริบทของวัยรุ่นในสถานศึกษาที่มีทั้งหญิงและชายเรียนอยู่ด้วยกันในลักษณะของโรงเรียนสหศึกษา ที่อยู่ในชุมชนเมืองขนาดใหญ่อย่างกรุงเทพมหานคร และมาจากครอบครัวที่มีเศรษฐฐานะปานกลาง

ส่วนที่ 2 เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นหญิงและชายกับเพื่อนสนิท

ผลการศึกษาพบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่มีการพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนสนิทเกือบทุกวัน โดยเรื่องที่พูดคุยก็มีความหลากหลาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจใคร่รู้เรื่องเพศของวัยรุ่น กอรปกับการที่วัยรุ่นกลุ่มนี้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีทั้งหญิงและชายเรียนอยู่ด้วยกันในลักษณะของโรงเรียนสหศึกษายิ่งทำให้วัยรุ่นได้สังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงของลักษณะทางเพศของหญิงและชายได้ชัดเจน ได้ทำความเข้าใจและเรียนรู้บทบาททางเพศและพฤติกรรมทางเพศของทั้งหญิงและชายในชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งการที่โรงเรียนอยู่ในชุมชนเมืองขนาดใหญ่อย่างกรุงเทพมหานคร ก็ยิ่งทำให้วัยรุ่น

ได้รับอิทธิพลจากสื่อและสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นความสนใจทางเพศได้มาก จึงอาจทำให้วัยรุ่นมีความอยากรู้อยากเห็นเรื่องเพศได้มาก ซึ่งแสดงออกโดยการพูดคุยกับเพื่อนในหลากหลายประเด็น ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหาพบ 7 ประเด็นหลักเกี่ยวกับเรื่องเพศที่วัยรุ่นพูดคุยกันมาก นอกจากนั้นยังพบว่าเนื้อหาเรื่องเพศที่วัยรุ่นหญิงและชายพูดคุยนั้นมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา (Kelly, Worth, Akuani, Kepa, Kupul, Walizopa et al., 2010; Lefkowitz & Espinosa-Hernandez, 2007) ผลการศึกษาในแต่ละประเด็นหลักให้ข้อมูลที่มีความจำเพาะกับวัยรุ่นไทยที่สะท้อนถึงความสนใจและมุมมองเรื่องเพศของวัยรุ่นปัจจุบัน โดยจะได้มีการอภิปรายต่อไป

ผลการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา พบประเด็นหลักเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการพูดคุยกันในกลุ่มวัยรุ่น 7 ประเด็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นสำคัญใน Guidelines for comprehensive sexuality education ของ Sexuality Information and Education Council of the United States (SIECUS, 2004) โดยพบว่าประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย เป็นประเด็นที่วัยรุ่นให้ความสนใจพูดคุยกันมากที่สุด รองลงมาคือ ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท (การนัดหมายพบปะกันฉันคู่รัก) ประเด็นหลักที่ 3 พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์ ประเด็นหลักที่ 4 การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง ประเด็นหลักที่ 5 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกัน ประเด็นหลักที่ 6 ประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง และ ประเด็นหลักที่ 7 การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนวัยรุ่นหญิงและชาย ที่มีการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศกับเพื่อนสนิท โดยการวิเคราะห์ไคว์สแคว์ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในจำนวนของวัยรุ่นหญิงและชาย ที่มีการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศใน 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ ประเด็นหลักที่ 3 พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์ ประเด็นหลักที่ 4 การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง ประเด็นหลักที่ 6 ประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง และประเด็นหลักที่ 7 การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ ส่วนอีก 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย” ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท และประเด็นหลักที่ 5 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกัน พบว่าไม่มีความแตกต่างกันในจำนวนของวัยรุ่นหญิงและชาย ในการพูดคุยเกี่ยวกับเนื้อหาดังกล่าวแต่เป็นประเด็นที่วัยรุ่นทั้งชายและหญิงให้ความสนใจในการสนทนา

เมื่อพิจารณาเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่น ที่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในจำนวนของวัยรุ่นหญิงและชายที่พูดคุย ใน 4 ประเด็นหลักนั้นมีความน่าสนใจ ซึ่งจะได้อภิปรายในรายละเอียดในแต่ละประเด็นต่อไป

ประเด็นหลักที่ 3 พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์เมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาว

ผลการศึกษาพบว่าวัยรุ่นมีการพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์เมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาวกันอย่างมาก โดยพบว่าวัยรุ่นหญิงพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้สูงกว่าวัยรุ่นชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประเด็นเกี่ยวกับ

พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์เมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาว การศึกษาพบว่าวัยรุ่นหญิงมีความสนใจพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้มากกว่าวัยรุ่นชายมีความสมเหตุผล (Dilorio, Kelley, & Hockenberry-Eaton, 1999) เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและภาพลักษณ์สู่วัยรุ่นในผู้หญิงมีมากและเห็นได้ชัดเจนกว่าในวัยรุ่นชาย ทำให้วัยรุ่นเกิดความอยากรู้อยากเห็นและอยากทำความเข้าใจกับร่างกายของตนมากขึ้น อีกทั้งบางการเปลี่ยนแปลงนำความกังวลใจมาสู่วัยรุ่น เช่น การมีประจำเดือน การคัดตึงหน้าอก เป็นต้น การได้สนทนาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนทำให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นและคลายความกังวลลงได้ นอกจากนั้นการที่วัยรุ่นในช่วง 14-18 ปี ซึ่งเป็นวัยรุ่นตอนกลางที่มีการเปลี่ยนแปลงของระบบสืบพันธ์เข้าสู่วัยหนุ่มสาว และมีลักษณะเฉพาะทางเพศขั้นทุติยภูมิที่ค่อนข้างสมบูรณ์ ความสนใจของวัยรุ่นจึงไม่อยู่ที่ว่า มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องใดเกิดขึ้นกับตนบ้างดังในช่วงวัยรุ่นตอนต้น แต่เป็นความสนใจในการปฏิบัติตัวหรือการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมากกว่า ที่น่าสนใจคือวัยรุ่นในช่วงนี้ให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ทางกายอย่างมาก โดยเฉพาะในเพศหญิง ซึ่งมีความต้องการให้ตนมีลักษณะทางเพศที่ดึงดูดความสนใจของผู้อื่นโดยเฉพาะเพศตรงข้าม โดยมักเปรียบเทียบลักษณะต่าง ๆ ของตนกับเพื่อนวัยเดียวกัน และแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้มีลักษณะทางเพศตามการให้คุณค่าของสังคม เช่น การมีหน้าอกที่ใหญ่ ซึ่งกระบวนการเปรียบเทียบนี้ อาจทำให้วัยรุ่นบางคนรู้สึกสูญเสียความมั่นใจหรือความมีคุณค่าในตนเองได้ การสร้างเสริมความภาคภูมิใจในตนเองให้แก่วัยรุ่นโดยเฉพาะวัยรุ่นหญิงจึงเป็นสิ่งสำคัญ

ประเด็นหลักที่ 4 การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง

ผลการศึกษาพบว่าวัยรุ่นมีการพูดคุยเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้งกันมากพอควร โดยพบว่าวัยรุ่นหญิงพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้สูงกว่าวัยรุ่นชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพบว่าเนื้อหาที่วัยรุ่นทั้งสองเพศมักพูดคุยกันครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการตักเตือนกันในกลุ่มเพื่อนให้ระมัดระวังการตั้งครรภ์หรือการทำให้คู่เกิดการตั้งครรภ์ ตลอดจนรูปแบบและกลวิธีที่ใช้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ เช่น การใช้ยาคุมกำเนิด การใช้ยาคุมกำเนิดฉุกเฉิน การนับวัน การใช้ถุงยางอนามัย และการให้ผู้ชายใช้การหลั่งภายนอก เป็นต้น โดยพบว่าวัยรุ่นหญิงมีการพูดคุยเกี่ยวกับกลวิธีที่ใช้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ โดยการใช้ยาคุมกำเนิดกันอย่างมาก รวมถึงการใช้ยาคุมกำเนิดฉุกเฉิน และการนับวันปลอดภัยด้วย

การที่พบว่าวัยรุ่นหญิงพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้สูงกว่าวัยรุ่นชายซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา (Lefkowitz & Espinosa-Hernandez, 2007) เนื่องจากการตั้งครรภ์เป็นผลกระทบที่เกิดกับเพศหญิงโดยตรง และการป้องกันการตั้งครรภ์ก็ถูกมองว่าเป็นความรับผิดชอบของผู้หญิง จึงไม่แปลกเลยที่พบว่าเรื่องที่วัยรุ่นหญิงมีการพูดคุยกันมากมักเกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิด แต่ที่น่ากังวลคือจากเนื้อหาที่มีการพูดคุยกันสะท้อนถึงการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิง รวมถึงความวิตกกังวลเกี่ยวกับผลข้างเคียง และการเปลี่ยนแปลงของร่างกายอันเป็นผลจากการใช้ยา เช่น การมีน้ำหนักตัวเพิ่มขึ้นหรือเกิดสิว เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้อาจทำให้วัยรุ่นหญิงปฏิเสธการใช้ยาคุมกำเนิด ดังการศึกษาที่พบว่าเหตุผลที่วัยรุ่นไทยไม่ใช้ยาคุมกำเนิดคือ ความวิตกกังวลเกี่ยวกับผลข้างเคียงของยา ไม่มีเวลาที่จะใช้ยา รู้สึกยุ่งยากในการใช้ และวิตกกังวลว่าผู้ปกครองจะจับได้ว่ามี

เพศสัมพันธ์ (SriprasertI, Chaovisitsaree, Sribanditmongkhol, Sunthornlimsiri, & Kietpeerakool, 2015) และสอดคล้องกับการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบที่พบว่าสาเหตุหลักของการไม่ใช้หรือใช้ยาคุมกำเนิดไม่สม่ำเสมอสัมพันธ์กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับผลข้างเคียงของยา การขาดความรู้ความเข้าใจ และความเชื่อเกี่ยวกับการใช้ยา (Ayoola, Nettleman, & Brewer, 2007) ดังนั้นการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิด ผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ยา และการปฏิบัติตัวเพื่อลดอาการที่เกิดขึ้นจากผลข้างเคียงของยา รวมถึงการเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้ยาคุมกำเนิดอย่างถูกต้องเหมาะสม เช่น มีการใช้ยาอย่างต่อเนื่องหาก Sexually active ก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นได้

ข้อค้นพบที่น่ากังวลคือ มีวัยรุ่นชายจำนวนน้อยมากที่มีการพูดคุยเกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดและการป้องกันการตั้งครรภ์ และหากมีการสนทนาในเรื่องนี้ก็เป็นไปในลักษณะของการให้เป็นความรับผิดชอบของฝ่ายหญิงในการใช้ยาคุมกำเนิด วัยรุ่นชายมีการพูดคุยถึงการใช้ถุงยางอนามัยในการป้องกันการตั้งครรภ์บ้าง และอีกส่วนหนึ่งก็ใช้การหลั่งภายนอก ที่น่าสนใจคือวัยรุ่นชายมีความเชื่อว่าการหลั่งภายนอกเป็นวิธีที่ปลอดภัยที่จะใช้ในการป้องกันการตั้งครรภ์โดยไม่ต้องใช้วิธีอื่นร่วมด้วย ดังนั้นการสร้างความตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกันของวัยรุ่นชายและหญิงในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมและนำไปสู่การทำแท้งจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเสริมสร้างให้เกิดขึ้นทั้งในวัยรุ่นหญิงโดยเฉพาะในวัยรุ่นชาย อีกทั้งการให้ความรู้ร่วมกับการปรับทัศนคติและความเชื่อเกี่ยวกับการหลั่งภายนอกว่า แม้จะเป็นวิธีหนึ่งที่มีการใช้กันในการป้องกันการตั้งครรภ์ แต่โอกาสพลาดนั้นมีค่อนข้างสูง และไม่สามารถป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ได้ ดังนั้นจึงควรใช้วิธีการอื่นร่วมด้วย เช่น การใช้ถุงยางอนามัย

สุดท้ายวัยรุ่นทั้งหญิงและชายส่วนใหญ่แสดงออกถึงการยอมรับได้ในการทำแท้งหากเกิดการตั้งครรภ์ หากแต่วัยรุ่นหญิงมีความกังวลบ้างเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทำแท้ง ดังนั้นการสร้างความตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกันของวัยรุ่นชายและหญิงในการป้องกันการตั้งครรภ์จึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อป้องกันปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมและนำไปสู่การทำแท้ง การช่วยให้วัยรุ่นได้มองเห็นถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อมและการทำแท้ง โดยเฉพาะผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสุขภาพร่างกายและจิตใจของวัยรุ่นเอง นอกจากนั้นการให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิดรูปแบบต่างๆ รวมถึงในวิธีการคุมกำเนิดในภาวะฉุกเฉิน ตลอดจนการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่วัยรุ่นจะขอคำปรึกษาได้หากเกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ก็เป็นสิ่งจำเป็น

ประเด็นหลักที่ 6 ประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง

การศึกษาพบว่าวัยรุ่นพูดคุยกับเพื่อนเกี่ยวกับประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเองมากพอควร โดยพบว่าวัยรุ่นชายพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้สูงกว่าวัยรุ่นหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื้อหาที่วัยรุ่นพูดคุยกันครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับการช่วยตนเองหรือการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง และมีการพูดคุยเกี่ยวกับจินตนาการทางเพศ และอารมณ์ทางเพศบ้าง ไม่เพียงผลการศึกษาที่พบว่าวัยรุ่นชายพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้สูงกว่าวัยรุ่นหญิง ลักษณะการพูดคุยเรื่องนี้ยังมีความแตกต่างกันในวัยรุ่นชายและหญิง กล่าวคือ วัยรุ่นชายพูดคุยเรื่องนี้กันอย่างเปิดเผย และมีลักษณะของการโอ้อวดถึงความเป็นผู้มีประสบการณ์ ในขณะที่วัยรุ่นหญิงมักถามเพื่อนเกี่ยวกับ

ประสบการณ์ดังกล่าวเนื่องจากตนขาดประสบการณ์และมีความอยากรู้ว่าประสบการณ์นี้เป็นอย่างไร โดยไม่มีการโอ้อวดอย่างในวัยรุ่นชาย ข้อค้นพบดังกล่าวน่าสนใจมาก ซึ่งอาจอธิบายได้จากลักษณะของสังคมวัฒนธรรมไทยที่ให้การยอมรับการแสดงออกทางเพศของชายมากกว่าหญิง และการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวที่ให้ผู้หญิงเก็บอารมณ์ทางเพศไม่แสดงออก หรือการให้คุณค่าของสังคมว่าผู้หญิงที่ดีต้องไม่แสดงออกถึงความสนใจหรือความต้องการทางเพศ หากผู้หญิงมีการแสดงออกของอารมณ์ทางเพศอย่างเปิดเผยก็อาจถูกมองว่าเป็นผู้หญิงที่ไม่ดี (Thianthai, 2004) จึงอาจทำให้วัยรุ่นหญิงเลือกที่จะไม่พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ในทางตรงกันข้าม การให้คุณค่าทางสังคมกับเพศชายว่าต้องเป็นผู้มีประสบการณ์และเป็นผู้นำให้กับฝ่ายหญิงในเรื่องการมีประสบการณ์ทางเพศ ก็เป็นปัจจัยส่งเสริมให้วัยรุ่นชายสามารถแสดงออกของอารมณ์ทางเพศได้อย่างเปิดเผย รวมถึงการพูดคุยเรื่องนี้กันได้แบบเปิดเผย จนกระทั่งบางคนก็อาจมีลักษณะของการโอ้อวดกันถึงความเป็นผู้มีประสบการณ์ด้วย

เมื่อพิจารณาในด้านหนึ่งนั้น การที่วัยรุ่นชายแสดงออกถึงการพูดคุยเรื่องนี้กันได้แบบเปิดเผย ไม่แสดงออกถึงทัศนคติทางลบหรือมีความกังวลใจในการกระทำพฤติกรรมดังกล่าวถือเป็นเรื่องที่ดี เนื่องจากการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองถือเป็นเรื่องธรรมชาติปกติที่ไม่ใช่ปัญหาทางเพศแต่อย่างใดหากกระทำอย่างเหมาะสม แต่ในอีกด้านหนึ่งนั้น การโอ้อวดกันถึงความเป็นผู้มีประสบการณ์จากความถี่ของการแสดงพฤติกรรม อาจเป็นการส่งเสริมให้วัยรุ่นชายเกิดความหมกหมุ่นในการกระทำ เพื่อให้สามารถนำมาพูดคุยโอ้อวดกันในกลุ่มเพื่อน ดังนั้นการปรับทัศนคติและการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่วัยรุ่นชายในการกระทำที่เหมาะสมไม่หมกหมุ่นจนเกิดผลกระทบต่อการกระทำกิจกรรมและการดำเนินชีวิตประจำวันจึงเป็นสิ่งสำคัญ อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาที่พบว่าวัยรุ่นหญิงบางคน มีทัศนคติค่อนข้างไปทางลบต่อการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง และความเชื่อว่าการกระทำพฤติกรรมดังกล่าวอาจนำมาซึ่งความผิดปกติทางด้านจิตใจ เป็นประเด็นที่ต้องคำนึงถึง การปรับทัศนคติและการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่วัยรุ่นหญิงก็เป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างสุขภาพทางเพศที่ดี

ประเด็นหลักที่ 7 การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ

ถึงแม้การศึกษาครั้งนี้จะพบว่าวัยรุ่นพูดคุยเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องการลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศกับเพื่อนน้อยมาก โดยเฉพาะวัยรุ่นชายที่เกือบไม่มีการพูดคุยกันในประเด็นนี้เลย ประเด็นหลักนี้ก็มีความสำคัญที่ต้องกล่าวถึง เพราะเป็นปัญหาที่พบมากขึ้นในสังคมปัจจุบัน ผลการศึกษาที่พบว่าวัยรุ่นหญิงพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้สูงกว่าวัยรุ่นชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงไม่ใช่เรื่องแปลก เพราะหากมองกันในสังคมปัจจุบันผู้หญิงมักเป็นเหยื่อของการกระทำดังกล่าวมากกว่าผู้ชาย จึงอาจนำมาซึ่งความสนใจและความกังวลใจในเรื่องดังกล่าวมากกว่า ผลการศึกษาที่พบว่าวัยรุ่นหญิง มักมีการพูดคุยกันเกี่ยวกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่ตนได้พบจริง หรือจากข่าวหรือสื่อต่างๆ เกี่ยวกับการลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ โดยมีการอภิปรายกันในกลุ่มเพื่อน และเชื่อมโยงมาถึงตนเองหรือเพื่อนในมุมที่ให้ระมัดระวังและดูแลตัวเองให้ปลอดภัย ข้อค้นพบดังกล่าวนับเป็นข้อมูลที่ดีที่ชี้ให้เห็นว่าผู้หญิงรุ่นใหม่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากขึ้น มีการนำประเด็นมาพูดคุยและอภิปรายกันและเชื่อมโยงมาถึงการเพิ่มความตระหนักรู้ให้แก่ตนเองและเพื่อนในการระมัดระวังและดูแลตัวเองให้ปลอดภัย ดังนั้น

การเน้นให้วัยรุ่นหญิงรู้จักการพิทักษ์สิทธิ์และดูแลตนเองให้ปลอดภัยไม่ตกเป็นเหยื่อของภัยสังคมประเภทนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทำต่อเนื่อง นอกจากนั้นข้อค้นพบที่ว่าแทบจะไม่มีวัยรุ่นชายพูดคุยกันในประเด็นนี้เลยนั้น นำมาซึ่งความกังวลว่า แม้ผู้ชายส่วนใหญ่จะไม่ได้เป็นผู้ถูกกระทำจากเหตุการณ์ต่างๆเกี่ยวกับการลวนลาม การล่วงละเมิด หรือการใช้ความรุนแรงทางเพศนั้น แต่ก็พบว่าผู้ชายมักเป็นผู้กระทำ การเพิ่มการรับรู้และความตระหนักถึงปัญหา ร่วมกับการปลูกฝังความสำนึกรับผิดชอบและการให้เกียรติผู้หญิงเป็นสิ่งสำคัญ

นอกจากเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการพูดคุยกันในกลุ่มวัยรุ่นใน 4 ประเด็นหลัก ที่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในจำนวนของวัยรุ่นหญิงและชายที่มีการพูดคุยกันนั้น เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศในอีก3 ประเด็น ที่ไม่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในจำนวนของวัยรุ่นหญิงและชายที่มีการพูดคุยกัน ก็มีความน่าสนใจที่จะกล่าวถึง เนื่องจากเป็นประเด็นที่วัยรุ่นทั้งหญิงและชายให้ความสนใจพูดคุยกันมากโดยเฉพาะ ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย ที่มีการพูดคุยกันถึง ร้อยละ 60.6 และประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท ที่มีการพูดคุยกันถึง ร้อยละ 48.7 และสุดท้ายประเด็นหลักที่ 5 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกัน ร้อยละ 10.0 โดยทั้ง 3ประเด็นมีรายละเอียดของเนื้อหาที่น่าสนใจซึ่งจะได้อภิปรายต่อไป

ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย

ไม่เป็นที่แปลกใจที่การศึกษาพบว่าวัยรุ่นทั้งหญิงและชายมีความสนใจในการพูดคุยเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชายกับเพื่อนกันอย่างมากถึงกว่าร้อยละ 60 โดยพบว่าไม่มีความแตกต่างกันในจำนวนของวัยรุ่นหญิงชายในการพูดคุยเรื่องนี้กับเพื่อน หากแต่วัยรุ่นชายมีแนวโน้มที่จะพูดคุยเนื้อหาในประเด็นนี้มากกว่าวัยรุ่นหญิง (p = .08) ข้อค้นพบนี้สะท้อนให้เห็นว่า วัยรุ่นไม่ว่าเพศหญิงหรือชายให้ความสนใจพฤติกรรมหรือกิจกรรมทางเพศในสัมพันธภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพบว่าวัยรุ่นทั้งชายและหญิง มีความสนใจใคร่รู้ถึงประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งแสดงออกผ่านการพูดคุยถามถึงประสบการณ์ดังกล่าวของเพื่อนว่าเป็นอย่างไรและรู้สึกอย่างไร แต่พบว่าวัยรุ่นหญิงให้ความสำคัญกับความคิดความรู้สึกของการมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกมาก อีกข้อค้นพบที่สำคัญคือวัยรุ่นทั้งชายและหญิงที่มีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ สามารถพูดคุยประสบการณ์กับเพื่อนได้อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา ยิ่งกว่านั้นวัยรุ่นชายบางคนยังแสดงออกถึงความภาคภูมิใจ และพูดคุยในเชิงโอ้อวดเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ตนมีให้เพื่อนได้รับรู้ ส่วนวัยรุ่นหญิงแม้จะไม่ได้พูดคุยโอ้อวดอย่างในวัยรุ่นชาย แต่ก็สามารถพูดคุยถึงประสบการณ์ดังกล่าวได้อย่างเปิดเผย สบายๆไม่ได้แสดงออกถึงการเขินอายในการพูดคุยแต่อย่างใด นอกจากนั้นยังพบว่าวัยรุ่นหญิงให้ความสนใจกับกิจกรรมหรือพฤติกรรมทางเพศที่มีก่อนการมีเพศสัมพันธ์ เช่น การกอด การจูบ หรือการสัมผัสร่างกาย ซึ่งวัยรุ่นชายแทบไม่สนใจพูดคุยในเรื่องเหล่านี้เลย นอกจากนั้น วัยรุ่นทั้งชายและหญิงก็ยังมีการพูดคุยกันอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับการใช้สื่อภาพยนต์ และคลิปวิดีโอ ที่ดูแล้วกระตุ้นอารมณ์เพศและการมีเพศสัมพันธ์ด้วย

ข้อค้นพบนี้สะท้อนให้เห็นมุมมองในการแสดงออกทางเพศของวัยรุ่นหญิงชายไทยในมิติที่กว้างขึ้น จากที่เคยมองว่า วัยรุ่นนั้นยังเด็กไม่ควรให้ความสนใจกับเรื่องเพศ และหลีกเลี่ยงการสอนหรือการพูดคุยประเด็นเรื่องเพศกับวัยรุ่น สู่มุมมองที่แตกต่างว่าวัยรุ่นจำนวนมากในปัจจุบันให้ความสนใจกับเรื่องเพศโดยเฉพาะประสบการณ์กา รมีเพศสัมพันธ์ และสามารถพูดคุยได้อย่างเปิดเผย สบายๆทั้งหญิงและชาย ที่สำคัญคือความสนใจใคร่รู้ของวัยรุ่นคงไม่หยุดเพียงการถามไถ่พูดคุยประสบการณ์ของเพื่อน หรือการรับชมจากสื่อ แต่นำไปสู่การอยากรู้อยากลองประสบการณ์ด้วยตนเอง อีกทั้งค่านิยมที่เปลี่ยนไปของวัยรุ่นในการให้คุณค่ากับการมีประสบการณ์ทางเพศในวัยนี้ว่าเป็นเรื่องที่ยอมรับได้และทันสมัย ซึ่งสะท้อนผ่านการพูดคุยโอ้อวดกันถึงประสบการณ์ทางเพศนั้น ก็จะเป็นตัวกระตุ้นให้วัยรุ่นก้าวเข้าสู่วงจรของการค้นหาประสบการณ์ทางเพศด้วยตนเองมากขึ้น ดังนั้น การหลีกเลี่ยงการให้ข้อมูลเรื่องเพศ หรือสอนให้วัยรุ่นไม่ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องเพศอาจไม่ใช่ทางเลือกเดียวที่ควรส่งเสริม หากแต่การทำความเข้าใจกับความคิด ความรู้สึก หรือทัศนคติของวัยรุ่นต่อเรื่องเพศ และช่วยให้วัยรุ่นได้เรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนและสังคม รวมถึงการรู้จักป้องกันตนเองหากตัดสินใจมีประสบการณ์ทางเพศจึงน่าเป็นอีกทางเลือกที่สำคัญสำหรับวัยรุ่น

อีกประเด็นหนึ่งของการสนทนาที่น่าสนใจคือ วัยรุ่นทั้งหญิงและชายบางคนเชื่อว่าเขาสามารถบอกได้จากลักษณะภายนอกของผู้หญิง (เช่น ท่าทางการเดิน หรือลักษณะสะโพก เป็นต้น) ว่าผู้หญิงคนใดผ่านการมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว ความเชื่อที่ไม่ถูกต้องนี้ อาจทำให้เกิดตราบาปกับวัยรุ่นที่มีลักษณะดังกล่าวว่าเป็นผู้หญิงที่มีประสบการณ์ทางเพศทั้งที่เขาอาจไม่มี หรืออาจทำให้วัยรุ่นละเลยการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย โดยเฉพาะการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์จากการที่วัยรุ่นคิดว่าบุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยนั้นยังไม่เคยผ่านการมีเพศสัมพันธ์มาก่อนและไม่มีความจำเป็นต้องป้องกัน การให้ความรู้ที่ถูกต้องกับวัยรุ่นในประเด็นนี้จึงไม่ควรมองข้าม

ข้อค้นพบที่น่าเป็นห่วงในวัยรุ่นชาย คือไม่มีวัยรุ่นชายคนใดแสดงออกหรือพูดคุยกับเพื่อนถึงการชลอหรือการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน แต่กลับส่งเสริมและจูงใจให้เพื่อนมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ อีกทั้งยังกระทบกระเทียบเพื่อนหรือว่าให้เจ็บ หากเพื่อนแสดงออกว่ายังไม่เคยมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นชายส่วนใหญ่ไม่เพียงแต่มีทัศนคติของการยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนวัยรุ่น แต่ยังส่งเสริมและสนับสนุนให้เพื่อนมีประสบการณ์ดังกล่าวด้วย ซึ่งเป็นที่น่ากังวลว่าทัศนคติที่สนับสนุนการมีเพศสัมพันธ์ ร่วมกับพฤติกรรมการสนับสนุนของเพื่อนจะเป็นปัจจัยส่งเสริมให้วัยรุ่นชายมีเพศสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น ดังการศึกษาที่พบว่าวัยรุ่นที่มีเพื่อนมีทัศนคติสนับสนุนการมีเพศสัมพันธ์มีแนวโน้มที่จะมีเพศสัมพันธ์มากกว่าวัยรุ่นที่อยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ไม่มีทัศนคติดังกล่าว ดังนั้นการให้ความรู้เกี่ยวกับการมีความรับผิดชอบในการมีเพศสัมพันธ์ และการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยแก่วัยรุ่นชายจึงเป็นสิ่งจำเป็น ร่วมกับการเสริมสร้างทัศนคติของการไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นและการสร้างความภาคภูมิใจให้กับวัยรุ่นชายที่ไม่มีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ก็เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องส่งเสริม (Powwattana, 2008)

คล้ายกันกับในวัยรุ่นชาย ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นหญิงบางคนไม่เพียงแต่แสดงออกถึงทัศนคติของการยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนวัยรุ่น แต่ยังแสดงออกถึงการยอมรับการเปลี่ยนคู่รักหรือคู่นอน หากไม่สามารถคงความสัมพันธ์ของคู่ไว้ได้ นอกจากนั้นวัยรุ่นบางคนก็รับรู้ว่าการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นนั้นเป็นวิธีหนึ่งของการแสดงออก

ถึงความรักที่คนรักมีต่อกัน ในขณะที่บางคนก็ยอมมีเพศสัมพันธ์เพราะความกังวลว่าจะสูญเสียคนรัก สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นคือ ความรักที่มีต่อคนรักของตน และการรักษาความรักในสัมพันธภาพ ดังนั้นการให้ความรู้เกี่ยวกับการมีความรับผิดชอบในการมีเพศสัมพันธ์ และการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยแก่วัยรุ่นหญิงก็เป็นสิ่งจำเป็น ร่วมกับการเสริมสร้างทัศนคติของการไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นและการสร้างความภาคภูมิใจให้กับวัยรุ่นหญิงในการรักนวลสงวนตัวและในการรักตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยการมีเพศสัมพันธ์เป็นเครื่องแสดงหรือรักษาความรัก

สุดท้ายข้อค้นพบที่น่ายินดีสำหรับวัยรุ่นหญิงที่ไม่พบในวัยรุ่นชาย คือ วัยรุ่นหญิงจำนวนหนึ่ง มีการพูดคุยกับเพื่อนที่สื่อถึงทัศนคติของการไม่เห็นด้วยกับการแสดงออกถึงพฤติกรรมทางเพศ รวมถึงการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ยิ่งกว่านั้นวัยรุ่นหญิงบางคนแสดงออกถึงการเลือกหรือตัดสินใจไม่มีพฤติกรรมทางเพศ หรือเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และมีการพูดคุยกับเพื่อนเพื่อหาแนวทางในการป้องกันไม่ให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ ดังนั้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นใจให้กับวัยรุ่นหญิงในการตัดสินใจไม่มีพฤติกรรมทางเพศ หรือเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นสิ่งที่ต้องส่งเสริมร่วมกับการฝึกทักษะการต่อรองและการปฏิเสธก็เป็นสิ่งสำคัญ

ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท

วัยรุ่นทั้งหญิงและชายมีความสนใจในการพูดคุยเนื้อหาเกี่ยวกับสัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดทกันอย่างมาก กว่าร้อยละ 48 โดยเรื่องที่วัยรุ่นหญิงชายให้ความสนใจพูดคุยนั้นคล้ายคลึงกัน ได้แก่ เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศในสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือการมีแฟน วัยรุ่นมักเล่าสู่กันฟังเรื่องผู้ชายหรือผู้หญิงที่ตนสนใจ และกลวิธีในการสร้างสัมพันธภาพว่าจะเริ่มต้นสร้างสัมพันธภาพหรือเข้าไปหาอีกฝ่ายหนึ่งควรทำอย่างไร หรือบางครั้งก็ให้เพื่อนเป็นผู้ช่วยในการเริ่มต้นสร้างสัมพันธภาพให้ หรือหากคนใดยังไม่มีสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือไม่มีแฟน ก็มักแสดงออกกับเพื่อนอย่างเปิดเผยถึงความรู้สึกว่าอยากมีแฟน และบางคนก็ขอให้เพื่อนช่วยหาให้ นอกจากนั้นวัยรุ่นยังมักพูดคุยปรึกษากันเกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติตัวเมื่อมีสัมพันธภาพฉันคู่รัก และการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นใน จะเห็นว่าวัยรุ่นสามารถพูดคุยกับเพื่อนในเรื่องเหล่านี้กันได้อย่างเปิดเผย สบายๆ และยังได้รับความสนใจ สนับสนุน และช่วยเหลือจากเพื่อนโดยไม่มีการดุว่าหรือตำหนิ ทำให้วัยรุ่นกล้าที่จะบอกเล่าเรื่องของตน ดังนั้นการเสริมสร้างทักษะการจัดการกับปัญหาให้กับเพื่อนวัยรุ่นก็เป็นสิ่งสำคัญ

สุดท้ายเป็นที่น่าสังเกตว่าวัยรุ่นพูดคุยกันเกี่ยวกับการออกเดท หรือการนัดหมายพบปะกันฉันคู่รัก และกิจกรรมที่ทำร่วมกันเมื่อมีการนัดหมายไม่มากนัก โดยเฉพาะในวัยรุ่นชาย ทั้งนี้อาจเนื่องจากกิจกรรมทั่วไปในสัมพันธภาพที่วัยรุ่นทำนั้นมีความคล้ายคลึงกัน เช่น การเรียนพิเศษ หรือการไปเที่ยวที่ต่างๆ เป็นต้น จึงไม่เป็นที่สนใจในการสนทนาของวัยรุ่น อีกประเด็นหนึ่งนั้นจะพบว่ากิจกรรมในส่วนนี้ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือการกระทำในสัมพันธภาพที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ เช่น การกอด การจูบ การสัมผัสร่างกายซึ่งกันและกัน และการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งได้กล่าวไว้ในประเด็นหลักเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย ที่พบว่าวัยรุ่นทั้งหญิงและชายให้ความสนใจในการพูดคุยกันอย่างมาก

ประเด็นหลักที่ 5 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกัน

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกัน พบว่าวัยรุ่นทั้งหญิงและชายมีความสนใจพูดคุยเนื้อหานี้ค่อนข้างน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัยรุ่นรับรู้ว่าตนเองไม่ใช่กลุ่มเสี่ยงต่อการติดโรค เนื่องจากไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงหรือสำส่อนทางเพศ แต่มีเพศสัมพันธ์เฉพาะกับคู่ของตน สิ่งที่น่ากังวลยิ่งขึ้นคือ วัยรุ่นส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการติดต่อและการป้องกันการติดต่อของโรค ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา (Thianthai, 2004) ที่พบว่าวัยรุ่นแสดงออกถึงการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องลึกซึ้งเกี่ยวกับการติดต่อและการป้องกันโรค รวมถึงการรับรู้ตนเองว่าไม่ใช่กลุ่มเสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่ไม่ป้องกัน ดังที่แสดงออกถึงการถามถึงกลวิธีในการป้องกันการติดโรคหากมีเพศสัมพันธ์ หรือ ความคิดที่ว่าอาจไม่จำเป็นต้องใช้ถุงยางอนามัยหากมีเพศสัมพันธ์กับคนรักเพียงคนเดียว หรือข้อสงสัยเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย เช่น การใช้ซ้ำ เป็นต้น ดังนั้นการให้ความรู้ ร่วมกับการปรับทัศนคติที่ถูกต้องแก่วัยรุ่นเกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์จึงเป็นสิ่งสำคัญ

ส่วนที่ 3 ศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวก

ผลการศึกษาพบว่า เมื่อแบ่งกลุ่มวัยรุ่นหญิงและชายตามอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแล้ว พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างที่เข้าตามเกณฑ์การแบ่งกลุ่มเพียง 357 คน เป็นหญิง 253 คน และเป็นชายเพียง 104 คน โดยทั้งวัยรุ่นหญิงและชายมีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวกใกล้เคียงกัน รวมเป็นวัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ จำนวน 183 คน และแบบบวก 174 คน โดยเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันในกลุ่มวัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ และแบบบวก จากการวิเคราะห์เนื้อหา ก็พบ 7 ประเด็นหลัก เช่นเดียวกับเมื่อแบ่งกลุ่มตามเพศ ได้แก่ ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท ประเด็นหลักที่ 3 พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์ ประเด็นหลักที่ 4 การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง ประเด็นหลักที่ 5 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี/เอดส์ และการป้องกัน ประเด็นหลักที่ 6 ประสบการณ์การกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจทางเพศด้วยตนเอง และประเด็นหลักที่ 7 การลวนลาม การล่วงละเมิด และการใช้ความรุนแรงทางเพศ

เมื่อวิเคราะห์ในรายละเอียดแยกตามเพศ และอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวก ในส่วนของ ***วัยรุ่นชาย*** พบว่าเนื้อหาเรื่องเพศที่มีการพูดคุยกันในกลุ่มวัยรุ่นชาย มี 7 ประเด็นหลัก ดังที่กล่าวข้างต้น อย่างไรก็ตามมี 2 ประเด็นหลักที่พบว่าวัยรุ่นชายมีการพูดคุยกันมาก และมีมิติของความแตกต่างกันในการสนทนา ในระหว่างกลุ่มที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวก ได้แก่ ***ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย*** และ***ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รัก และการออกเดท*** โดยทั้ง 2 ประเด็นหลักที่พบนี้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน กล่าวคือ พบว่าวัยรุ่นชายไม่ว่าจะมีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบหรือบวก แสดงออกถึงความสนใจเกี่ยวกับ*การคบเพื่อนต่างเพศในสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือการมีแฟน* ความสนใจอยากรู้ว่า

เพื่อนมีหรือไม่มีแฟน และความรู้สึกของตนเองที่อยากมีแฟน ตลอดจนแสดงออกถึงความสนใจในประเด็น *พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย*อย่างมาก โดยเนื้อหาที่วัยรุ่นชายมักพูดคุยกันครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับความสนใจใคร่รู้ถึงประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ของเพื่อนว่าเพื่อนมีประสบการณ์ดังกล่าวแล้วหรือไม่ หากมีประสบการณ์แล้ว มีความรู้สึกอย่างไร มีการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศอย่างไร เช่น การกอด การจูบ การสัมผัสร่างกาย จนถึง การมีเพศสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อมีเพศสัมพันธ์ รวมถึงการดูภาพยนต์ คลิปวิดีโอ หรือหนังสือที่กระตุ้นอารมณ์เพศและโน้มนำไปสู่การแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศและการมีเพศสัมพันธ์

เมื่อวิเคราะห์รายละเอียดเรื่องที่พูดคุยกันพบว่า ในประเด็นหลัก*สัมพันธภาพฉันคู่รักและการออกเดท* นั้น ***วัยรุ่นชายที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ*** มักแสดงออกถึงความสนใจใคร่รู้เรื่องเกี่ยวกับการมีแฟนว่าเพื่อนมีหรือไม่มีแฟน และความรู้สึกของตนเองที่อยากมีแฟน แต่ยังไม่ค่อยกล้าแสดงออกหรือยังขาดทักษะในการสร้างสัมพันธภาพกับฝ่ายหญิง ตลอดจนกิจกรรมทางเพศที่เพื่อนทำกับแฟน ในส่วนของ ***วัยรุ่นชายที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก*** ไม่เพียงแสดงออกถึงความสนใจใคร่รู้ว่าเพื่อนมีแฟนหรือไม่ ยังมีความสนใจต่อว่าเพื่อนมีประสบการณ์ทางเพศกับแฟนแล้วหรือไม่ และทำอย่างไร โดยซักถามเพื่อนได้อย่างตรงไปตรงมา ซึ่งก็สอดคล้องกับผลการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่า วัยรุ่นที่มีมีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ จะมีลักษณะค่อนข้างสงวนท่าที มีความระแวดระวัง และค่อนข้างเขินอายในการแสดงออกทางเพศ รวมถึงมีกิจกรรมและประสบการณ์ทางเพศค่อนข้างน้อย ในทางตรงข้าม วัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก จะมีลักษณะค่อนข้างเปิดเผยตรงไปตรงมาในการแสดงออกทางเพศ ค่อนข้างโรแมนติกและให้โอกาสตนเองในการหาประสบการณ์ทางเพศ และมีกิจกรรมและประสบการณ์ทางเพศที่มากกว่า (Andersen & Cyranowski, 1994, 1998; Cyranowski & Andersen, 1998; Pornchaikate, 2003)

ผลการศึกษาที่พบในประเด็นหลัก *พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย* นั้น ก็สอดคล้องกับที่พบใน ประเด็นหลัก*สัมพันธภาพฉันคู่รักและการออกเดท* กล่าวคือพบว่า ***วัยรุ่นชายที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ*** มีความสนใจว่าเพื่อนมีประสบการณ์ดังกล่าวแล้วหรือไม่ อยากให้เพื่อนบอกเล่าประสบการณ์ให้ฟัง แต่ตนเองมีส่วนในการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ไม่มากนัก ในขณะที่บางคนก็กล้าที่จะแสดงออกว่าตนเองยังไม่เคยมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ เมื่อถูกเพื่อนถาม ในส่วนของ***วัยรุ่นชายที่มีที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก*** พบว่าลักษณะการพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนเป็นไปอย่างเปิดเผย และแสดงออกถึงความภาคภูมิใจในการมีประสบการณ์ทางเพศของตน บางคนมีการพูดคุยในเชิงโอ้อวดเกี่ยวกับประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ให้เพื่อนได้รับรู้ ซึ่งก็สอดคล้องกับผลการศึกษาดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น (Andersen & Cyranowski, 1994, 1998; Cyranowski & Andersen, 1998; Pornchaikate, 2003) และผลการศึกษในเยาวชนไทย โดย Pornchaikate (2003) ที่พบว่าเยาวชนทีมีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ (หรือค่อนข้างหัวเก่า) มีประสบการณ์ทางเพศน้อยกว่าเยาวชนที่อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก (หรือค่อนข้างเสรีและเปิดเผย) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกกิจกรรมทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทางเพศที่บุคคลสามารถกระทำได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยคู่ และกิจกรรมทางเพศที่เกิดขึ้นในสัมพันธภาพฉันคู่รัก เช่น การกอด จูบ จนถึงการมีเพศสัมพันธ์

ในส่วนของ***วัยรุ่นหญิง*** พบว่าเนื้อหาเรื่องเพศที่มีการพูดคุยกันในกลุ่มเพื่อนก็มี 7 ประเด็นหลัก ดังที่กล่าวข้างต้น และมีความหลากหลายของเนื้อหามากกว่าชาย อย่างไรก็ตามมี 4 ประเด็นหลักที่พบว่าวัยรุ่นหญิงมีการพูดคุยกันมาก ได้แก่ ประเด็นหลักที่ 1 พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย ประเด็นหลักที่ 2 สัมพันธภาพฉันคู่รักและการออกเดท และประเด็นหลักที่ 4 การตั้งครรภ์ การป้องกันการตั้งครรภ์ และการทำแท้ง ซึ่งมีมิติของความแตกต่างกันในการสนทนา ในระหว่างกลุ่มที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวก ส่วนประเด็นหลักที่ 3 พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์ นั้น วัยรุ่นหญิงทั้งที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวกให้ความสนใจในการพูดคุยเรื่องนี้คล้ายๆกัน ดังจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

เนื้อหาเกี่ยวกับ*พัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์เมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาว*นั้น พบว่า ***วัยรุ่นหญิงที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศทั้งแบบลบและแบบบวก***ให้ความสนใจในการพูดคุยเรื่องนี้ในเนื้อหาคล้ายๆกัน แต่จะพบว่าวัยรุ่นหญิงที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบมีแนวโน้มพูดคุยเรื่องนี้มากกว่าในวัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก ทั้งนี้อาจเนื่องจากเรื่องพัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์เป็นเรื่องที่พูดคุยได้ง่ายและเป็นเรื่องที่สังคมให้การยอมรับในการพูดคุยได้อย่างเปิดเผย จึงทำให้มีการสนทนากันได้อย่างเปิดเผยสบายๆ ส่วนที่วัยรุ่นหญิงทีมีที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวกพูดคุยเรื่องนี้น้อยกว่านั้น อาจเป็นเพราะวัยรุ่นให้ความสนใจในการสนทนาเรื่องอื่นมากกว่า เช่น การมีแฟน การมีกิจกรรมทางเพศ เป็นต้น

ส่วนประเด็นหลักในเรื่องสัมพันธภาพฉันคู่รักและการออกเดท และพฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย นี้มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน กล่าวคือ พบว่าวัยรุ่นหญิงไม่ว่าจะมี อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบหรือบวก แสดงออกถึงความสนใจเกี่ยวกับ*การคบเพื่อนในสัมพันธภาพฉันคู่รักหรือการมีแฟน* ความสนใจอยากรู้ว่าเพื่อนมีหรือไม่มีแฟน และความรู้สึกของตนเองที่อยากมีแฟน ตลอดจนแสดงออกถึงความสนใจในพฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชายอย่างมาก เช่น ความสนใจใคร่รู้ถึงประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ของเพื่อนว่า มีความรู้สึกอย่างไร มีการแสดงออกของพฤติกรรมทางเพศอย่างไร เช่น การกอด การจูบ การสัมผัสร่างกาย จนถึงการมีเพศสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อมีเพศสัมพันธ์

เมื่อวิเคราะห์ในรายละเอียดเรื่องที่พูดคุยกันพบว่า ในประเด็นหลัก *สัมพันธภาพฉันคู่รักหรือการมีแฟน* นั้น ***วัยรุ่นหญิงที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ*** มักแสดงออกถึงความสนใจใคร่รู้ว่าเพื่อนมีหรือไม่มีแฟน และความรู้สึกของตนเองที่อยากมีแฟน แต่ยังไม่ค่อยกล้าแสดงออกหรือยังขาดทักษะในการสร้างสัมพันธภาพกับฝ่ายชาย ในส่วนของ ***วัยรุ่นหญิงที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก*** ไม่เพียงแสดงออกถึงความสนใจใคร่รู้ว่าเพื่อนมีแฟนหรือไม่ ยังมีความสนใจต่อถึงเรื่องการวางตัว การออกเดทกับแฟน ตลอดจนประสบการณ์ทางเพศกับแฟน โดยมักถามเพื่อนแบบตรงไปตรงมาและมีความหลากหลายในเรื่องที่สนทนา

ส่วนประเด็น *พฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย* นั้น พบว่า***วัยรุ่นหญิงที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ*** ส่วนหนึ่งมีความสนใจว่าว่าเพื่อนมีประสบการณ์ดังกล่าวแล้วหรือไม่ อยากให้เพื่อนบอกเล่าประสบการณ์ให้ฟัง แต่ตนเองมีส่วนในการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ไม่มากนัก ในขณะที่บางคนก็แสดงออกถึงทัศนคติและการตัดสินใจที่ชัดเจนในเรื่องการไม่มีพฤติกรรมทางเพศหรือเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ซึ่งค่อนข้างแตกต่าง

กับลักษณะการพูกคุยของ***วัยรุ่นหญิงที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก*** ซึ่งการพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนเป็นไปอย่างสบายๆ ตรงไปตรงมาและมีความหลากหลายในเรื่องที่สนทนา โดยมีความสนใจใคร่รู้ถึงประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ว่าเพื่อนมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์แล้วหรือไม่ เป็นอย่างไร โดยเฉพาะประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก สิ่งที่วัยรุ่นหญิงให้ความสนใจมากกว่าวัยรุ่นชายก็คือ การพูดคุยกันเกี่ยวกับ “ความรู้สึก” ที่มีเมื่อมีเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก สอดคล้องกับวัยรุ่นชาย วัยรุ่นหญิงก็แสดงออกถึงความอยากรู้เกี่ยวกับวิธีการมีเพศสัมพันธ์ โดยถามและพูดคุยกับเพื่อนอย่างตรงไปตรงมา ส่วนวัยรุ่นหญิงที่มีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ ก็มีลักษณะการพูดคุยกันกับเพื่อนเกี่ยวกับประสบการณ์ดังกล่าว อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา ไม่ถึงกับการพูดคุยแบบโอ้อวดอย่างในวัยรุ่นชาย แต่ก็ไม่ได้แสดงออกถึงการเขินอายในการพูดคุยแต่อย่างใด สามารถบอกเล่าประสบการณ์ให้เพื่อนรับรู้ได้

สุดท้ายเนื้อหาเกี่ยวกับการตั้งครรภ์และการป้องกัน ***วัยรุ่นหญิงที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ*** มีการพูดคุยกันเกี่ยวกับเรื่อง*การตั้งครรภ์ในภาพรวม*ว่าเป็นอย่างไร และการตักเตือนกันในกลุ่มเพื่อนให้ระวังการตั้งครรภ์ ส่วน ***วัยรุ่นหญิงที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก*** ไม่เพียงตักเตือนกันในกลุ่มเพื่อนให้ระวังการตั้งครรภ์เมื่อมีเพศสัมพันธ์ แต่ยังพูดคุยกันถึงกลวิธีที่ใช้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ เช่น การใช้ยาคุมกำเนิด การใช้ถุงยางอนามัย เป็นต้น และมีพูดคุยเกี่ยวกับการทำแท้งบ้าง

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่า วัยรุ่นที่มีมีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบจะมีลักษณะค่อนข้างสงวนท่าที มีความระแวดระวัง และค่อนข้างเขินอายในการแสดงออกทางเพศ รวมถึงมีกิจกรรมและประสบการณ์ทางเพศค่อนข้างน้อย ในทางตรงข้าม วัยรุ่นที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก จะมีลักษณะค่อนข้างเปิดเผยตรงไปตรงมาในการแสดงออกทางเพศ ค่อนข้างโรแมนติกและให้โอกาสตนเองในการหาประสบการณ์ทางเพศ และมีกิจกรรมและประสบการณ์ทางเพศที่มากกว่า (Andersen & Cyranowski, 1994, 1998; Cyranowski & Andersen, 1998; Pornchaikate, 2003) และผลการศึกษในเยาวชนหญิงไทย โดย Pornchaikate (2003) ที่พบว่าเยาวชนทีมีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบ (หรือค่อนข้างหัวเก่า) มีประสบการณ์ทางเพศน้อยกว่าเยาวชนที่อัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบบวก (หรือค่อนข้างเสรีและเปิดเผย) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกกิจกรรมทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมทางเพศที่บุคคลสามารถกระทำได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องอาศัยคู่ และกิจกรรมทางเพศที่เกิดขึ้นในสัมพันธภาพฉันคู่รัก เช่น การกอด จูบ จนถึงการมีเพศสัมพันธ์

ส่วนที่ 4 เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ ความถี่ และคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา และระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อน

เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ ความถี่ และคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา

เมื่อพิจารณาความถี่และความรู้สึกที่มีต่อการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างบิดามารดากับวัยรุ่นแล้ว จะเห็นว่าวัยรุ่นจำนวนมาก (ร้อยละ 76.1) ไม่เคยเป็นฝ่ายเริ่มต้นพูดคุยเรื่องเพศกับบิดามารดาเลย หรือหากพูดคุยบ้างก็เล็กน้อยปีละ

3-4 ครั้ง เช่นกันบิดามารดาจำนวนมาก (ร้อยละ 68) ก็ไม่เคยเป็นฝ่ายเริ่มต้นพูดคุยเรื่องเพศกับวัยรุ่นหรือหากพูดคุยบ้างก็เล็กน้อย อีกทั้งความรู้สึกที่วัยรุ่นมีต่อการพูดคุยเรื่องเพศกับบิดามารดา และความรู้สึกของบิดาและมารดาที่มีต่อการพูดคุยเรื่องเพศกับวัยรุ่นนั้นก็อยู่ในระดับปานกลางกล่าวคือไม่ถึงกับอึดอัดในการพูดคุยแต่ก็ไม่ได้รู้สึกสบายนัก ปัจจัยเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าโอกาสของการพูดคุยเรื่องเพศกันระหว่างบิดามารดากับวัยรุ่นนั้นมีค่อนข้างจำกัด ซึ่งก็สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาว่าบิดามารดามักไม่ค่อยพูดคุยเรื่องเพศกับวัยรุ่นมากนัก แม้จะพบว่าการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างบิดามารดากับวัยรุ่นเป็นปัจจัยปกป้องที่สำคัญของการลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ กล่าวคือ ทำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ช้าลง หรือเพิ่มพฤติกรรมการป้องกันมากขึ้นด้วยการใช้ยาคุมกำเนิดและถุงยางอนามัย (Commendador, 2010; Dilorio, Pluhar, & Belcher, 2003) ดังนั้นการส่งเสริมให้เกิดการพูดคุยสื่อสารเรื่องเพศกันในครอบครัวร่วมกับการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารเรื่องเพศให้กับทั้งบิดามารดาและวัยรุ่นจึงเป็นสิ่งสำคัญ

เมื่อพิจารณารูปแบบหรือลักษณะการพูดคุยเรื่องเพศของบิดามารดากับวัยรุ่นพบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่รับรู้ว่าบิดามารดาสามารถพูดคุยเรื่องเพศกับตนได้อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาด้วยความเต็มใจ รองลงมาคือมีการพูดคุยแบบทีเล่นทีจริงไม่ค่อยจริงจัง ที่ทำให้บรรยากาศของการพูดคุยเรื่องเพศดูสบายขึ้น แต่บางครั้งก็ทำให้วัยรุ่นเกิดความไม่มั่นใจในคำตอบที่ได้ การพูดคุยเรื่องเพศแบบสบายๆเปิดเผยตรงไปตรงมาระหว่างบิดามารดากับวัยรุ่นเป็นบรรยากาศที่น่าส่งเสริมให้เกิดขึ้นในครอบครัว เนื่องจากการที่บิดามารดาสามารถพูดคุยเรื่องเพศกับวัยรุ่นได้อย่างเปิดเผยสบายๆช่วยให้วัยรุ่นเกิดความรู้สึกสบายๆไม่กดดันเช่นกันในการสนทนา และทำให้วัยรุ่นกล้าที่จะพูดคุยเรื่องราวของตนหรือถามคำถามที่ลึกซึ้งทางเพศได้มากขึ้น ในส่วนของผลการศึกษาที่พบว่าบิดามารดามักพูดคุยเรื่องเพศกับวัยรุ่นแบบทีเล่นทีจริงนั้น ถึงแม้การพูดคุยแบบทีเล่นทีจริงไม่ค่อยจริงจังช่วยทำให้บรรยากาศของการพูดคุยเรื่องเพศดูสบายขึ้น แต่บางครั้งก็ทำให้วัยรุ่นเกิดความไม่มั่นใจในคำตอบที่ได้ และอาจรับหรือแปลข้อมูลที่ได้คลาดเคลื่อนไปจากวัตถุประสงค์ของสารที่บิดามารดาต้องการสื่อให้วัยรุ่นได้รับรู้ การสร้างเสริมความเข้าใจให้กับบิดามารดาในการแสดงออกหรือส่งสารให้ชัดเจนว่าเรื่องใดเป็นการพูดกันเล่นๆไม่จริงจัง หรือเรื่องใดที่วัยรุ่นควรสนใจและใส่ใจนำไปปฏิบัติก็น่าจะเป็นประโยชน์กับวัยรุ่นได้มากขึ้น สิ่งที่น่าจะต้องมีการทำความเข้าใจกับบิดามารดาคือ ลักษณะของการพยายามหลีกเลี่ยงบ่ายเบี่ยงที่จะพูดคุยเรื่องเพศกับวัยรุ่น หรือ พยายามควบคุมให้วัยรุ่นฟังในสิ่งที่ตนพูดโดยไม่สนใจความรู้สึกของวัยรุ่น หรือดุหรือตำหนิวัยรุ่นหากพูดคุยเรื่องเพศ หรือแสดงท่าทีที่เขินอายขณะพูดคุย ลักษณะเหล่านี้อาจทำให้วัยรุ่นไม่กล้าหรือรู้สึกอึดอัดใจที่จะพูดคุยเรื่องเพศกับบิดามารดา จึงไปหาข้อมูลหรือคำปรึกษาจากแหล่งอื่น เช่น เพื่อน หรืออินเตอร์เน็ท เป็นต้น

สุดท้ายวัยรุ่นประเมินคุณภาพของการพูดคุยสื่อสารเรื่องเพศของบิดามารดาและวัยรุ่นว่าอยู่ในระดับปานกลางและเป็นที่น่ายินดีว่าวัยรุ่นประเมินระดับความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศของบิดามารดาว่าส่วนใหญ่มีความรู้ดี ข้อมูลมีความถูกต้องน่าเชื่อถือดีพอควร ซึ่งบิดามารดาส่วนหนึ่งสามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับวัยรุ่นได้อย่างเข้าใจและชัดเจน แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าบิดามารดาส่วนใหญ่มักไม่ค่อยพูดคุยกับวัยรุ่น ดังนั้นการส่งเสริมให้บิดามารดาได้เกิดการตระหนักว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมชาติที่สามารถพูดคุยกันได้ และให้เห็นความสำคัญของครอบครัวในการ

เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศแก่วัยรุ่น ตลอดจนการปรับรูปแบบการสื่อสารกับวัยรุ่นให้เป็นไปแบบสบายๆ และเปิดเผยตรงไปตรงมา ก็จะสามารถสร้างความมั่นใจให้กับวัยรุ่นในการพูดคุยกับบิดามารดาได้

ในส่วนของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีการสื่อสารกันระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดานั้น การศึกษาที่พบว่าวัยรุ่นมีการพูดคุยกับบิดามารดาอย่างมากเกี่ยวกับพัฒนาการทางเพศและระบบสืบพันธุ์เมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาวนั้นไม่ใช่เรื่องแปลก เนื่องจากเรื่องดังกล่าวถือเป็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติที่มีการพูดคุยกันได้ เป็นที่ยอมรับของสังคม ไม่มีการถูกตำหนิ ประกอบกับวัยรุ่นในระยะนี้มีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยหนุ่มสาวและการเปลี่ยนแปลงของลักษณะเฉพาะทางเพศขั้นทุติยภูมิค่อนข้างจะสมบูรณ์ ความสนใจของวัยรุ่นจึงไม่อยู่ที่ประเด็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องใดบ้างเมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาว แต่เป็นความสนใจว่าลักษณะนั้นๆมีความปกติหรือผิดปกติอย่างไร มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการจัดการกับอาการ หรือการเปลี่ยนแปลง และการปฏิบัติตัวเมื่อมีอาการหรือหรือการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับประจำเดือน และการมีการหลั่งอสุจิ หรือการฝันเปียก ดังนั้นการให้ความรู้แก่วัยรุ่นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวจึงมีความจำเป็นเพื่อให้วัยรุ่นคลายความกังวล และสามารถปฏิบัติตัวได้ถูกต้อง

ประเด็นที่น่าสนใจคือ การที่วัยรุ่นไม่สามารถพูดคุยเรื่องกี่ยวกับสัมพันธภาพฉันคู่รัก ตลอดจนพฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชายกับบิดามารดาได้อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา สะท้อนให้เห็นว่าวัยรุ่นอาจไม่ได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องเพศจากครอบครัว จึงผลักดันให้วัยรุ่นไปหาความรู้จากแหล่งอื่น เช่นจากเพื่อน หรืออินเตอร์เน็ท ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่ยากต่อการตรวจสอบความถูกต้อง อีกทั้งลักษณะการพูดคุยของบิดามารดาในประเด็นนี้ที่มีลักษณะของ “การห้ามไม่ให้มี” ไม่ว่าจะเป็นไม่ให้มีสัมพันธภาพฉันคู่รัก หรือไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และการพูดคุยที่เป็นการสั่ง การขู่ลงโทษ การให้เหตุผลเชิงลบ หรือการใช้ค่านิยมของสังคมมากำกับ ก็ยิ่งสร้างความอึดอัดใจให้กับวัยรุ่นในการพูดคุยเรื่องเหล่านี้กับบิดามารดา การศึกษาพบว่าการสื่อสารในลักษณะนี้ไม่มีประสิทธิภาพในการชลอหรือลดพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นได้ ดังนั้นการปรับทัศนคติของบิดามารดาต่อการสื่อสารเรื่องเพศ และการส่งเสริมให้เกิดการพูดคุยเรื่องเพศกันในครอบครัวอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา ร่วมกับการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารเรื่องเพศให้กับทั้งบิดามารดาและวัยรุ่นจึงเป็นสิ่งสำคัญ

เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ ความถี่ และคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ ระหว่างวัยรุ่นกับกับเพื่อน

เมื่อพิจารณาความถี่ การรับรู้ รูปแบบ และคุณภาพของการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อนแล้วจะเห็นว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่มีการพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนสนิทเกือบทุกวัน หรืออย่างน้อยก็สัปดาห์ละครั้ง ซึ่งก็สอดคล้องกับข้อมูลที่พบว่า วัยรุ่นเกือบร้อยละ 90 รู้สึกสบายๆต่อการพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อน และขณะเดียวกันก็รับรู้ว่าเพื่อนก็รู้สึกสบายๆต่อการพูดคุยเรื่องเพศกับตนด้วยเช่นกัน นอกจากนั้นวัยรุ่นยังรับรู้ว่าเพื่อนส่วนใหญ่สามารถพูดคุยเรื่องเพศกันได้อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาด้วยความเต็มใจ แม้จะมีบ้างที่อาจพูดแบบทีเล่นทีจริงไม่ค่อยจริงจัง จนทำให้บางครั้งก็เกิดความไม่มั่นใจในเรื่องที่พูดคุย แต่อย่างไรก็ตามวัยรุ่นก็รับรู้ว่าจะไม่ถูกเพื่อนดุหรือตำหนิเวลาพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศ เหล่านี้น่าจะเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้วัยรุ่นเลือกที่จะพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนมากกว่ากับบุคคลอื่น ซึ่งก็สอดคล้อง

กับการศึกษาที่พบว่า วัยรุ่นพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนมากกว่ากับบิดามารดาทั้งในเรื่องของสัมพันธภาพและพฤติกรรมทางเพศ (Dilorio, Kelley, & Hockenberry-Eaton, 1999; Lefkowitz & Espinosa-Hernandez, 2007)

อย่างไรก็ตามแม้วัยรุ่นมักเลือกที่จะพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนมากกว่ากับบุคคลอื่น และบางกลุ่มมองว่าเพื่อนมีความรู้ดีสามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนกันได้ แต่ก็มีบางกลุ่มที่มองว่าเพื่อนมีความรู้ไม่มากนัก และเมื่อให้วัยรุ่นพิจารณาความถูกต้องน่าเชื่อถือของข้อมูลเรื่องเพศที่พูดคุยกันในกลุ่มเพื่อน ก็พบว่าวัยรุ่นให้คะแนนเฉลี่ยความน่าเชื่อถือของข้อมูลเรื่องเพศที่มาจากเพื่อน คุณภาพการพูดคุยสื่อสารเรื่องเพศของเพื่อนกับวัยรุ่นโดยภาพรวมในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งเสริมให้วัยรุ่นเลือกที่จะพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนน่าจะเป็นที่ความรู้สึกสบายๆ พูดคุยกันได้อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา ไม่ถูกดุหรือตำหนิเวลาพูดคุย มากกว่าการพิจารณาเรื่องความรู้หรือความถูกต้องน่าเชื่อถือของข้อมูล เพื่อนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่ไม่เพียงแต่เป็นแหล่งพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลเรื่องเพศ แต่ยังมีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น (Lefkowitz & Espinosa-Hernandez, 2007) ดังนั้นการให้ความรู้และสร้างเสริมทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสมแก่เพื่อนวัยรุ่นจึงมีความสำคัญ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยต่อไป

1. เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นหญิง ในบริบทของวัยรุ่นในสถานศึกษา และมาจากครอบครัวที่มีเศรษฐฐานะปานกลางถึงต่ำ การนำผลการศึกษาไปใช้ในวัยรุ่นกลุ่มอื่น จึงควรคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมาย และบริบทที่จะนำไปใช้ และควรได้มีการขยายการศึกษาไปยังกลุ่มวัยรุ่นในชุมชนนอกสถานศึกษา

2. การศึกษาครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงมากกว่าชายค่อนข้างมาก และกลุ่มตัวอย่างหญิงให้ข้อมูลในส่วนของคำถามปลายเปิดไว้ละเอียดมากกว่ากลุ่มตัวอย่างชายมาก ทำให้การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่ได้จากวัยรุ่นหญิงมีความหลากหลายและมีความอิ่มตัวมากกว่าชาย ดังนั้นการศึกษาเพิ่มเติมในกลุ่มตัวอย่างชายก็อาจทำให้ได้เนื้อหาข้อมูลที่น่าสนใจเพิ่มขึ้น อีกทั้งในการศึกษาที่มีลักษณะของการวิเคราะห์จากคำถามปลายเปิดก็ต้องคำนึงการหากลวิธีในการให้ได้มาซึ่งข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. การศึกษาพบว่าวัยรุ่นทั้งหญิงและชาย ทั้งที่มีอัตมโนทัศน์เชิงโครงสร้างทางเพศแบบลบและแบบบวก ล้วนมีความสนใจในพฤติกรรมทางเพศในบริบทของสัมพันธภาพเชิงหญิงชาย การศึกษาถึงปัจจัยเสี่ยงและปัจจัยปกป้องวัยรุ่นจากการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศจึงเป็นประเด็นที่น่าศึกษา เพื่อสามารถให้การป้องกันและลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นต่อไป

4. การศึกษาพบว่า วัยรุ่นมีการพูดคุยเรื่องเพศกับบิดามารดาค่อนข้างน้อย แม้จะมีวัยรุ่นส่วนหนึ่งรายงานว่ามีความรู้สึกในการพูดคุยเรื่องเพศกับบิดามารดาค่อนข้างสบายๆ แต่การพูดคุยกันอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาก็ยังไม่เกิดขึ้น อีกทั้งความต้องการที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่น กับสิ่งที่บิดามารดาสื่อสารกับวัยรุ่นนั้นก็เป็นช่องว่างใหญ่ที่รอการเติมเต็มและศึกษาเพิ่มเติม

5. เนื่องจากผลการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาและรูปแบบการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดาในครั้งนี้ ได้ข้อมูลมาจากการรายงานตามการรับรู้ของวัยรุ่นเท่านั้น การศึกษาต่อไปในผู้ปกครองอาจทำให้ได้ข้อมูลที่น่าสนใจเพิ่มขึ้น

6. จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้วัยรุ่นเลือกที่จะพูดคุยเรื่องเพศกับเพื่อนน่าจะเป็นที่ความรู้สึกสบายๆ พูดคุยกันได้อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา ไม่ถูกดุหรือตำหนิเวลาพูดคุย มากกว่าการพิจารณาความถูกต้องน่าเชื่อถือของข้อมูล ดังนั้นนอกจาการเสริมสร้างความรู้ให้แก่ผู้ปกครองหรือบุคลากรในการถ่ายทอดความรู้ทางด้านเพศศึกษากับวัยรุ่นแล้ว การเสริมสร้างทัศนคติทางบวก การให้ความเข้าใจ ยอมรับ และไม่ตำหนิวัยรุ่นและการแสดงออกทางเพศของวัยรุ่น ให้แก่ผู้ปกครองและบุคลากรทางสาธารณสุขเป็นสิ่งสำคัญ ที่น่าจะทำให้วัยรุ่นรู้สึกสะดวกใจและอบอุ่นใจมากขึ้นในการเข้ามาพูดคุยหรือขอคำปรึกษาเรื่องเพศ

7. ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ ทำให้ได้โปรแกรมต้นแบบในการสื่อสารเรื่องเพศกับวัยรุ่น ซึ่งเป็นโปรแกรมสำหรับวัยรุ่นและเพื่อน และโปรแกรมสำหรับผู้ปกครอง การศึกษาต่อไปจึงควรนำโปรแกรมไปทดลองใช้ เพื่อดูประสิทธิผลในการเพิ่มการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อน และระหว่างวัยรุ่นกับผู้ปกครอง และนำไปสู่เป้าหมายสุดท้ายที่คาดหวังคือ การชลอการมีเพศสัมพันธ์ หรือลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่น

เอกสารอ้างอิง

1. Andersen, B. L., & Cyranowski, J. M. (1994). Women's sexual self-schema. *Journal of Personality and Social Psychology, 67,* 1079-1100.
2. Areechokechai, D., Duangkhaew, A. & Suan-ngam, L. (2003). *The AIDS Situation in Thailand B.E. 2546.* Bangkok: Ministry of Public Health.
3. Ayoola AB, Nettleman M, (2007). Brewer J. Reasons for unprotected intercourse in adult women. J Womens Health, 16(3):302-11.
4. Baumeister, L. M., Flores, E., & Marin, B. V. (1995). Sex information given to Latina adolescents by parents. *Health Education Research, 10*, 233-239
5. Bureau of Reproductive Health, Department of Health, Ministry of Public Health (2011). Situations of reproductive health of children and youth. Nonthaburi: Bureau of Reproductive Health. (in Thai).
6. Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health. (2011). The surveillance of behaviors associated with HIV infection in Thai students in the year. Nonthaburi: Bureau of Epidemiology. (in Thai).
7. Bureau of Social Development and Human Security, Ministry of Social Development and Human Security. (2013). The situation of Thai adolescent childbearing in the year 2012. Bangkok: Center for Information and Communications Technology. (in Thai).
8. Caprara, G. V., & Cervone, D. (2000). *Personality, determinants, dynamics, and potentials.* New York, NY: Cambridge University Press.
9. Chaysree L, Suparp J, Satitvipawee P. (2010). Factors influencing sexual risk-taking behavior among high school students, Prachuapkhirikhan Province. J Public Health;40(2):161-74. (in Thai)
10. Christopher, F. S. (2001) *To dance the dance: A symbolic interactional exploration of premarital sexuality.* Mahwah, NJ: Lawrence Eribaum Associates.
11. Commendador, K.A. (2010). Parental influences on adolescent decision making and contraceptive use. Pediatric Nursing, 36, 147-170.
12. Cyranowski, J. M., & Andersen B. L. (1998). Schemas, sexuality, and romantic attachment. *Journal of Personality and Social Psychology, 74,* 1364-1379.

13. Cyranowski, J. M., & Andersen B. L. (2000). Evidence of self-schematic cognitive processing in women with differing sexual self-views. *Journal of Social and Clinical Psychology, 19,* 519-543.
14. Dilorio, C, Kelley, M., & Hockenberry-Eaton, M. (1999). Communication about sexual issues: Mothers, fathers, and friends. *Journal of Adolescent Health. 24,* 181-189.
15. Dilorio, C. Pluhar, E. & Belcher, L. (2003). Parent-child communication about sexuality: A review of literature from 1980-2002. Journal of HIV/AIDS Prevention and Education for Adolescents and Children, 5, 7-31.
16. Feldman, S. S., & Rosenthal, D. A. (2000). The effect of communication characteristics on family members' perceptions of parents as sex educators. *Journal of Research on Adolescence, 10*(2), 119-150
17. Greenwald, A. G., & Pratkanis, A. R. (1984). The self. In R. S. Wyer & T. K. Srull (Eds.), *Handbook of social cognition* (Vol. 3, pp129-178). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
18. Higgins, E. T., & King, G. (1981). Accessibility of social constructs: Information processing consequences of individual and contextual variability. In N. Cantor & J. Kihlstrom (Eds.), *Personality, cognition, and social interaction* (pp. 69-121). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
19. Kelly A, Worth H, Akuani F, Kepa B, Kupul M, Walizopa L, et al. (2010). Gendered talk about sex, sexual relationships and HIV among young people in Papua New Guinea. Culture Health and Sexuality; 12(3):221-32
20. Kemmis, S. & McTaggart, R. (1990). *The action research planner.* Victoria: Deakin University.
21. Lefkowitz, E. S., Kahlbaugh, P. E., & Sigman, M. D. (1996). Turn-taking in mother-adolescent conversations about sexuality and conflict.*Journal of Youth and Adolescence, 25*(3),307-321.
22. Lefkowitz, E. S., Boone, T. L., Au, T. K., & Sigman, M. (2003). No sex or safe sex? Mothers' and adolescents' discussions about abstinence and safer sex. *Health Education Research, 18,* 341-351.
23. Lefkowitz, E. S., Boone, T. L., & Shearer, C. L. (2004). Communication with close friends about sex-related topics during emerging adulthood. *Joumai of Youth and Adolescence, 33,* 339-351.

24. Lefkowitz, E. S., & Gillen, M. M. (2005). "Sex is just a normal part of life": Sexuality in emerging adulthood. In J. J. Arnett & J. L. Tanner (Eds.), *Coming of age in the twenty-first century: The lives and contexts of emerging adults* (pp. 235-255). Washington, DC: American Psychological Association.
25. Lefkowitz ES, Espinosa-Hernandez G. (2007). Sex related communication with mother and closed friends during the transition to university. Journal of Sex Research;44(1):17-27.
26. Markus, H. (1977). Self-schemata and processing information about the self. *Journal of Personality and Social Psychology, 35*(2), 63-78.
27. Markus, H., & Sentis, K. (1982). The self in social information processing. In J. Suls (Ed.), *Psychological perspectives on the self* (Vol. 1, pp.41-70). Hillsdale, NJ:Lawrence Erlbaum.
28. Markus, H., & Wurf, E. (1987). The dynamic self-concept: a social psychological perspective. *Annual Review of Psychology, 38,* 299-337.
29. Markus, H., & Zajonz, R. B. (1985). The cognitive perspective in social psychology. In G. Lindzey & E. Aronson (Eds.). *Handbook of social psychology* (3rd ed.). (Vol. 1, pp 137-230). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
30. McLaughlin FE, Marascuilo LA. (1990). Advanced nursing and health care research: Quantification approaches. Philadelphia: WB Saunders.
31. Miller, B.C., Norton, M.C., Fan, X., & Christopherson, C.R. (1998). Puberty development, parental communication, and sexual values in relation to adolescent sexual behaviors. *Journal of Early Adolescence, 18(1),* 27-52.
32. Noar SM, Carlyle K, Cole C. (2006). Why communication is crucial: Meta-analysis of the relationship between safer sexual communication and condom use. J Health Commun. 11(4):365-90.
33. Nolin, M. J., & Petersen, K. K. (1992). Gender differences in parent-child communication about sexuality: An exploratory study. Journal of Adolescent Research, 7, 59-79.
34. Pick, S. & Palos, P.A. (1995). Impact of the family on the sex lives of adolescents. *Adolescence, 3(119),* 667-675.
35. Pornchaikate, A. (2003). Sexual self-schema and sexual behaviors among young adult Thai women. Unpublished doctoral dissertation. University of Wisconsin-Madison, Madison, Wisconsin

36. Pongpan S. (2012). AIDS. In Pasakorn A, editor. Summary of the disease surveillance report 2011. Nonthaburi. Bureau of Epidemiology; p. 77-80. (in Thai).
37. Powwattana, A. (2008). The differences of parenting styles on sexual communication between mother and adolescent daughters, power in sexual relationship, cognitive strategies related to relationship, sexual self-efficacy, and sexual behavior among female adolescents living in slums, Bangkok metropolis. Thai J of Nurse Council; 23(4)56-71 (in Thai)
38. Rosenthal, D. A., & Feldman, S. S. (1999). The importance of importance: Parent-adolescent communication about sexuality. *Journal of Adolescence, 22*, 835-852.
39. Rosenthal, D.A., Feldman, S. S., & Edwards, D. (1998). Mum's the word: Mothers' perspectives on communication about sexuality with adolescents. *Journal of Adolescence, 21,* 727-743.
40. Rumelhart, D. E. (1984). Schemata and the cognitive system. In R. S. Wyer, Jr. & T. K. Srull (Eds.), *Handbook of social cognition* (Vol. 1, pp.161-188). Hillsdale, NJ: Lawlence Erlbaum.
41. Stein, K. F. (1994). The self-schema model: A theoretical approach to the self-concept in eating disorders. *Archives of Psychiatric Nursing, X*(2), 96-109.
42. Sexuality Information and Education Council of the United States (SIECUS), National Guideline Task Force (2004). Guidelines for comprehensive sexuality education. 3rd Ed. Fulton Press.
43. Sexuality Information and Education Council of the United States (SIECUS), National Guideline Task Force (2002). Innovative approach to increase parent child communication about sexuality: Their impact and examples from the field. Fulton Press.
44. Srinor W. Sexually transmitted disease. (2011). In: Pasakorn A, editor. Summary of the disease surveillance report 2011. Nonthaburi. Bureau of Epidemiology; 2012. p. 81-3. (in Thai).
45. Sriprasert I, Chaovisitsaree S, Sribanditmongkhol N, Sunthornlimsiri N, Kietpeerakool C. (2015). Unintended pregnancy and associated risk factors among young pregnant women. Intl J Gynecol Obstet;128(3):228-31.
46. Thianthai C. (2004). Gender and class differences in young people's sexuality and HIV/AIDS risk taking behavior in Thailand. Culture Health and Sexuality; 6(3):189-203.
47. Widman L, Choukas-Bradley S, Helms SW, Golin CE, Prinstein MJ. (2014). Sexual communication between early adolescents and their dating partners, parents, and best friends. Journal of Sex Research; 51(7):731-41.